

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
VI. évfolyam 1. szám

2017. január – február

„Gyertek, halljátok, ti, istenfélők, mind, hadd mondjam el, mit tett velem! Szám hozzá kiáltott, nyelvem őt magasztalta.

Ha álnok szándék lett volna szívemben, nem hallgatott volna meg az Úr. De Isten meghallgatott, figyelt imádságom szavára. Áldott legyen Isten, mert nem utasította el imádságomat, szeretetét nem vonta meg tőlem.” (Zsolt 66,16-20)

Tartalom

- 1 Nyilas Zoltán: Református napok Pomázon
- 2 SZÓLAZ IGE – Menekülés Istenhez
Nyilas Zoltán esp. igehirdetése
- 4 Máthé Zoltán: Jézus állt meg melletted
- 6 Szükséges néktek újonnan születetnek
Pályi Péter evangélikációja Csobánkán 2.
- 9 Orbán László: Pecznýk Pál emlékére - vers
- 10 Koncz B.: Ez az a nap, mit az Úr szerzett
Gyermekkarácsony Pomázon
- 11 Czák L.: ABaba-Mama Kör adventi alkalmá
- 12 Osváth Dóri: Aki más volt, mint a többi
Az IFI karácsonyi szolgálatáról
Idősek karácsonya
- 12 A Psalmus kórus szolgálata a Dunaparton
NÁLUNK KERESZTELTÉK
- 13 Puskás Attila: A kapcsolat
- 14 Dr. Szabó István: A teremtéstől Ádventig
- 18 Lelkipásztori jelentés 2016
- 21 Sántha János főgondnok óévi köszöntője
- 22 Haranginé Csuta A.: Az önvédelem búne
- 23 Prókai Árpád: A keskeny út ismertetőjele
- 24 [Soós László]: A 151. Zsoltár
- 26 Sebestényné Jáger Orsolya: János 3,16
- 28 Ökumenikus imahét
- 29 Kik azok a keresztények
- 30 Ökumenikus imahét: Igemagyarázat
- 31 Hardi Péter: Kiskovácsi szolgálat
Szász Ferenc presbiter szolgálata a SARÁ-ban
- 32 Puskás Attila: Új élet kapujában
Beszélgetés Cseri Annával
- 34 Nyitott kapuk, nyitott szívek ifije
Sántha János biznyságtétele
- 36 GYERMEKEKNEK
William MacDonald: Az én parancsolóm
- 37 KÖNYVAJÁNLO
Hamar Jánosné: Egy messiási történet
Wallace és Ben Hur
- 38 NAPLÓ – Presbiteri gyűlés
- 39 Kerekes Balázs: A béke éjjelén
Gyermekkarácsony Csobánkán
Adventi gyermekdelután
- 40 Nyilas Zoltán: Emlékezés Soós Lászlóra

REFORMÁTUS NAPOK POMÁZON

2017. április 29. – május 1.

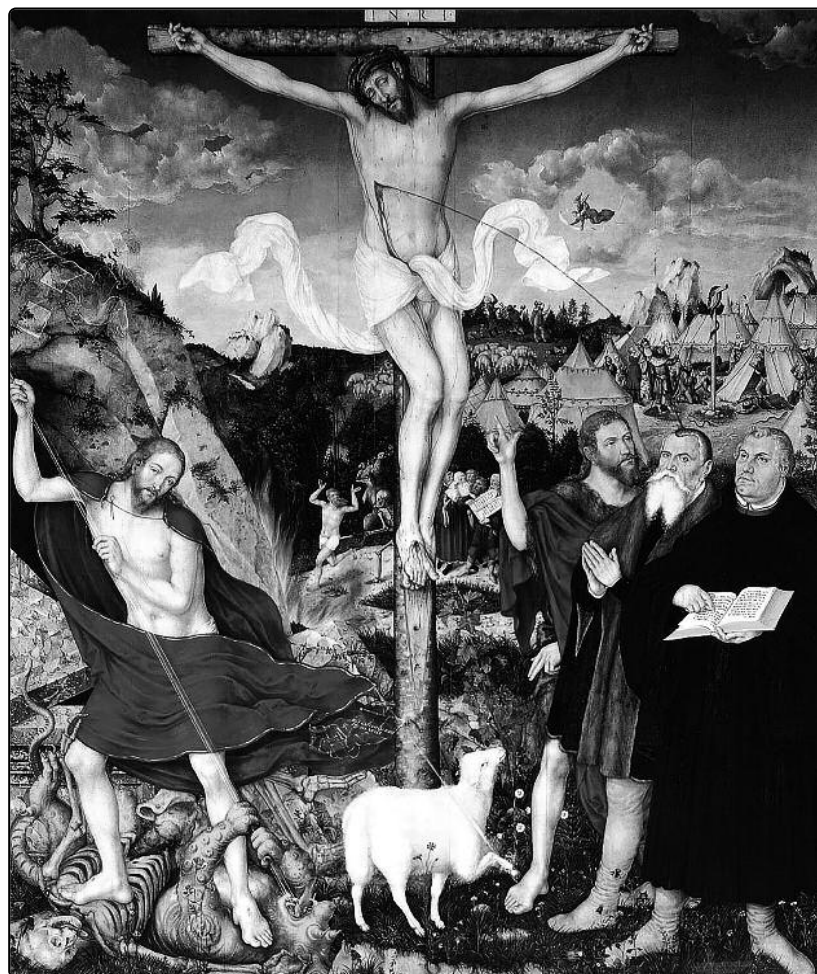
A Reformáció 500. emlékévében több, színes programmal is készülünk, melyre minden testvérünket és városunk minden polgárát szeretettel hívjuk és várjuk! Gyülekezeti házunkban számos, Reformációt bemutató előadást szervezünk.

ÁPRILIS 29-ÉN gyülekezeti házunkba játékos vetélkedőre hívjuk az egyháztörténelmet és Bibliát ismerő testvéreinket. Este Pozsgai Zsolt rendezésében az Árva Bethlen Kata monodrámát nézhetjük meg templomunkban.

ÁPRILIS 30-ÁN ünnepi istentiszteletet tartunk, melyre tisztellel és szeretettel meghívtuk Polgármester urat és városunk minden Képviselőjét.

MÁJUS 1-JÉN a gyermekeknek ugrálóvárral, arcfestéssel bohóc műsorral, evangéliumi színpaddal és este egy koncerttel készülünk. Ezen a napon gondunk lesz arra, hogy mindenki megtapasztalja a református vendégszeretetet és megízlelhesse a bográcsokban készült étkeket.

Nyilas Zoltán esperes

Kedves testvérek! Bevallom őszintén, hogy az elmúlt hetekben a református kalauzunk szerint olvasott zsoltárok, mint imádságok, sokszor adtak bátorítást, buzdítást, eligazítást, akkor is, amikor az ember kedve kicsit szomorúbb volt, amikor fájdalmat érzett, vagy azokban a percekben is, amikor már úgy éreztem, hogy mindent szabad tenni ugyanúgy, ahogyan korábban, ekkor visszafogottságra, türelemre intett a zsoltár.

Amikor Csobánkán és aztán itt, Pomázon istentiszteletünk előtt imádkoztunk a lelkeszi hivatalban, szinte egyútt dobant a szívünk, mert ugyanazt mondták el az imádkozó ajkak Istenhez fordulva, ami a mai napi igehirdetés alap gondolatát, üzenetét is megadta, ami nem az Igében olvasható, de benne van minden sorában, összefoglalója, mottója ennek a zsoltárnak: *Vágyódás az Isten után.* Egészen bizonyos, nem feltétlenül kell ezt a zsoltárt egy adott helyhez, időhöz, korhoz kötnünk, mert azok a szavak, gondolatok, képek, amelyeket olvasunk, mindannyiunknak lehetnek életünk meghatározó szakaszaiban olyan üzenetű, amelyben Isten vezet, repít, vagy éppen megállít bennünket.

A Szentírás magyarázóit, a kommentárok elbizonytalanodnak abban a kérdésben, hogyan is helyezzük el ezt a zsoltárt az Ószövetség világában. Mi az a történelmi esemény, amelyben mindez elhangzik? Mert a zsoltár első versei arról beszélnek, hogy Dávid király életében van ilyen vágyódás. Dávid imádsága. Minden magyarázatban közös az a megállapítás, hogy ez a zsoltár a fogság kora előtt született. Persze, hogyha Dávid imádsága, akkor nem is született később, de nagyon egységes a gondolatisága, még akkor is, ha érezhetően különálló részekből áll. Még akkor is, ha a zsoltárban egy helyütt azt olvassuk, hogy állj meg egy pillanatra, tarts szünetet. Nagyjából ezt jelenti a „Szela” kifejezés, amelyet zárójelben szoktunk látni. Legyen ritmusa a te imádságodnak! Mi nem keleti vallásúak vagyunk, akik mantrákat mondunk. A mantra ismétlés, állandóan visszatérő szöveg, újra és újra – imámalomnak is szokták mondani. Állj meg, vizsgálj meg, hogy mit mondtál most az

Istennek! Meg hallgass oda, hogy Ő mit válaszol rá!

A kórházban, ahol majd egy hetet voltam, kedves gondolatok voltak a falon. Az egyik így szól: „Az Isten első kérdése a Bibliában: Adám, hol vagy? – igazából annak a lehetőségére, hogy az ember megszólítsa az Isten.” Hogy párbeszéd alakuljon ki. Ez a zsoltár is, amelyben ott van az imádság, a vágyódás, azt mondja: Állj meg egy pillanatra, kukants föl a magad bajából, figyelj az Istenre! Hallgasd meg, mit akar mondani neked!

Kálvin zsoltármagyarázata nekünk, reformátusoknak különös jelentőségű, mert ennek bevezetőjében beszél a megtéréséről. Nem a hogyanjáról, hanem azt írja, hogy átölelt az Isten, és én ettől fogva az életemet az Istennel élem. Én az Övé vagyok, Ő az enyém. Kálvin, amikor pedig erről a zsoltárról szól, azt mondja, hogy ugyan nehéz megfejtünk, mikor mondja ezeket Dávid, de ha néhány adalékot hozzáteszünk, talán elhelyezhető a zsoltár a történetiségben. Sámuel második könyvének 13. fejezete Dávidot mutatja be, mint uralkodót, mint családapát. Dávid családja mutatkozik be nekünk. A király úgy jelenik meg ezekben a részekben, mint aki elnéző király. Tudniillik Dávid király legidősebb fia, a trónörökös Amnón, beleszeret a húgába, Támárba, és addig fondorlatoskodik, míg meg nem szerzi, magáévá nem teszi. Dávid pedig nem szól semmit. Kálvin hozzáteszi, emberileg nagyon nehéz megszólalni, amikor az apák vétké a fiakban megismétlődik, mert az uralkodó ugyanebbe a vétkébe esett. Egyik katonájának, Uriásnak a feleségébe szeret bele, és szerzi meg őt erőszakkal, majd mindent úgy körít, mintha a legtermészetesebb volna, hogy a felesége legyen, közben pedig vér tapad a kezébe, mert megöleti az asszony első férjét.

Mi nagyon félünk kimondani, hogy van eredendő bűn. Olyan bűn, ami átadódik. Pedig az eredendő bűn ezt jelenti: a szülők vétké megjelenik a következő nemzedékben. Nem-

csak a hajunk színe, nemcsak a természetünk, a jellemünk egy része, hanem bizony, a bűneink is öröklődnek. Kálvin hozzáteszi: a hallgatásnak az a következménye, hogy a családban feszültség, gyilkos indulat jelenik meg. Ami Támárral történt, arra indítja Absolont, Dávid másik fiát, hogy vérbosszút álljon. De haragja nemcsak a trónörököse terjed ki, hanem az apára is. Megöli Amnónt, és annyira megtelik gyűlölettel, hogy lázadást, puccsot készít elő az apja ellen. Hebronban katonákat szervez maga köré, és Dávidot menekülésre kényszeríti. A 13-18. fejezetek erről szólnak: Dávidnak – a királynak, az Isten felkentjének – menekülnie kell. Mert a tehetetlensége miatt a fiánál betelt a pohár. Harag, indulat, gyilkos szándék jelenik meg. Pákozdi professzor úr jegyzi meg: Dávidnak azon az úton kell menekülnie Jeruzsálemből, amely úton Jézus Krisztus a Kóponyák hegyére megy majd. Az Olajfák hegyén keresztül kell leereszkednie a városból, hogy eljusson a „föld szélére”, Júda kietlen pusztájába, hogy megmentsse az életét. Északra nem mehet, ott van fiának a hadiszállása. Most már Absolon a trónörökös, a trónkövetelő, Dávid pedig menekül, hogy mentse az életét.

Ma is nagyon sok ember menekül. Nemcsak a 21. század nagy exodusáról beszélek, amelynek részesei vagyunk minden tekintetben, hanem arról, hogy mi is menekülünk. A Szentírás is említ olyan helyzeteket, amelyek-

ben a felelősségvállalás elől menekülnek emberek. Ezt mondja Mózesrel kapcsolatban is, aki Egyiptomban nevelkedett herceggé, megölte egy egyiptomi rabszolgahajcsárt, és a gyilkos indulat következményei elől menekül. Az ítélet elől, nehogy számon kérjék rajta a véré. De a Szentírás elmondja, hogy a felelősségvállalás elől menekül Jónás is. Isten azt mondja neki, menj el Ninivébe, ott kell hirdetned az Igét, hátha megtér ez a pogány város, de Jónás azt mondja, hogy nem, inkább egy másik utat választok magamnak. A Bibliával foglalkozók úgy gondolják, hogy az a hajóút, amelyre „befizetett”, Hispániába

vezetett volna. Az volt az akkori világ leg-széle. Menekült a felelősség elől.

Hányan menekülnek ma is a felelősség elől, a döntések következményei elől! Se szeri, se száma azoknak az emberi helyzeteknek, amelyekben bedugjuk a fejünket a homokba. De van másfajta menekülés is, az egyháztörténelem is beszél erről: kivonulni a világból egy szentebb, tisztább, erkölcsösebb életet berendezni. Jézus idejében ilyenek voltak az esszénusok, akik a pusztában építettek fel a saját maguk belső, zárt világát. 1947-ben nagyon értékes ókori tekercseket találtak Qumránban. Ez az esszénus közösség által a Hol-tenger mellett megőrzött tekercsgyűjtemény. Egyesek azt mondják, hogy maga Keresztelő János is esszénus volt, aki kivonult a pusztába. De az ókori, középkori szerzetes is ilyen volt, aki azt mondta: kivonulok, elmenekülök ebből a világból, és akkor megőrzöm magamat tisztán.

Ma is vannak olyanok, akik megpróbálnak bezárkózni a maguk kicsi mikrovilágába, ahol nem érheti őket semmilyen baj. Ide menekülnek. Meg olyan is van – testvérek –, amikor valaki menekül az Isten elől, az Istennel való találkozástól. Az evangéliumok lejegyzik Péternek egy mondatát, azt mondja Jézusnak: „*Eredj el tőlem, mert én bűnös ember vagyok.*” Elmenekülne. És tudjátok, mikor lesz ez a bűnvallás egészen valóságossá Péter életében? Amikor ott van a főpap udvarában, Jézust kihallgatják, és a szolgálók közül hárman is megkérdezik tőle, hogy te nem az Ő tanítványa vagy? – és háromszor azt mondja, nem ismerem ezt az embert. Az evangélium lejegyzik: „*akkor megfordult az Úr, és rátékkintett Péterre*” – és Péter keserves sírásra fakad. Mert ami akkor még csak lözung volt („én bűnös ember vagyok”) – ott teljes súlyával rászakad. Hány és hány ember menekül az Istentől való találkozástól. Fél Tőle. Mi lesz, ha rám szakad az egész életem, amitől megpróbáltam magamat megvédeni, a bűneim – mi lesz akkor?

Kedves testvérek, ez a zsolnárt azt mondja, hogy menekülj az Úrhoz: szárnyad oltalmába menekülök. Nem Tőled el, messzire, nem bujdosásba, nem a föld szélére, lehet, hogy onnan szólítalak, hanem szárnyad oltalmába menekülök. Hozzád menekülök, Uram. Az a Dávid mondja ezeket a szavakat, aki erős várat, palotát épít, aki egy új fővárost tervez meg. Mennyire pontos a Szentírás, amikor azt mondja, hogy a Te sátrad közelébe... Mi meg azt mondjuk, hogy a templom közelébe, pedig Dávid idejében még nincs templom. A Tízparancsolat közelébe, az Úr közelébe – ezt jelenteli mindez. Hozzád menekülök. Dávid a palotájában épít magának egy fellegvárat. A fellegvár a váron belül az a rész, ami a legbiztosabb pont, ami bevehetetlen, ami az óvóhely. De Dávid azt mondja, én nem ide akarok menni. Uram, Te vagy nekem ilyen biztonság, Te vagy nekem ilyen kőszikla, Te vagy nekem ilyen otthon! Hozzád menekülök! Hozzád vágyik az én szívem! Benned lehet békességem!

Száz évvel ezelőtt, 1917-ben gyülekezetünk megünnepelte a reformáció 400. évfordulóját, és akkor minden gyülekezeti tag kapott egy nyomtatott lapot – írja a jegy-

zőkönyv –, „*Erős várunk nekünk az Isten!*” Hát ezt mondja Dávid ebben az imádságban. Erős váram Te vagy, Uram! Benned bízom, benned reménykedem! Benned csillapodik minden kétségem, minden fájdalom, minden üldözöttségem, minden nyavalyám, minden betegségem. Benned csillapodik családom minden problémája – az, amikor a fiam felkel ellenem, amikor kezet emel rám!

Dávid újra és újra megtapasztalja azt az igazságot, hogy nekünk nem sztoikus bölcsesnek kell lennünk. Nem olyanok kell lennünk, akiről minden leperog. Mánedgy! Na és! Tudjátok, ugyanígy megdöbbenett engem is országunk gyásza, fájdalma, fiatalembereknek, szülőknek, kísérőknek a veronai buszbalesetben bekövetkezett halála, mint mindannyiótokat. Amikor kimozdulhattam, egyik este elmentem a postára. A postán azt kérdezte tőlem az egyik hittanosnak az édesapja, hogy mit mondjon a gyerekeinek otthon, miért történt mindez? Nem vagyunk mi sztoikusok, testvérek. Belerendül a szívünk. De csak csendesesen kérdezem, hogy miért csak ilyen esetekben? Miért kérgesedtünk már meg annyira, hogy sok-sok koporsó látványa teszi föl a kérdést bennünk, hogy kié a mi életünk?

Ne legyünk sztoikusok, hanem legyünk olyanok, mint Dávid, aki azt mondja itt, hogy beleremegett a szívem. Felzúdult a szívem, zaklatott a szívem, dobogott a szívem, hánykódott ide-oda. És azt mondja Dávid a mai utókomak, nekünk: nem a próbák tesznek istentelenné téged, hanem ha elfordulsz Istentől. A hívő kötelessége tehát, hogy amikor lenyomja őket a levertség, a lelki kétségbeesés, akkor annál inkább, annál erőteljesebben törekedjenek keresztültörni ezeken az akadályokon, és közeledjenek Istenhez. Dávid azért imádkozik, hogy Istenbe helyezze a biztonságát, abba az Istenbe, akiből látszólag ki van zárva. Erre hív minket most a mi Urunk, testvérek.

Nemcsak Dávid menekült azon az úton, amelyen Jézus Krisztus is ment a vesztőhelyére, hanem tudjuk, hogy a város is azon a helyen épült, ahol Istennek nagy csodái, nagy történései, a hegyen lévő események végbementek – a Sionon. Ezen a hegyen ott van a számunkra ugyan fájdalmas és köny-

nyekkel vert, de mégis a legdicsőbb: a szentdombon épült Koponyák hegye, a Golgota, ahol az, amiről beszéltünk, kétségbeesésben, menekülésben, magányban, tragédiában, fájdalomban, meg nem értettségben, betegségben meggyógyulhat. Azt mondja Pál apostol, hogy a mi békességünket, a mi biztonságunkat, a mi nyugalmlinkat Jézus Krisztus kereszttáldozata szerezte meg. Békességünk van az Istennel, békességünk van az Istentől Jézus Krisztus által. Ezért vágyódik a mi szívünk Isten után. Ezért epekedünk – hogy a terheink ne ránk omoljanak pusztán, ne csak a földre döngöljenek bennünket, hanem hogy Krisztus megmentsen, megváltson. Bűnbánat után bűnbocsánatot adjon.

Ezt világosan tudja Dávid. Lehet, hogy uralkodásában elfelejtette, de személyes életéből tudja: Teremt bennem tiszta szívet, Istenem, az erős lelket újítsd meg bennem! Ne vess el orcád elől, szent lelkedet ne vedd el tőlem! Tudom, hogy azt tettem, amit rossznak látsz, igazad van, ha szólsz, jogos az ítéleted – ezt mondja az 51. zsolnártban, és éppen ezért tudja a 61.-ben is, hogy Istennél csendesülhet és oldódhat meg az a helyzet, amiben van. Íme, nemcsak vágyódás, hanem megoldás is olvasható a zsolnártban.

Mindezek után Dávid egy nagy levegőt vesz, itt jön a cezúra, itt jön a ritmusváltás, itt jön a szünet. Kálvin hozzászólásai magyarázatában, hogy hát lehet, hogy nem is akkor mondja ezt az imádságot Dávid, amikor Absolon elülődzi, hanem akkor, amikor az üldözés után már hazatért. Ott van a helyreállítás, ott van a helyreigazítás ebben a zsolnártban, és akkor kimondja Dávid, hogy nemcsak az a jó, Uram, hogy ha én kormányzom ezt az országot, hanem az sokkal jobb, hogy Te kormányozd ezt a világot. Sokkal jobb, hogy az események a Te kezében vannak! Sokkal jobb, hogy nem történik semmi a Te akaratod nélkül, még az ilyen gyöttrődés, még az ilyen kizsátoztottság, még az ilyen paron kívülség, a senki földjén való lét sem! Azért, mert tudom, hogy Te uralkodsz. Dávid éppen ezért könyörög, nemcsak magáért, hanem az utána következő nemzedékért. A fiaíért. Pedig onnan kapta a legnagyobb próbákat – a gyermekeitől. Könyörög értük, hogy Isten tartsa meg ígéretét.

Milyen szép – legyen ez az utolsó üzenet mára –, hogy nemcsak azt mondja el ebben a könyörgésben, imádságban, hogy adj az uralkodónak szeretetet és hűséget, hanem úgy is fordíthatnánk ezeket a sorokat, hogy Uram, tartsd a Te szeretetedet és a Te hűségedet fölöttük. Azaz hogy áldásodat ne vond meg tőlük. Kedves testvérek, nem vagyunk mi uralkodók, hanem imádkozók – ebben az értelemben egyek Dáviddal. Vágyódhatunk Isten után, lehet kétségbeesés, gyász, vihar a mi életünkben, az imádság azt mondja: „*Vezess el engem a kősziklára, mert az igen magas nekem! Hiszen te vagy menedémem, erős bástyám az ellenség ellen. Hadd lakjam mindenkor sátradban, hadd meneküljek szárnyad oltalmába!*” – és áldásodat ne vond meg tőlem. Ámen!

Nyilas Zoltán esperes
(Az igehirdetés elhangzott 2017. január 29-én a pomázi református templomban)

Kedves testvérek! Az elmúlt héten arról a csodálatos krisztusi ígéretéről hallottunk, amely az új égről és az új földről szól, melyben maga az Igazság lakik. Együtt gondolkozhattunk el azon, hogy ez hogyan látszik meg már itt, a földi életünk során. Hogyan kell meglátszódnia ez az új ég, ez az új föld, azaz az új világhoz való tartozás. Mert mennyei állampolgárságunknak vannak itt, ebben a bűnös világban is jelei, hitünkben fakadó gyümölcsei.

Fa is vagyok, és gyümölcs győzre. Nem teremtek, de termek és termés is vagyok egyben. Vajon tudok-e Istennek megfelelően teremni, tudok-e megfelelő gyümölcs lenni? Tudok-e időben áldások termője lenni az Úrnak tetsző, és emberek számára is kedves ízzel, hússal, illattal és színnel, egy szóval mondva: tudok-e időben Krisztus terménye, gyümölcse lenni az Ő számára és az elveszettek számára? Milyen fa és milyen gyümölcs vagyok én? Ezek a mai kérdések. Ezek a mai kérdések, és hihetjük azt, hogy Isten Szentlelke elvégzi ma a munkáját, és megadja a válaszokat mindezekre. Először is engedjétek meg nekem, hogy egy kicsit sajátosan magyarázzam el történetünket. Tekintünk először történetünk fügefájára.

Az Evangéliumban szereplő fügefá talán így gondolkodott: „Szomorú sorsot kaptam, útszélre kerültem, egy megvetett helyre. Szabad zsákmánya vagyok mindenféle embernek és állatnak. Száműzött és földönfutó életet élek, egy megalázó környezetben. Poros országút halad el mellettem, és ennek az útnak minden pora rám hull. Szinte megfulladok, mert nem szívhatom a friss levegőt, eső sem mossa leveleimet. Miért teremjek ezért gyümölcsöt? Talán azért, hogy éretlen gyerekek leszaggassák, hogy jöjtenek idegenek megegyék? Azért dolgozzam, és osszam szét a természtől kapott erőmet, hogy mások jóllakjanak? Azért szolgáljam ki mások éhségét, hogy magam megalázkodjak? Inkább nem. Megőrzöm a nemességemet, előkelőségemet: nem termek gyümölcsöt! Nem dolgozom át a föld erejét ízzé, illattá és színné. Nem adom oda senkinek az erőmet, és nem fogok görnyedezni és terhet hordozni sem, hogy másokon könnyítsek. Nem engedem, hogy leszedett gyümölcsötől mások megszépüljenek, és, hogy Én elcsúfítva, megtépve maradjak. Nem engedem, hogy mások egészségesegek legyenek a természtől, és engem sebesülten csak úgy hátra hagyjanak. Ezért jobb, ha nem fáradok, jobb, ha nem küzdök azért, hogy másoknak legyen ennivalójuk. Különösen nem, hogy mindenféle útszéli ágrózsakodnak legyen erő és élet.” Ez a fa tovább gondolkodott. „Ha gazdag kertben élnék, ahol élnem is kellene, akkor másképp tennék. Ha gyümölcsömet fényes fogadásokon szolgálnák fel, akkor szívesen másként gondolkoznék. Ha engem finom kezek érintenének, és fényes ember-

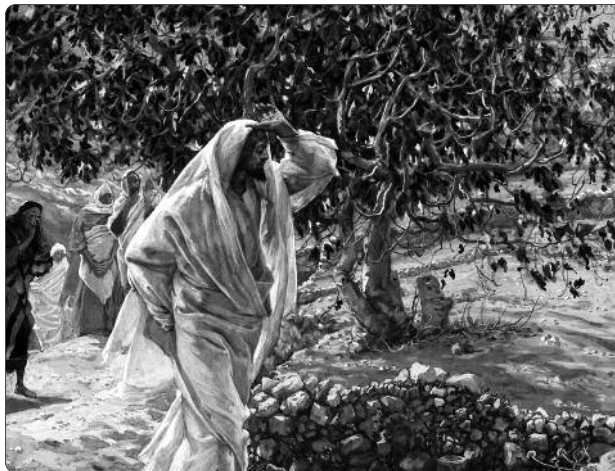

JÉZUS ÁLLT MEG MELLETTED

Lekció: Mk 3, 1-6
Textus: Mt 21, 18-19

sereg venne körül, azonnal megmutatnám, hogy mit is tudok valójában. De nem így van. Inkább élek úgy, ahogy nekem tetszik, és ahogy a legkönnyebb.”

Ezek voltunk, vagyunk mi magunk is. Mert az Isten nélkül élő világunk minden emberével pontosan ilyen. Egyszer csavargóként egy nagy Úr haladt az úton. Porosan, fáradtan, éhesen, szomjasan állt meg a fa mellett. Ettől a fától szelíden gyümölcsöt kért. Ez a fa nem is gondolta, hogy a legnagyobb Úr áll meg mellette. Az az Úr, akié az egész világ, aki teremtett mindent, és most teremtményétől egy gyümölcsöt kér. Jézus éhes volt. Ez a fa pedig későn ismerte fel, hogy ki szölt hozzá. Nem adott neki, mert nem volt miből. Ez a fa

nem termett semmit. Nem szégyellte magát, mert csak panaszkodni tudott, sőt, mi több, szemrehányásokat tett, mondván: „miért nem ültettek méltó társaságba, termékeny földbe, forgalmas, előkelő helyre? Ha ott lennék, ezen a megfelelő helyen, akkor jó mélyen a földbe eresztettem volna a gyökereimet, és roskadásig tele lennének az ágaim. Akkor nem egy embert, de százakat is meg tudnék vendéglenni. Senki nem felejtene el az izemet, a színemet, a formámat.”

Már késő volt. Figyeljük csak meg, testvérek, az időtényező: késő volt. Percek alatt egyetlen fa sem terem gyümölcsöt, még a legsterilebbnek számító biokertekben sem. Mert hónapokig tartó, állandó munka, fáradság eredménye az, hogy egy fáról az áldás, egy gyümölcs, ránk mosolyogjon. Késő volt! A halálos ítélet már vagdalja az ágait. Igaz, húsba vágó, igazságos ige ez. „Gyümölcs te rajtad ezután, soha örökké ne teremjen.” A

gyümölcsöt nem termő, nem akaró emberek is így gondolkoznak: én nagyoknak örömmel tennék szívességet. Boldogan ragyog az arcuk, ha fényes, gazdag szolgálatokat végezhetnek, és felháborodnak, amikor egy fáradt vándor megállítja őket, és enni kér. Ezek az emberek, fák így vélekednek: szívesen termek ott, ahol azonnal megvan a jutalma, látványa, következménye a gyümölcsstermésnek. Ahol elismertség, népszerűség, szépség van. Ne felejtsetd el azonban, hogy nem tehetsz Jézusnak, és egy közösségnek sem szívességet,

ha nem teszel szívességet egy jelentéktelen embernek. Jézus egyszer mindenkit megnéz. Ne gondoljuk, hogy csak a halál után, vagy az utolsó ítéletnél, hanem itt a földön. Bárhol élj, bármi legyen a foglalkozásod, bármennyi a vagyoned, bármilyen nagy a szegénység, legyél elégedett vagy elégedetlen, zúgolódó vagy csendes túró: Jézus megáll melletted, és megnézi az életedet. Amikor te nem is gondoldnád, és amikor a legkevésbé vagy felkészült, akkor kér téled gyümölcsöt. Megnézi, mennyi és milyen életünk gyümölcse, mennyi a szeretetünk, a jóságunk, a szorgalmunk, a hűségünk és milyenek a törekvéseink. Megvizsgálja, hogy ki és mi áll a tetteink mögött. Hitünket nézi a hitelenség világában. Sok

ember élete azért gyümölcstelen, mert amikor Jézus megnézte – mert megnézte – nem tudott mutatni semmit. Jézus mit tett? Nem szelíd és nyájas Úrként állva meg ez emberek mellett, hanem feddő és ítélő királyként elvette tőlük azt is, amiük volt. Így teljesedik be sok emberen az ige: „Akinék nincs, az is elvételik tőle, amije van.” Ma nem te vagy az? Ma azért hallod az ígét, hogy ne te legyél az. Mert lásd meg, hogy Isten minden embernek adott erőt, és ha mégis sokan vagyunk gyengék, az azért van, mert ezt az erőt nem használtuk fel kellő időben és módon Isten dicsőségére. Jézus jött, és elvette.

Hány embertől halljuk, komoly, őszinte emberek mondják: ó, de szeretnék másként élni, másként beszélni, másként szeretni, másként jónak lenni, másként nevetni, sírni. Úgy szeretnék másként cselekedni. Valamilyen más jó úton járnék. Valamit megváltoztatni, és valamiben megváltozni. S mintha mindig ugyanaz a mondat hangozna feljünk a múltból: „Soha örökké ne legyen rajtad gyümölcs.” Mert hiába akarunk szeretni, jók lenni, nem tudunk. Vedd észre, hogy keteged az óra. Talán nyugtatod magad: van még időm. De a kérdés kétélű kardként hatol bele az életedbe. Van még időm? Volt időm. Megtehetted. Vagy nem tetted? Nem változtathatsz az életeden. Miért nem? Mert Jézus volt nálad, ő állt meg melletted, akkor. Lehet, hogy erről nincs is tudomásod, mert egy rongyos alak személyében állt eléd, és egy rongyos alak szemével nézte a te irgalmasságodat. Vagy apánk személyében jött el hozzánk, és tiszteletlenséget látott,

pedig kereste a tiszteletet. Vagy egy gyermek tiszta szeretetével érkezett, és a szülő képében kereste az okosabb szeretőbb, áldozatosabb odaadást és elfogadást. Ehelyett csak elfordulást kapott. De az is lehet, hogy egy testvérben látogatott meg, és kereste benned a testvéri megértést. Ehelyett csak szeretetlen durvaságot kapott. Azon gondolkodtam el, hogy sohasem tudhatjuk, hogy mikor kivel állunk szemben. Hogy miközben valakivel beszélünk, miközben valakinek a dolgait intézzük, nem Jézussal tesszük-e ezt? Mert egy kérdésben az Ő hangja szól hozzád és hozzám, amire nem készülhetünk fel előre. Adj innom, adj ennem, add, hogy ruházkodjam, add, hogy meggyógyuljak, add, hogy látogatva legyek, add, hogy érezzem és kapjam a szeretetedet. Mert ha ez nincs, akkor üresnek látta az életedet. Ha csak lombot, díszet, külsőséget, képmutatást talált, gyümölcsöt azonban nem, akkor elhagyja és lezárja az életedet. Amiképpen az ember is egy elhagyott lakásra, ráfordítja a kulcsot, ahova aztán csak a por és a rabló tér be. Mert vajon hányan vagyunk úgy, akik kisgyermek korunkban voltunk a legjobbak, és azóta mindig csak lejjebb és lejjebb süllyedtünk, és folytonosan romlottunk. Pedig szeretünk a holnapban gondolkodni, és olykor halogatni is. Főleg, ha valamit nehéz, terhes számunkra elvégezni. Ismerős lehet számokra a következő: majd egyszer, majd, ha... Bizonyoságot fogok tenni, majd, ha alkalmas leszek rá. Elmegyek templomba vasárnap, ha éppen elmarad a meccs. Abbahagyom az időt rabló sorozatok nézését, stratégiai játékok gamma-dáját, és elmegyek bibliaórára és ifire is, ha éppen nem jön közbe semmi. Testvéreim, milyen érdekes, hogy ezek általában soha nem fognak megtörténni. Soha nem lesz kedvem, soha nem unom meg, és valahogy soha nem marad el, és bizony mindig közbejön valami. Egyszóval: soha nem jön el az életemben a majd egyszer, és a majd ha.

Szomorú az a kert, ahol virágtalan, gyümölcsstelen, elszáradt fák nyújtogatják ágait, mint kétségbeesett, áldás nélküli, halálra ítélt emberek a kezüket. Mert ott nem hangzik Istent dicsőítő ének, Krisztus kérésére engedelmes szó, madárdal. Azt a kertet nemhogy az emberek, de még a rovarok is elhagyják.

Milyen szomorú egy gyülekezet halott tagokkal. Szól az ének, az imádság, de ez olyan, mint a siralomház éneke, imádsága. Mert mondják, mondják az imát, de ez az ima úgy hangzik, mintha csak mondanák, de

nem fogalmaznák. Hiszen csak a szájuk mozog, de a szívük sohasem: „*Gyümölcs terajta ezután, soha örökké ne teremjen.*” Ítéletes ige ez? Igen, az! Nem tagadhatjuk le, de figyelmeztető is! Remélem, számokra ma ez még csak figyelmeztetés, ébresztés, fel-

rázás. Vedd észre: Krisztus állt meg ma melletted, és ébresztget téged. Teremj mindig, mert nem tudhatod, hogy mikor, ki áll meg melletted megnézni életedet, elkérni gyümölcseidet. Jézus megszólal, és azt mondja a sorvadt kezűnek: „*Nyújtsd ki a kezedet!*” És a kéz meggyógyult, ahogyan a lekióban halottuk (Mk 2:1-6). Az elszáradt fa, lásd, mégis kihajt, és gyümölcs lesz rajta. A lezárt, elhagyott élet felnyílik, és minden, ami üres volt, megtelik. Ami addig halott volt, íme, feltámad, és újra él. Miért? A válasz egyszerű: mert Jézus parancsol, és az ember engedelmeskedik. Nincs változtathatatlanság ember, hiszen Jézus megváltoztatja őt. És ezzel az elveszett ember élete is megváltozik. Nincs befejezett, lezárt élet: hiszen Jézus megújítja azt. Az pedig napról napra többet terem. Mert mi magunktól, a magunk erejével nem tudunk mást szólni, csak a 458. számú dicséretünk szavai szerint: „*Jövök semmit nem hozva, keresztedbe fogózva...*” Válaszolva az ígére, ezt énekeljük!

Ámen!

Máthé Zoltán b. lelkipásztor

(Az igehirdetés elhangzott 2017. január 15-én a pomázi református templomban)

TÜRMEZEI ERZSÉBET MONDD EL JÉZUSNAK!

Jézusnak mondd el fájdalmadat,
ha roskad vállad a terhek alatt,
ha szíved bánattól, gondtól nehéz,
ha napról napra több a szenvedés,
mondd el Jézusnak!

Jézusnak mondd el! Hogy bú-baj között
szíved békét leljen és örömet!
Amitől félsz, remegsz, Óhozza vidd!
Szíved legtitkosabb félelmeit
mondd el Jézusnak!

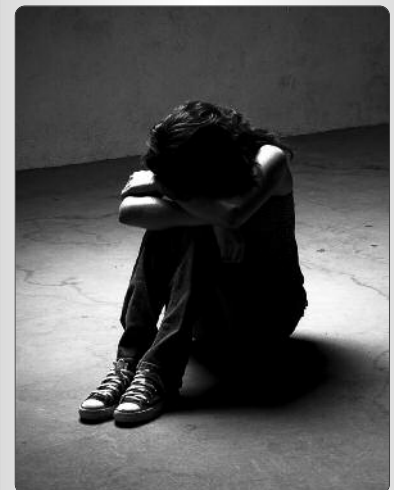
Jézusnak mondd el! Ha így tettem én,
váratlan segítség indult felém.
Amikor az út már-már éjbe vészett,
Ő, a Magasságos, kivezetett.
Mondd el Jézusnak!

OLÁH LAJOSNÉ VELED VAGYOK!

Ha úgy érzed, hogy szükséged van rám:

Én ott vagyok veled!
És bár a lényem láthatatlan,
Ott élek a világhosszában,
amit lát két szomjas szemed.
Füled nem hallja hangomat,
de én szólok szavaid által.
Nem kézzel fogható valóság,
de éltető erő vagyok
munkálkodó kezeidben,
még ha nem is értheted meg
utaimat, terveimet...

Ne várj titkos látomásban!
Egyszerűben felismerhetsz,
ha benned igazi csend lesz,
s szelíden megérint a hit.
Meghallom ki nem mondott kérdéseid,
felelek rá és ott leszek veled!
Amikor hívsz én mindig ott leszek,
ha tagadnád is létezésemet,
ha egyedül vagy és senkid se marad:
én melletted leszek.
Ha félelem tör rád, ne feledd:
Szüntelen ott vagyok veled!

Látogatásban Soós László lelkipásztornál 2016. december 23-án.

AZ ELVESZETT EMBER
5Mózes 30,15-19; János 3,16

Tudjuk jól, hogy Isten a mi orvosunk. Alaposan megvizsgál minket, a vesénkbe néz, megnézi, mivel van tele a szívünk. Megnézi azt is, mi az, ami felszabadít, vagy mi az, ami megkötözve tart bennünket. Ahogyan minden orvos, elkészíti a diagnózist is: az ember elveszett.

Mit jelent ez? Alapvetően azt, hogy nem vagyunk ott, ahol lennünk kellene. Elvesztünk. Valahol máshol vagyunk. Azt is jelenti, hogy az Istennek nagyon komoly tervei vannak minden emberrel, magyarul, nem véletlenül születünk erre a világra, nem véletlenül kaptuk az Úrtól az életet ajándékba. Nem véletlen az, hogy passzív lélekből élő lélekke lehettünk itt ezen a földön, olyan élő lélekke, aki képes cselekedni, szólni, Isten dicsőségére élni. Nem elrejtve van a mi lelkünk Istennél, mint ahogy lesz majd halálunk után Krisztusnál, hanem itt vagyunk és élünk.

Élő lélekke lettünk. Kaptunk egy testet, igaz, romlandót, de kaptunk, és ezzel a testtel élhetünk. Képesek vagyunk dönteni, képesek vagyunk cselekedni. Isten elénkbe adta és adja a jót és a rosszat, az életet és a halált, az áldást és az átkot. És szinte minden nap dönteni kell. Ezen a mai alkalmon is, ezen az órán is döntenünk kell. Választanunk kell jó és rossz között, áldást hozó dolog és átkot hozó dolog között. Életünk szüntelen döntések sorozata, és Isten nyilvánvalóan elvárja tőlünk, hogy a jót, az életet, az áldást válasszuk.

Tudjuk azonban, hogy az emberiség alapvető diagnózisa sajnos az, hogy az ember elveszett. Nagyon kevesen tudják ma is a jót, az életet, az áldást választani. Inkább a rossz, a halál, az átok van jelen az életünkben. Nagy kérdés, vajon miért? Alapvetően azért, mert amikor megszületünk erre a világra, rajtunk van egy bélyeg: az eredendő bűn, ami nem más, mint az Isten hiánya, az Isten-ismeret hiánya. Nem tudunk semmit Istentől, de nagyon hiányzik nekünk. A csecsemő is azért sír fel, amikor megszületik, mert hirtelen egy olyan idegen világba kerül, ami őt megriasztja. Óriási hiányérzete támad, hiányzik az addig megszokott biztonság, amit az anyaméh nyújtott számára. Hiányzik az anya szívhangja, a meleg, a megszokott közeg, ami biztonságot adott. Kellene neki valaki, aki visszaállítja számára a biztonságot, akinek a jelenléte megnyugvást ad. Azért üvölt a csecsemő, hogy kapja már meg valakitől.

Mitől nyugszik meg az éppen megszületett csecsemő? Rátészik az édesanyja hasára. Ott újra hallja a szívhangot, valamit, ami ismerős, valamit a régi életéből. Aztán megéhezik, és az édesanya megszoptatja. Elalszik, békessége van. Olyan jó érzés ez! Aztán a csecsemő egy idő után megtalálja az ujját, és ez is megnyugtatja. Ha pedig nem találja meg, cumit adunk neki. Vannak helyzetek, amikor fogalmunk sincs, miért sír, de azt tapasztaljuk, ha adunk egy cumit, akkor csendben van. Hozzászokik ahhoz, hogy a

„Mert úgy szeretette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz öbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3.16)

SZÜKSÉGES NEKTEK ÚJONNAN SZÜLETNETEK!
PÁLYI PÉTER EVANGÉLIZÁCIÓJA
CSOBÁNKÁN
2016. november 21-25.
2. rész

cumi nyugtat. Aztán amikor felnő, különféle élvezetekkel, alkohollal, droggal próbálja pótolni azt a hiányt, hogy nincs Istene.

Elvesztettek vagyunk, mert annyira megszoktuk már ezeket a pótlékokat. A belső ürességet megpróbáljuk valamivel kitölteni, és azt gondoljuk, hogy ez az élet. Csak akkor élek, ha ez a pótlék ott van az életemben. Ha nincs ott, akkor nincs nyugalom. Igaz, hogy csak ideig-óráig nyugtat meg, de mégis legalább valameddig nyugalom van. Neked is van ilyen cumid, amit a világ ad? Amit élvezel, mikor fáradt vagy, amikor küzdelmes az életed, esetleg egy igaztalan vád ér? Vagy előveszed a Bibliádat, és a hit útját járva, azaz Jézust követve, akarsz Vele találkozni, akard hallani a hangját? Higgyétek el, hogy a legjobb nyugtató, ami létezik ezen a világon, az az Istennel való találkozás. Vagy úgy, hogy szól, vagy úgy, hogy cselekszik érted. Ami az embert igazán megnyugtatja, ha elkezd beszélgetni az ő Urával, Jézus Krisztussal. Mert akkor megszűnik az elveszettségünk.

Ádám és Éva addig nem volt elveszett, amíg minden este a széljárás idején eljött az

Úr az Édenbe. Odaszaladhatott Hozzá, megölelhette, és elmondhatta, hogy mennyi minden jó történt vele aznap. És az Úr mosolyogva nézte az ő szeretett gyermekeit. A bűn pont ettől fosztott meg bennünket: az Istennel való mindennapi találkozás örömetől. Mindenki elveszett, aki nem találkozik Istennel nap mint nap. Lehet találkozni Vele nap mint nap? Vissza lehet menni ahhoz az édeni állapothoz? Igen, mert a bűn eltöröltetett.

Hirdetem nektek az örömhírt: a bűneitek eltöröltettek ott a keresztfán! A bűn többé már nem választ el téged Istentől! Sokan azt gondolják, hogy ők a bűneik miatt fognak kárhozatra kerülni, pedig nem, mert a bűneink el vannak rendezve. Nem a bűneik miatt jutnak kárhozatra, hanem azért, mert nem törődnek ezzel az áldozattal. Semmibe veszik Krisztus áldozatát. Azt mondják, hogy nekik nem kell, nem fontos, ezért őrizgetik és megtartják maguknak a bűneiket, és aztán csodálkoznak, hogy nem találkoznak az Istennel.

A bűn és Isten nem találkozhat egymással. A bűnös ember és az Isten sem találkozhat egymással. A bűnre nagyon haragszik Isten, hiszen Krisztus a bűn miatt szenvedett a kereszten. De ezek a bűnök már nem választanak el téged Istentől, ha leteszed oda a kereszthez – és akkor mehetsz. De a bűnt le kell tenni, ott kell hagyni, mert csak tiszta szívvel lehet menni Istenhez. Ehhez az szükséges, hogy újjá kell születni, meg kell változni. Le kell tenni a piszkos ruhát, amit a bűn beszenyvezett, és fel kell öltözni abba a tiszta ruhába, amiben oda lehet állni Isten elé. Sokan szeretnének Istenhez úgy odamenni, hogy a piszkos ruhájukat megtartva megpróbálják felvenni rá a tiszta ruhát, pedig tudjuk, ha a tiszta ruhát rávesszük a piszkosra, az is piszkos lesz.

Változni kell – ezt sokan nem szeretik. Kellene az üdvösség, jó lenne az Istennel való mindennapi találkozás, de hogy ezért letegyünk valamit az életünkből, amit Isten megítél, ami nekünk még mindig kedves, arra már nem vagyunk hajlandók. Pedig a hit útján járó embernek – ha tetszik, ha nem – vannak olyan tennivalói, amit tenni kell. Vannak olyan dolgok, melyekre Isten azt mondja, ez kell. Ennek meg kell történnie. Néhány ezek közül, aminek itt a földön kell megtörténnie.

Az első: mindenképpen újjá kell születni. Egy másik világlátást kell kapni. Egészen másként néz ki a világ innen lentről a földről, mint onnan fentről a mennyből. Isten egészen másként látja a dolgainkat, mint ahogy mi szoktuk szemlélni. Földi szemmel egy megtérő ember – akiről tudjuk, hogy azelőtt ateista volt – az egy lehetetlenség. Nem is hisszük el. Viszont ha a mennyből nézzük, ennek a bűnösnek a megtérése nagy örömet jelent az angyalok között. Ha onnan tudjuk nézni a dolgokat, nem pedig földhözragadtan, akkor ha betér hozzánk a gyülekezetbe, annak tudunk örülni. Szükséges az újjászületés, hogy

tudjuk a dolgokat onnan fentről nézni, és ne legyünk földhözragadt emberek.

Az is kell, hogy neked egy Urad, egy vezetőd legyen, és ez Jézus Krisztus legyen. Tedd félre a magad énjét, engedd meg Neki, hogy Ő menjen elől, szóljon, tanítson, mondja, mit kell tenned, és te menj utána! Ne elé menj, hanem engedd, hogy előtted menjen! Hogy végig tudjad járni azt az utat, amit Ő jelölt ki neked.

Imádkozni is kell. A gyermekeinket is meg kell tanítani imádkozni. Imádkozni kell, mert ha soha nem állok Istennel szóba, akkor semmi közöm nincs Hozzá, akkor nincs kapcsolatunk egymással. Kérni is lehet Tőle, de lehet panaszkodni is, és szabad az Ő szeretetében bízni, hogy ha én gyermeki módon panaszkodok is, mert nem azt adta, amit kértem Tőle, hanem valami mást, hogy Ő a szeretetéből adta azt a másikat, mert tudja, hogy az válik a javamra, nem pedig az, amit én kértem. De beszélő viszonyban kell lennünk Vele.

Meg kell bocsátanunk egymásnak – ez is egy olyan kell, aminek ott kell lennie a hívó ember életében. Rengeteg energiába kerül a harag hordozása, arról nem beszélve, hogy aki nem tud megbocsátani, annak Isten sem bocsájt meg. Tessék komolyan venni, amit a Mi Atyánk-ban naponta imádkozunk!

Mindazt, ami jót az Úristen velünk csinál, arról bizonyosságot is kell tennünk. Legyenek bizonyoságtévők a gyülekezet tagjai, hogy tudják és merjék megvallani a maguk hitét! Hirdetni kell, hogy az Isten szeretete vár mindenkit. Hirdetni kell a bűnbocsánatot, hirdetni kell a velünk történt csodákat! A gyülekezet azért van, hogy szeressük egymást benne. Remete-keresztység nincs, mert nem lehet igaz keresztényként élni, ha nincs melletted a felebarátod, akit az Ige szerint úgy kell szeretned, mint magadat.

Sok minden van még, amit kell, utána kell nézni a Bibliában. De van egy kell, amit már nem itt a földön, hanem majd a mennyben kell. A 2Kor 5,10 azt írja: „Mert nekünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megjutalmazassék aszerint, amiket e testben cselekedett, vagy jót, vagy rosszat.” Ez egy olyan kell, amit nem lehet elkerülni, mindenki életében meg fog történni: meg kell majd állni Krisztus ítélőszéke előtt.

A mi elveszett voltunk abból származik, hogy ezek a kellek nincsenek ott az életünkben, vagy csak az egyik vagy csak a másik, és nem törekszünk a többire. Ha viszont az egyiket elhagyjuk, akkor ez kihat a többire is. Nem lehet az egyiket a másik nélkül, mert mindegyik kell. Megtérés, megigazulás, újjászületés – ezeknek együtt kell megjelenünni. Ha megmaradunk a bűnben, ez azt is jelenti, hogy magunkra maradunk. Ha valaki például nem tud megbocsátani, megértjük, ha elkerülik őt az emberek. Azt az embert, aki állandóan szapulja a másikat, szeretjük hallgatni? Inkább elkerüljük, ő meg magára marad. A bűn magával hozza ezt a magára-maradottságot is.

A mi legnagyobb ellenségünk a nagybeteűs ÉN, ami azt gondolja, hogy na, majd én megoldom. Nekem nem kell Isten, mert én

jobban tudom! Nagyon büszkéek tudunk lenni magunkra – egészen addig, amíg nincs baj. Aztán jön egy betegség, és török az én. Vagy megöregszem, és egyre kevésbé tudok tenni dolgokat, török a nagy én. Ha megéljük, hogy megöregszünk, az az Isten legnagyobb kegyelmi ajándéka: elvesz tőlünk dolgokat, hogy megállítson minket. Álljunk meg már végre, és gondoljuk végig a dolgainkat! Még egy utolsó esély a megtérésre és az életre.

Addig törjük össze azt a nagy ént, ameddig még lehet, amíg még tart a kegyelmi idő! Lépünk ki a magunk elveszett voltából, és menjünk oda, ahol a miénk a kegyelem! Ahol eltörölték a bűneinket, ahol lehetővé tették azt, hogy mi bátran beszéljessünk Istennel minden nap. Használjuk ki, hogy lehet! Krisztus tette lehetővé ott a golgotai kereszten. Hála legyen érte Néki, Ámen!

A MENNYEK ORSZÁGA FELÉ Máté 5,1-16; János 3,16

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vessen, hanem örök élete legyen.”

A mai az ötödik alkalom, melyen Isten a János evangéliuma 3,16 igéjének csodálatos, életet adó üzenetét a szívünkre akarja helyezni. Vajon megértettük? Befogadtuk ennek az igének döntő fontosságú üzenetét? Ezt az egyetlen mondatot Kis Bibliának is szokták nevezni, mert aki ezt megérti, aki ezt az igét befogadta, megőrzi a szívében, és aszerint él, az mindent teljesíteni tud ahhoz, hogy elérjen a célba, a mennyek országába.

Mi ennek az igének a lényegi mondani- valója? A hívó ember élete a menny felé való vándorlás Jézus Krisztus vezetésével. Ez az ige erről szól. Isten által felkínált lehetőség minden ember számára. Isten szeretete ilyen nagy irántunk: hajlandó volt beköltözni egy halandó testbe, hogy találkozzon az emberiséggel, hogy elmondhassa számunkra is érthető módon, hogyan változhat meg az életünk, hogyan lehetséges az, hogy elveszett állapotunk megszűnjön, és többé ne az eltévelyedés útját járjuk, hanem azt az utat, ami nem a halálba, hanem az életre, egészen az örök életre visz, azaz a mennybe.

Isten szeret bennünket, a szeretet pedig jót akar nekünk. Ez a szeretet elküldi az Ő Fiát, és amikor elkezd munkálkodni, hang hallatszik a mennyből: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” Aki hallgat Rá – azaz aki hisz Őbenne, befogadja Jézus szavait a szívébe és aszerint is él –, az nem veszik el. Mindez tehát azért van, hogy az ember el ne vessen. Többé már nem elveszett ember, mert van Jó Pásztor, Akit ő is ismer, és Aki őt is ismeri, Aki- nek a szeretetében megtisztul, Aki- nek a kezé- be átadja a vezetést, és biztos lehet abban,

hogy megérkezik a célba, a mennyek országába. Ezt az örömhírt jelenti ez az ige.

Látod ezt a célt? Látod, hogy hová tart az életed? Látod a mennyek országát? Valóság az a számodra? Vagy csak egy „talán”? Talán van mennyek országa? Az életünkre nézve ez egy döntő fontosságú kérdés: van menny,

vagy nincs? Vannak emberek, akik azt mondják, hogy talán van, és ott ülnek a templomok padjaiban. De ki tudja? Inkább azért imádkozom, hogy az Isten engem ebben az életben segítsen meg. Ha megkérdézem őket, azt mondják: Hát nem lehet azt tudni, tiszteletes úr, mert még nem jött vissza onnan senki!

Kétféle ember él ezen a földön. Az egyik az, aki csak a haláláig képes előre látni. Aki csak azt a mozdulatlan testet látja a koporsóban, amit letesznek a sírba, tudja, hogy az ott elporlad, és egy idő után még a csontok is eltűnnek. Csak a port látja, ahogy visszakerül a porba. A másik ember ennél tovább is tud látni, aki látja a folytatást is. Látja a mennyek országát is, mert hisz Istennek, Aki azt mondja: Lesz feltámadás! Látja, hogy Krisztus feltámadt a halottak közül, tehát hiszi, hogy lesz feltámadás, mert Isten bebizonyította. És Krisztus mennybemeneteléből is tudja azt, hogy a menny biztosan létezik.

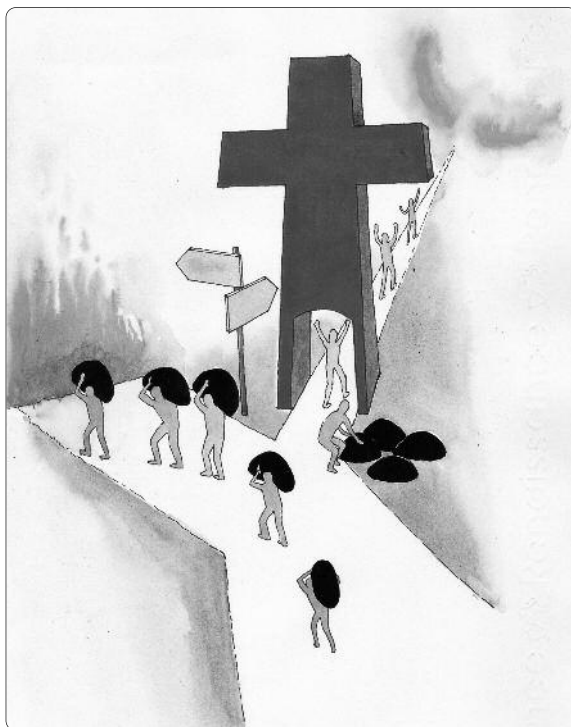
Krisztus feltámadásából tehát tudjuk, hogy a feltámadás igazság, Isten fel tudja támasztani a halottakat, így minket is, a mennybemeneteléből pedig tudjuk, hogy a mennyek országa valóság, mert ha volt hova elmennie, akkor az létezik. Az az ember, aki tovább lát a koporsónál, az Krisztussal, az élő Igével való naponkénti találkozással megtapasztalja, hogy hat rá, hogy munkálkodik benne. Találkozik az élő Jézus Krisztussal, Aki ott van a mennyben. Élővé és hatóvá válik az Ige a szívében, ami azt is jelenti, hogy van örök élet.

Mindenkinek a jelenét – hogy milyen az élete itt és most – nem a múltja határozza meg, hanem a jövőképe. Az, hogy meddig lát előre, hogy ellát-e a mennyek országáig. Nem úgy van, ahogy a pszichológusok mondják, hogy a jelenünket a múltunk határozza meg. Ma nem attól vagy esetleg feszült, vagy részeges duhaj, mert gyerekkorodban mondjuk bántott az édesapád, vagy elváltak a szüleid, nem azért vagy most rossz. Hanem azért, mert esetleg csak a temetőig látsz, és nem tovább. Az emberek szeretnek pszichológushoz járni, mert azt mondják, amit az ember hallani szeretne.

Ha én rossz vagyok ma, azért nem én vagyok a felelős, mert a pszichológus feltárta, hogy a múltamban történt valami, aminek ez a következménye. Nagyon szeretjük, ha ki tudunk bújni a felelősség alól.

A valóság viszont az, hogy mindenkit a jelenben a jövőről alkotott képe határoz meg. Gondoljuk végig! Aki csak a sírig lát, az tulajdonképpen azt mondja, hogy van értelme ennek az életnek? Nem is tudom, miért élek! Azért, hogy a végén várjon a koporsó!? Végigküzdöttem az életemet, szenvedtem, fájt, rossz is volt, jó is volt, van ennek értelme? Nem értem, miért vagyok ezen a világon, ha csak a koporsó vár? Akkor minek születtem? De élek. Nem tudom, miért, vannak érzékszerveim, érzékelem a körülöttem lévő világot, vannak hatások, amelyek jó érzéseket keltenek bennem, akkor ezeket csinálom. Minél többet. Egyszer élünk, élvezzük ki az életet! – mondják az ilyen gondolkozású emberek. Az pedig már nem érdekli, hogy azáltal, hogy ő megszerzi magának az élvezeteket, szenvedést okoz-e másoknak vagy sem, sőt ha a szerzésben, ebben a futásban valaki akadályozza, könnyedén félresöpri maga elől.

Aki viszont tovább lát a sírnál, az már nem innen, a földről nézi a világot, hanem onnan fentről. Nem földhözragadt a látása, mert Krisztus megváltó munkája lehetővé teszi számára, hogy felülről nézzen a világ eseményeire, az őt körülvevő dolgokra, és a saját dolgaira is. Egyéni életének eseményeit is onnan felülről tudja nézni. Amit a földről nézve tragédiának lát, onnan fentről már nem látja tragédiának, hanem például Isten tanításának, amit azért adott az Úristen, mert

akar használni, ahova emiatt be kell kerülnöm. *Pap László* pomázi lelkipásztort jól ismertük mindannyian, ő mondta, hogy azért kapta azt az „úri” betegséget, hogy a kórházban is tudjon beszélni embereknek Jézusról.

Másként lát az ember, ha tovább lát a sírnál. Az ilyen ember, ha érzi, hogy szorongatja a Sátán, felnéz a Pásztorra, és szól Hozzá: Uram, Te mit tennél az én helyemben? Ő megfordul, ránéz, és felel. Megmondja, hogy mit tenne az én helyemben, és nekem kell dönteni, hogy megteszem-e, vagy sem. Ha hallgatok Rá, akkor nem háborúság támad körülöttem, hanem békesség. Nagyon érdekesek Krisztus feleletei, olyan tanácsok, amit én magamtól soha nem találtam volna ki. Sokszor meglepőek, mert azt mondja például: Felejtsd el azt, hogy igazad van! Ne akard kiharcolni az igazadat, és egyszerűen csak szerezz! Fordulj a másik emberhez szeretettel! Bocsáss meg neki! Engedd el, amivel tartozik neked! Tedd lehetővé, hogy az, ami elválaszt tőle, az megszűnjön, hogy ne gyűlölni kelljen egymást, hanem szeretni! Milyen érdekes, a földről nézve az ilyen ember örök vesztes, de aki mindezt a mennyből nézi, az boldog. Az örül, mert feloldódnak a feszültségek benne, feloldhatatlannak látszó dolgok egyszerűen maguktól megoldódnak. Elmérgesedett haragok egyszerre semmivé válnak, és lehet békességben élni egymás mellett. Sokszor döbbenet áll az ember az eredményt látva, amikor volt bátorsága Istenre hallgatni, pedig az ő esze valami egészen mást akart, és kénytelen kimondani: Uram, Neked volt igazad! Milyen jók is a Te tanácsaid! Milyen jó, hogy Rád hallgattam, hogy a Te vezetésedre bíztam magam!

Az ember leborul a porba, és rájön, hogy milyen lelki szegény ő Jézus Krisztus nélkül. Most már ki tudja mondani: Uram, én Nálad nélkül senki és semmi vagyok, én Nálad nélkül semmit nem akarok cselekedni! Te

vezess engem, Uram, és engedd meg, hogy menjek utánad, mert tudom, hogy a Te utad vezet a mennybe, abba az országba, ahol Isten maga a templom! Abba az országba, ahol mindent a szeretet ural, ahol új eget és új földet kapunk, ahol szeretetben, békességben, boldogan élhetünk, ahol nem lesz halál, nem lesz könny, ahol olyan élet lesz, amit itt a földön el sem tudunk képzelni. Isten ezt a különbséget úgy próbálja nekünk megmagyarázni, hogy azt mondja: örökkévaló. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy nem fogunk függeni az időtől. Hogy ez hogy lehetséges, el se tudjuk képzelni.

Ahhoz, hogy ne függjünk az időtől, meg kell változnunk, újjá kell születni. Mit jelent újjászületettnak lenni? A felolvasott mai igénk erről is beszél: sónak és fénynek lenni a világban. Újjászületettnak lenni azt kell hogy jelentse, hogy arról mindenki tud körülöttünk. Hogy észreveszik az emberek.

Máté evangéliuma szerint Jézus Krisztus a boldogmondásait a hegyen mondta el, ami a zsidó olvasóknak

eszébe juttatta a Sínai-hegyet (Hóreb), ahol a parancsolatokat kapták. Azért írja Máté azt, hogy Jézus a hegyen beszél a sokasághoz, mert itt egy új törvénykezés kezdődik. Krisztus, maga Isten, megáll az emberek között, és elmondja az új törvényt: az új szövetséget. Ennek az új szövetségnek mi vagyunk a népe, nekünk adja: Ilyenné kell lenned! Boldog akarsz lenni? Legyél ilyen!

Milyenné kell lennünk, hogy követni tudjuk Jézust? Azt mondja, legyél lelki szegény, és akkor tied a mennyek országa. Mit jelen lelki szegénynek lenni? „*Bízzál az Úrban teljes szívből, és ne a magad eszére támaszkodj!*” (Példabeszédek 3,5) Krisztust kövesd, ne a magad eszét! Ismerd el, hogy lelki szegény vagy, hogy Nélküle csak kísérletet tehetsz arra, hogy jó dolgokat csinálj, de mindig kudarcok érnek; Vele viszont nem! Kövesd Krisztust, hallgass Rá, még akkor is, ha a magad esze szerint valami egészen mást tartanál jónak! Akkor megérkezel a célba: az Isten országába.

Aztán azt mondja Jézus: Tudjál sírni! Merd felvállalni, hogy nem vagy erős! Ne tartsd magad erősnek, és akkor erőért majd Krisztushoz mégy! Az az erő, amit Krisztustól kapsz, meglásd, megnyugtat, békességet ad.

És legyél szelíd! Szelídnek lenni azt jelenti, hogy szeresd a másik embert annyira, hogy nem bántod meg őt, és bántásoddal nem kényszeríted bele őt semmiféle bűnbe. Még azt se teszed meg, hogy ledobod elé a kesztyűt, hogy vegye fel. De ha elétek dobják a kesztyűt, föl ne vegyétek! Gondoljátok meg, ha valaki haragban akar lenni veletek, de ti nem vagytok hajlandók belemenni, akkor nem lehet haragot tartani! A haragtartáshoz két ember kell. Ha haragosom van, nem a másik a rossz, akkor mind a ketten rosszak vagyunk. Azért legyél szelíd, hogy vigyázz a másikra, hogy ne kövessen el bűnt.

A földi dolgok elintézésének ez a legjobb módja.

Éheztek és szomjazzatok az igazságot! Azt jelenti ez, hogy legyél Isten-kereső ember, aki akar Vele találkozni – és megelégtettel.

Légy irgalmas! Irgalmasnak lenni azt jelenti: megértő. Légy megértő a másik emberrel, még akkor is, ha nem érted, hogy mit miért csinál. Bátran tételezd fel a másik emberről, hogy nem akar téged megbántani, hogy amit tesz, nem szándékosan csinálja, valami oka van, amiről te nem tudsz, és az a következménye, hogy azon veri el a port, aki legközelebb áll hozzá, most éppen rajtad. Irgalmazz és ne üss vissza! Neked is nagy szükséged van arra, hogy a körülötted lévők megértsenek téged, különösen akkor, amikor indulatból cselekszel valamit.

Légy tiszta szívű! Azt jelenti, hogy le kell tenni Jézus keresztségéhez a bűneinket. Hidd el, hogy Ő helyetted mindent elrendezett már! Meg kell szabadulni a bűn fogságából – és akkor megláthatjuk Istent. Ha Krisztus megtisztított bennünket, akkor már bátran odamehetünk, és akkor már Isten is meg tudja mutatni magát nekünk, mert a bűn nem választ el Tőle. Nem kell félned a haragjától, csak bízd magadat a szeretetére!

Legyél békét teremtő! A békesség legyen a legfontosabb számokra! Legyen fontosabb az igazadnál, a jogodnál, vagyis „szeresd felebarátodat, mint magadat”! Ne hagyd őt békétlenségben! Ne hagyd őt felőrlődni a köztek lévő feszültségben! Meg kell oldani

minél hamarabb, mert az Isten fiai, akik az Isten családjához tartoznak, ezt teszik. Ha mi nem békétlenséget, feszültséget szítunk, hanem békét teremtünk magunk körül, az nagyon meglátszik a világban.

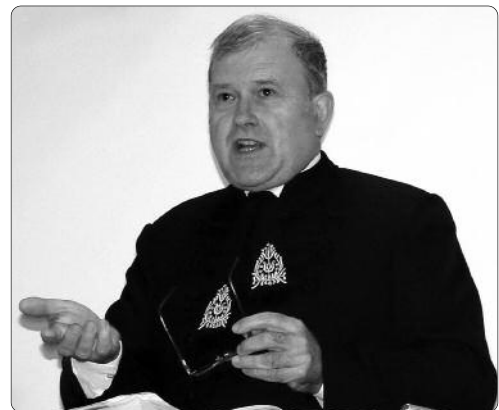
Végül azt mondja Jézus, hogy boldogok, akiket az igazságért üldöznek. Azt jelenti ez, hogy viselj el mindent! Állj ki amellett az igazság mellett, amit megismertél Krisztusban! Állj oda Isten mellé mindenhol – és jutalmad a mennyből tudod látni a dolgokat. Ez egy csodálatos lehetőség, amit Isten felkínál nekünk.

Így lehetünk boldogok: ha elismerjük a magunk lelki szegénységét, ha tudunk sírni akár önmagunk felett is, ha szelídséggel akarjuk megoldani a földi dolgainkat, ha vágyódunk az igazságra, és ezért keressük Istennel a kapcsolatot. Ha irgalmasok vagyunk, mert tisztában vagyunk azzal, hogy nekünk is szükségünk van a mások irgalmára. És legyünk tiszta szívűek, szabaduljunk meg a bűntől, teremtünk magunk körül békességet, és az Isten igazságát mindig képviseljük ebben a világban!

Ha ezt tennék a gyülekezeteink, ha ezt tennék mi magunk egyen-egyenként, akkor egészen másként néznének ránk. Akkor az emberek szemében nem egy vallás lennénk a sok közül, hanem „a” vallás lennénk, amit érdemes követni. Ha ilyen gyümölcsöket teremnének annak

következtében, hogy Krisztus átveszi életünk felett az uralmat, akkor sóvá és világossággá lennénk a világban, azaz hatni tudnánk a világra. Ha ezt tesszük, akkor fog a világ felfigyelni ránk, akkor vesz észre minket, talán még irigyelni is. Akkor tudjuk felajánlani a világnak a sónkat, a világosságunkat.

Tegyük ezt, és akkor sikeresek és boldogok leszünk már itt, ebben az életben! Akkor a cselekedeteink jók lesznek, olyanok, amelyek nem minket emelnek piedesztálra, nem minket tesznek nagygyá, hanem arra mutatnak, Aki ezt az újjászületést lehetővé tette a számunkra, Fia által, hogy új életben járjunk Krisztus vezetésével. Akkor a tetteink a menygyei Atyánkat dicsőítik majd. Legyen így, Ámen!

PECZNYÍK PÁL †

ÉRETTEM, MIATTAM, HELYETTEM

Megváltóm, trónodat ott hagytad a mennyben, lejöttél a Földre, hogy megválthass engem! Tudtad: megváltásom mérhetetlen drága, nem arany, nem ezüst, véred volt az ára! Tudtad: tiltott fához sátn csábít engem, vas markából csak Te mentheted ki lelkem! Nagy volt az áldozat, melyet értem hoztál, Életedet adtad, nem csak imádkoztál.

Miattam vállaltad a keresztt gyötrelmét, üdvre változtattad sátn gonosz tervét. Mert ő azt akarta, mennybe sose érjek, kénköves tűztóban, kínban vele égjek. Miattam vérezett korbács nyomán hátad, keresztem súlyától roskadozott lábad. Legyőzted a sátn, kinek rabja voltam, szétaposott fejfel fetrengtet a porban.

Mezítelen testtel függél a kereszten, Szent arcod szégyentől pirult el, helyettem. Hogy megments, kész voltál a keresztre menni, ilyen mélyen engem nem szeretett senki. Megváltott lelkemért szegényes a hálám, pedig országodban örök élet vár rám! Öröme váltottad könnyes búnbánatom, Atyám, jóságodért Neved imádkhatom.

(Celldömölki, 2016. április 6.)

**ORBÁN LÁSZLÓ
PECZNYÍK PÁL EMLÉKÉRE**

Mint Petőfi, ő is Kiskörös szülőltje, Ez volt az a hely, hol gyermekkorát kezdte. Életrajzát nekem nem kell hogy elmondjam, Ő megtette ezt utolsó napjaiban.

Egyet-mást azonban mégiscsak érintek, Küzdelmeiből valamit kiemelek. A gyermekkorából már felnevelkedett, S ifjú emberként huszonhárom éves lett.

Ez év életében fordulatot hozott, Léleklben Istennel akkor találkozott. Nem lett háládatlan Megváltója iránt, És kereste, amit az Úr tőle kívánt.

Mély alázattal kérte remegő szívvel, Kérlek, Uram! Mit akarsz, hogy cselekedjem? Isten üzenete nem sokáig késett, Pali bátyánk pedig háladalba kezdett.

Átítatódott menygyei szeretettel, A szívében fogant több ezernyi verssel. Oly csodálatosak ezek a szép versek, Melyek egyenesen az Úrtól küldettek.

Imatársak között, őket fénymásolva Küldtünk belőlük a vidéki falvakba. Pali bátyánk tudta, nem övé az érdem, Soraim közt én az Alkotót dicsérem.

Legyen azért Övé tisztelet és hála, Ki adta életét kínos keresztfára. Mi megértettük, igaz ez a történet, Így szeretett minket Jézus, a Szeretett.

Drága testvérünköt most mi így búcsúzunk, Verseiből továbbra is táplálkozunk. Ha számunkra is üt az utolsó óra, Krisztus irgalmából találkozunk újra.

Budakalász, 2017. január 28.

Életének 97. esztendejében, 2017. január 1-jén hazatért megváltó Urunkhoz Pecznýk Pál evangélikus népi költő, Fébé diakónus testvér. Temetése 2017. január 7-én volt a celldömölki temetőben.

EZ AZ A NAP, MIT AZ ÚR SZERZETT GYERMEKKARÁCSONY POMÁZON

Minden december elején elkezdődik az emberekben egyfajta vágyakozás. Vágyunk valamilyen hangulatra, amit illatokkal, színekkel, ízekkel, dekorációval próbálnak megteremteni. Úgy beszélünk róla, hogy *karácsonyi hangulat*. Megünnepeljük az adventi vasárnapokat, és várjuk, hogy egyszer csak megérkezik a HANGULAT. Várunk, várunk, de csak nem érkezik. Néha hallunk egy dalt, egy verset, elhangzik valahol egy fél mondat, amikor úgy érezzük, hogy na, most! Reménykedünk, hogy ha majd esik a hó, meglesz a hangulat is, de nem jön a hó, és nem jön a hangulat sem.

Aztán karácsonyeste elkezdődött a gyerekek szereplése. Minden a helyére került. A félelmeink, hogy hogyan fog sikerülni, hogy mindenki tudja-e majd a helyét és a szövegét, teljesen jelentéktelenné vált, mert persze mindenki tudott mindent. Csak néztem, és hallgattam. Először a gyerekek, aztán az ifi, és a szívem megtelt valamivel. Vagy inkább VALAKIVEL!

Ott a templomban ültem a helyemen, és amikor énekeltek a gyerekek, hogy: EZ AZ A NAP, MIT AZ ÚR SZERZETT, szerettem volna hangosan nevetni, és kiabálni, hogy szeretem az Úr Jézust!

Úgy éreztem, hogy újra gyerek vagyok, ugyanolyan gyermek, mint akik a mi gyülekezetünkben, minden karácsonykor, csilingelő, vagy vékonyka, vagy kamaszos, vagy majdnem felnőtt, olykor elbicsakló hangon hirdetik az üzenetet, hogy Jézus Krisztus megszületett értem, hogy aztán meg is haljon értem.

Elhatároztam, hogy soha többé nem keresem a karácsonyi hangulatot. Nincs rá szükségem, mert van valami fontosabb a birtokomban, amit nem csak karácsonykor találhatok meg, hanem az év minden napján: JÉZUS KRISZTUS MEGSZÜLETETT, ÉS MEGHALT ÉRTEM, HOGY ÖRÖK ÉLETEM LEGYEN!

Koncz Brigitta

Én is szoktam várni ezt a hangulat ünnepet. Készülök rá, és csalódom. Nem érkezik! Idén azt gondoltam, kikutatom, hogy hol vesztetett el ez az átmelengető karácsonyi érzés.

Megpróbáltam előbányászni az emlékeimből, hogy mikor éreztem utoljára igazinak a karácsonyt.

Elővettem régi fotókat, amin én szerepeltem a karácsonyi gyerekműsorban, és az érzés jó volt. Ahogyan haladtam előre az időben, már nem én szerepeltem, hanem gyerekmunkásként voltam izgatott, és az érzés jó volt. Aztán elkezdtük az ideji felkészülést is, és vasárnapról vasárnapra azt éreztem, hogy ez az érzés jó. Jó volt együtt készülni a gyerekekkel. Jó volt látni, hogy senkit sem kellett szereplésre noszogatni, sőt inkább kihívás már olyan darabot találni, amiben mindenki szerepelhet. Jó volt hallani, ahogyan a gyerekek verseket mondtak, énekeket énekeltek. A szájukban valahogy életre keltek a szavak, és éreztem a csodát, amit a karácsony jelent. Jó volt, hogy akkor is jöttek és próbálták a műsort, amikor a templomban igencsak hideg volt. Ők nem fáztak. Nem siettek sehova, nem várta őket sem lecke, sem edzés, sem bevásárlás, sem takarítás, sem sütés-főzés...

A BABA-MAMA KÖR ADVENTI JÓTÉKONYSÁGI ÁLKALMA 2016. december 10.

Decemberben negyedik alkalommal került megrendezésre a Baba-Mama Kör jótékonyági vására.

Az esperes úr áhítatával kezdődött az alkalom, majd egy kedves előadással folytatódott, amit az anyukák és a gyerekek adtak elő arról, hogy ki hogyan várja a karácsonyt, kinek mit jelent ez az ünnep. A vásáron gyülekezetünk tagjai, vagy azoknak ismerősei kínáltak portékáikat, így lehetett gyöngyékszereket, mézet, házi szörpöt, lekvárt, fenyődiszket és az iratterjesztésben kapható könyveket megvásárolni.

Ezen kívül a Baba-Mama Kör tagjai által készített mézeskalácsot, dióbelet, kedvenc receptjeinket tartalmazó füzetet, plüssjátékokat kínáltunk.

A vásáron kívül kézműves sarkunk is volt, ahol az idősek karácsonyi ajándékába szánt ígés kártyákat lehetett kidíszíteni, és a gyermekek készíthettek maguknak mécseseket és karácsonyfadíszeket. Előkerült a gitár is, kedves gyermek és ifjúsági énekeinket énekeltük.

A vásár bevételének egy részét egy gyülekezeti család karácsonyának szebbé tételére ajánlottuk fel, másik részét pedig adományként befizettük a gyülekezet pénztárába.

Nagyon jó érzés, hogy évről évre egyre többen jönnek el erre az alkalomra. Jövőre lehet, hogy kicsinek bizonyul a közösségi ház.

Hálás szívvel köszönöm az Úrnak, hogy évről évre ad erőt ehhez a szolgálatunkhoz, és hogy mindenki szívére helyezi, hogy adni milyen csodálatos dolog.

Czak Ildikó

AKI MÁS VOLT, MINT A TÖBBI AZ IFI KARÁCSONYI SZOLGÁLATÁRÓL

Ifink idén karácsonykor – a tavalyihoz hasonlóan – nem éppen a karácsonyra jellemző történettel állt elő az idősek karácsonyára, majd a gyermekkarácsonyra. Előadásunk talán híján volt pásztoroknak, napkeleti bölcseknek és angyaloknak, mégis benne volt a karácsony egyik legfontosabb üzenete. Ez az üzenet pedig így foglalható össze a legjobban: „Senki sem léphet be a Mennyek Országába, csakis énáltalam.”

Rövidke, alig néhány perces előadásunk főszereplője egy – az egész emberiséget megtestesítő – ember volt, aki saját bűneinek gödréből kereste a kiutat. Sokan próbáltak segíteni rajta – bölcsek, vallási tanítók, fi-

lozófusok –, de csupán egy férfi volt képes arra, hogy kihúzza őt a bűn mélyéről az éltető fényre. Egy férfi, aki más volt, mint a többi. Egy férfi, aki üres tanítások és bölcsek hangoztatása helyett csupán egy kérdést tett fel az embernek: Akarsz-e megszabadulni? Majd leereszkedett az ember mellé, a bűnbe, a vállára vette őt, és kiemelte a szenvedésből. Ez a férfi nem volt más, mint JÉZUS KRISZTUS.

Neki köszönhetjük azt, hogy lehetőségünk van kiszabadulni a bűnök fogságából. Ő mindig mellettünk van, amikor szükségünk van rá. A kezét nyújtja, hogy abba kapaszkodva lépünk ki mi is a fényre. A kérdés mindössze ennyi: elfogadjuk-e ezt a segítő kezet?

Osváth Dóri

IDŐSEK KARÁCSONYA 2016. DECEMBER 22.

A terített asztalnál

Pálffy Donát

Szántó Lajos bácsi harmonikázott

Für Éva néni

A PSALMUS KÓRUS SZOLGÁLATA A DUNAPARTON 2016. december 20.

A Psalmus kórus karácsonyi szolgálatát a dunaparti pszichiátrián nagy tetszéssel, lelkesen fogadták a betegek. Az alábbiakban az ő köszönőleveleiket idézzük:

Tisztelt kórustagok! Köszönetet mondunk a minden évben megrendezett karácsonyi fellépésükért. Mivel sokan az intézetben töltötték a karácsonyt, az énekeikkel örömet és szeretetet hoztak az életükbe. Ezért nagyon szépen köszönjük és Isten gazdag áldását kívánjuk minden egyes tagjaikra. Kívánjuk, hogy még sok-sok éven át együtt tudjanak az énekeikkel szolgálni az emberek felé, a szükségben lévők felé is. Még külön köszönetet mondunk a Tiszteletes úrnak is az ige hirdetésért, mert ez a szívünkhöz is szólt, és megszentelte a mi karácsonyunkat.
Tisztelettel: A dunaparti betegek

Karácsony táján

2016 karácsonyán úgy engem, mint beteg-társaimat nagyon megérintett az ének-kar előadása. Részemről kiemelném a foglalkoztatónkban oktató nővér odaadó előadásmódját. Az a határtalan öröm, boldogság, mosolyteli átélő közvetítése Jézusunk születésének alkalmából.

Dunaparti Kórház betegein és az én rajtam tapasztalható vélemény szerény megállapítása.

*

Nagyon szép volt ez a karácsony, mivel nem voltam egyedül, hanem a beteg-társaimmal és a kórossal énekeltem. Szépséges volt a kórus, mivel fuvola és zongora is volt hallható.

A mise is nagyon tetszett, mivel nem én, hanem az Atya jött el celebrálni a misét, és szépen dirigált a kórus karmestere. Nagy meglepetés volt az ajándék csomagok is, amit gyűjtöttek nekünk. Nagyon örültünk neki mindnyájan.

Fekete József Attila

NÁLUNK KERESZTELTÉK

Tóth Máté
Isten népéhez tartozik

Tóth Simon
Isten népéhez tartozik

Serege Marcell
Isten népéhez tartozik

Serege Máté
Isten népéhez tartozik

A Bibliaolvasó Kör egyik januári alkalomára az előre megállapított tematika szerint az egyik olvasandó ígerész a 145. Zsoltár volt. Biztosan a testvérek is sokszor kerültek már abba a helyzetbe, hogy egy ige „nem enged el”. Pontosan ez történt velem is. A 145. Zsoltár sehogyan sem akar elengedni, a Szentlélek újból és újból visszatér ehhez a csodálatos himnuszhoz, mellyel így szólíthatom meg az Urat imádságban: „Magasztallak téged, Istenem, királyom, áldom nevedet mindörökké.” (145,1) „Nagy az ÚR, méltó, hogy dicsérik, nagysága felfoghatatlan.” (145,3) „Fenségeden, ragyogó dicsőségeden és csodálatos dolgaidon én is elmélkedem.” (145,5) És valóban – nap mint nap újraolvasom, forgatgatom, imádságos szívvel viszem az Úr elé, és kérem, hogy adjon igéjéből üzenetet számomra.

Már az első pillanatban érezzük, hogy a zsoltárban Urunk meg akar ajándékozni bennünket Magával, az Ő nagyságos személyének igaz ismeretével, az Ő igazi valójával. Mert erről a felfoghatatlan nagyságú, hatalmas, mindenható Urról Dávid dicsérete nem úgy szól, mint *numinosum tremendum*ról, mint valami rettenetes, félelmetes jelenségről, hanem úgy mutatja be Őt számunkra, ahogyan szent Fiában, Jézus Krisztusban kinyilatkoztatta magát: mint aki „kegyelmes és irgalmas”, „türelme hosszú, szeretete nagy”, mint aki „jó ... mindenkire” és „irgalmas minden teremtményéhez”, mint akinek „min-

den útja igaz, és minden tette jóságos”. Jézus Krisztus „a láthatatlan Isten képe” (Kol 1,15), Isten tehát képmásában, Krisztusban mutatja meg igazi jellemét.

Az Úr keresi a kapcsolatot a tőle elszakadt, elidegenedett, önző és önérdékű emberrel, hogy szerethesse, hogy irgalmasságát megmutathassa rajta, és hogy ráterelje arra a keskeny útra, amely visszavezeti a bűnös embert Magához. Mindezt azért a leghatalmasabb áldozatot hozta meg értünk: Maga szenvedett a kereszten, hogy mi visszatáljunk hozzá, és újból közösségben élhessünk vele. Csak annyit kér, hogy mi is akarjunk Vele kapcsolatban lenni. „Közel van az ÚR mindenkire, aki hívja, mindenkire, aki igazán hívja.” (145,18) – mondja Dávid. Nem lehetünk olyan élethelyzetben, amelyben Ő ne állna mellettünk. „Velünk az Isten” (Mt 1,23) – még akkor is, ha mi nem vagyunk Vele. Ha elfordultunk, elszakadtunk Tőle, ha tudomást sem akarunk venni Róla, ha önmagunk körül forog az életünk, és nem gondolunk Felőle, Ő akkor is velünk van, és Magához akar ölelni bennünket. És bár mindenható, mégsem a hatalmával élve akarja rendezni velünk a kapcsolatot, hanem vár tőlünk valamit.

Már sokadszorra vonzott vissza magához a zsoltár, amikor hirtelen kincsre bukkantam a sorok között: „Támogat az Úr minden elesettet, és fölegyenesít minden görnyedőzt.” (145,14) Ezen mindannyiszor átsiklottam, mert a betegekre, elesett, nyomorúságban élőkre gondoltam, akiket felsegít az Úr. Igen, mi feltétlen bizalmunkat vethetjük Jézusba, mert tudhatjuk, hogy ahol nyomorúság, ahol betegség, szenvedés van, ott velünk van az Úr is. Csodálatos megerősítés ez, de mégis – megértettem, hogy itt sokkal többről van szó. Görnyedezni, azaz meghajlottnak lenni ugyanis nemcsak betegség miatt lehet. **Az Úr Jézus csak azt tudja fölegyenesíteni, aki előtte leborult.** Ő arra vár, hogy ne csak betegségünkben, elesettségünkben hajoljunk meg előtte, hanem szívünk őszinte bűnbánatát is vigyük keresztje alá. „Egyedül ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak látsz.” (Zsolt 51,6) Mert bűneink batyuja az az elhordozhatatlan teher, amittől valójában elesünk,

ami alatt görnyedezünk, ami elválaszt Tőle. Erősnek és büszkének érezzük magunkat, azt gondoljuk, nekünk így is menni fog. Kikérjük örökségünket, vállunkra vesszük a batyut, és elindulunk a saját utunkon. De ahogy távolodunk az atyai háztól, a batyu egyre nehezebbé válik, végül már roskadozunk a súly alatt, de nem tudjuk letenni. Ezt a terhet senki le nem veheti rólunk, csak az Úr Jézus Krisztus. Ő szabadítja meg a görnyedőzt, Ő emeli fel az előtte leborulót, Ő fordítja a bűnbánatot Benne való öröme és békességre.

Isten Jézus Krisztusban megbocsátja bűneinket, helyreállítja Magával a kapcsolatunkat, és megbékéltet minket Önmagával. Bűnbocsánat azonban csak akkor lehetséges, ha bűnbánatunkkal elismerjük, hogy magunkban képtelenek vagyunk a jóra, mindenestől az Úrra vagyunk utalva, Tőle függünk, az Ővéi vagyunk, az Ő segítségére van szükségünk, hogy magunk is megvetjük bűneinket, sajnáljuk, hogy megsértettük, és bocsánatot kérünk Tőle. A görnyedő ember már nem

önmagába veti bizalmát, hanem hitével megragadja annak a segítő kezét, aki fölegyenesíti. És még egy fontos sajátság: az Isten előtt leboruló, bűneit megvalló ember nem csak bűnbocsánatot remél kapni, nem csak a vétkek elnézését várja, hanem minden erejével arra törekszik, hogy megőrizze ezt a kapcsolatot, nehogy a bűn ismét elválassza attól az Egytetlentől, aki fölegyenesítette. Akkor is erre törekszik, ha tudja: önmagában még erre is képtelen. Az ember szándéka, hogy elhagyja a bűneit, csak Krisztusban válhat valóra a lelki természet számára.

A Krisztussal való kapcsolat tehát az igazán lényeges. Csak Krisztusban változhat meg természetünk, és válhatunk az Urat szerető, istenfelő, Benne élő, fölegyenesedett emberré. Ez az Istentől eleve elrendelt átalakulás az ember igazi „evolúciója” a Teremtésben: a dicsőséges Úr Jézus Krisztus és a fölegyenesített ember újjáteremtett életkapcsolata, amiért boldog hálaadással zenghetjük Dáviddal együtt: „Az ÚR dicséretét hirdeti ajkam, áldja mindenki az ő szent nevét mindörökké!” (145,21)

Puskás Attila

BÓDÁS JÁNOS SZÁMADÁS

Nem voltam hű szolgád Uram, pirulva vallom ezt. Többször vonzott a rossz világ, mint a véres kereszt.

Ezerszer be kell látnom azt, hogy méltatlan vagyok. A bűnök árja elborít, nem fogy, sót, mind nagyobb.

De eddig is áldott kegyelem hordozott Jézusért. Ezt a kegyelmet vissza ne vond. Ő vissza ne kérj,

mert ebből éltem – és ha szólt gyümölcsöző beszéd szívemből, számból; szüntelen kegyelmedről beszélt.

Kérlek, irgalmassá s vigy, ahogy eddig hordott karod, ha nem is tudok élni úgy, ahogy Te akarod.

Mert jaj, gyarlóság a nevem, bár jó szándék vezet, de a lemondás helyett még csábít sok élvezet.

Uram, könyörülj rajtam, s mosd meg szívemet!

Miért beszélünk oly sokat a szeretetről?

Slágereket hallunk, s szinte minden másodikkal az a refrénje: *I love you*. Kutatók vizsgálják a szeretettel kapcsolatos emberi fizikai-biológiai folyamatokat. Erkölcs- és társadalomtudósok értekeznek róla. Olykor-olykor még politikusok is ki merik mondani. Mindenki a szeretetről beszél. Pár napja megnéztem egy internetes keresőprogramot, s azt találtam, hogy angol nyelven több mint 180 millió olyan honlapot regisztráltak, melynek témája a szeretet. Ez rettenetesen nagy szám. Szűkítettem a keresést: megnéztem, hány honlapon van szó szeretetről és agykutatásról. Az eredmény 3,2 millió. Gyerünk tovább: szeretet és biológia? Az eredmény 6,7 millió. Szeretet és zene? 7,4 millió. Szeretet és computer? 4,8 millió.

A számok azonban nem annyira a bőséges és magabiztos tudást jelzik, hanem inkább azt, hogy zavarban vagyunk, amikor a szeretetről beszélünk. Részben azért vagyunk zavarban, mert nagyon keveset tudunk erről a nagy titokról, részben pedig azért, mert a szeretetet nem annyira mondunk, mint inkább megélnünk. Az információ viszont még nem tudás, a tudás pedig még nem bölcsesség. És a bölcsesség még nem cselekvés. S éppen ezért kell a szeretetről beszélünk is, hiszen mindaz, ami a valódi szeretetre jellemző, nem velünk született képesség, hanem hosszú elsajátítási folyamatok és változások eredménye.

A kereszténység par excellence a szeretet vallása

Sőt, ahogy Péter apostol levelében olvasuk: „*egymást tiszta szívből buzgón szeresétek, mint akik újonnan születtek*” (1Péter 1,23). Ez a különös kifejezés: „újjászületés”, gyökeres változást jelöl, valami olyasmit, ami nem következik az ember életéből. Ahogy nem magunk adjuk magunknak életünket, akképpen ez az újonnan születés is ajándék, kegyelem. Spirituális dimenzióban megy végbe, ám az ember egész életvalóságát átható módon. A kereszténység ennek lehetőségét és örömét hirdeti. „A kereszténység tipológiájához elég egyetlen szó: szeretet. Ez onnan származik, hogy a kereszténységben Isten mozdulata és az ember vele szemben tett mozdulata egylényegű: a szeretet az isteni hatalom mozdulata a világ felé, és a viszontszeretet: a világ mozdulata Isten felé. Más szó nem kínálkozik ennek kifejezésére. Az emberi szeretet az isteni szeretet visszatükröződése az emberben, illetve sokkal inkább: Krisztus „kiábrázolódása» az emberben” – írja Gerardus van der Leeuw *A vallás fenomenológiájában*.

Közös előadásunk rám eső részében először a szeretet fogalmáról szöveg, aztán Istennek a világ felé tett mozdulatáról és az ember viszontszeretetről, úgy ahogyan ez a

DR. SZABÓ ISTVÁN

A TEREMTÉSTŐL
ÁDVENTIG

kező egyidejűleg és egylényegűleg Krisztusban kiábrázolódik, ahogyan Őbenne megszületett. Az ógyház nagyszerű hitvallása, a kalkedóni dogma úgy határozza ezt meg, hogy Krisztus istenségére nézve egylényegű (*consubstantiális*) az Atyával, s emberségére nézve egylényegű (*consubstantiális*) az emberrel (kivéve a bűnt). Krisztus valósággal Isten (*vere Deus*) és valósággal ember (*vere homo*).

Hogyan beszélünk a szeretetről?

Hogy mennyire nem könnyű a szeretetről hitelesen szólni, annak példázására forduljunk egy klasszikus irodalmi alkotáshoz, Shakespeare: *Lear király* című tragédiájához. Az öregedő Lear király, mielőtt leányai közt felosztaná országát, azt firtatja, hogy melyikük szereti őt jobban. A két idősebb lány csodálatos szózuhatagokban beszél arról, hogy milyen nagyszerű az a szeretet, amelylyel ők apjukat szeretik. A legkisebb lány, hallván nővérei öndicséretét, magában így szól: „*Cordelia mit szólhat? Hallgat – s szeret.*” Majd kicsit később: „*Szegény Cordelia! S mégsem az! Mert gazdagabb szívem, mint nyelvem.*” S mikor apja megkérdezi, ő mit

apostol figyelmeztetését hallanánk: „*Fiaiskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvel, hanem cselekedettel és valósággal.*” (1János 3,18) Véletlen ugyan, de oly sokatmondó, hogy a kelta Cordelia név a latin szív (*cor*) szóra rímel.

Cordelia a hallgatásával leplezi le nővérei tetszelgését: a szeretet nem keresi a maga hasznát. S ugyanakkor a hallgatásával kikerüli apja lehetetlen kérését is, mert a szeretet nem kérkedik. Nem azért hallgat, mert nem tudna mit mondani, hanem mert szeret.

A szeretet néhány megnyilatkozása

Ha például két szerelmes találkozik, nagy odaadással, rajongással, bensőségességgel köszöntik egymást, s boldogok, hogy összetartozhatnak. Szeretettel köszöntik egymást. A szeretetnek ez a dimenziója erotikus tartalmú. Vagy gondoljunk arra, amikor egy labdarúgó mérközösen a győztes gólt elérő játékost a társai túláradó lelkesültséggel köszöntik, vállukra kapják, csókolgatják, örömtáncot járnak vele. Szeretettel köszöntik. A szeretet bajtársias, egyáltalán társias jellege mutatkozik itt meg. Aztán ha családi találkozóra megyünk, átérezzük a közösség megújulásának örömét, az összetartozást: szeretettel köszöntjük egymást. A szeretet közösségi valósága tárul fel. Vagy amikor gyászban osztozva, méltósággal és részvétellel fordulunk a sírkhöz. Szeretettel köszöntjük őket. Itt a szeretet fájdalommal osztozó valóságával találkozunk. Ez a néhány példa talán jól bizonyítja: a szeretetnek sok-sok dimenziója van.

Ám a példák azt is jól érzékeltetik, hogy a szeretet különböző dimenzióit egymástól gondosan megkülönböztetve kell látnunk. A nevelés, az erkölcs, a jogalkotás, sőt, a tudomány világa, egész civilizációnk zűrzavarba kerülne ilyen megkülönböztetések nélkül.

A szeretet többféle fogalmáról – erős, filia, agapé

A szeretet különböző dimenzióinak megkülönböztetésére akkor is törekednünk

William Blake: Lear és Cordelia a börtönben

szól, így felel: „*Semmit, Felség.*” (Mészöly Dezső fordítása) A király haragjában száműzi Cordeliát. S mégis, később majd ez a kitagadott lány bizonyítja, hogy szíve gazdagabb, mint nyelve, ő menti meg álnok nővérei által kidasztott apját. Mintha János

kell, ha nyelvünk nem minden tekintetben alkalmas rá. A latin nyelv legalább 6-7 kifejezést használ a szeretet valóságára, míg a német csak egyet, ahogy azt Joseph Pieper megállapítja. Mi most a klasszikus görög nyelvre térünk rá, amelyen az Újszövetség is íródott. Anders Nygren, svéd teológus egy nagyszerű könyvében (*Eros und Agape*) vizsgálja azt a különös tényt, hogy az Újszövetség írói következetesen nem használták azt a szeretetet, illetve szerelmet kifejező görög szót, mely szinte valamennyi más nyelvbe átkerült. Ez a szó az *erosz*, amellyel kapcsolatban Platón *A lakomá*-jában ezt olvassuk: „Minden embernek tisztelnie kell *erosz*-t, ezért tisztelem én magam is [...] s magasztalom most és mindörökké *erosz* nagyságát és hatalmát.” *Erosz* a vágy hatalma, amely arra készteti az embert, hogy beteljesülést keressen. Az ember akkor lesz boldog, ha megszerzi a jót. „Lényegében a jóra és boldogságra való vágyakozás nem más, mint nagy és fondorlatos szerelem.”

Platón egy régi mítoszt is idéz, mely szerint egykor az istenek gömb alakú lénynek teremtették az embert – kezdetben nem vált szét egymástól a nő és a férfi –, majd büszkesége miatt azzal büntették, hogy kettéhasították a gömböt, s azóta az ember újraegyesülésre törekszik. *Erosz* a tsörekvés hatalmát jelöli. Az emberi élet, kultúra, alkotóerő, egyáltalán az ember *erosz* kényszerítése alatt áll.

Az Újszövetség szeretetfogalma: *agapé*

Az Újszövetség szerzői viszont nem használták ezt a szót, pedig a Biblia is beszél arról, hogy az ember beteljesülésre vágyakozik, és ezt még a görögöknél is nagyobb realizmussal ábrázolja. Vajon miért kerülték ezt a kifejezést?

Az első ok az, hogy az Ószövetség görög nyelvre való lefordításakor, vagyis Kr. e. a második században az *erosz* szó már oly mértékben szexuális tartalmú lett, hogy nem volt alkalmas az isteni és felebaráti szeretet tolmácsolására. Azt hogy „Szeresd az Istent és szeresd felebarátodat”, már nem lehetett ezzel a szóval fordítani. A szeretet olyan színönimáit sem lehetett ily módon visszaadni, mint például a könyörület, a hűség, az igazságosság, méltányosság. Azután a görög nyelvben más kifejezések is használhatók a szeretetre. Arisztotelész például a barátság erényeiről írva a *filia* szót használja. *Erosz* azt fejezi ki: „szeretlek, mert szükségem van rád”. Vagy még egyszerűbben: „szeretlek, hogy szeress”. A *filia* azt fejezi ki: „szeretlek, mert szeretsz”. *Erosz* a hiányérzetre utal, a *filia* a viszont arra, amit szívesen tesz az ember. A *filia* szóból származnak az olyan, a magyar nyelvben is meghonosodott kifejezések, mint a filozófia, filatélia. Ám az Újszövetség

szerzői nem a *filia* szót választották, hanem egy harmadik kifejezést, mely a korabeli görög nyelvben szinte teljesen jelentéktelen szerepet játszott. Ez a szó az *agapé*. Vannak tudósok, akik szerint mindössze a hangzásbeli azonosság miatt alkalmazták az *agapé* szót a héber Ószövetséget görögre fordítók. Héberül így hangzik a szeretet: „ahaba” – s máris halljuk mellette a görög szót: *agapé*. S mivel az Újszövetség írói nagymértékben támaszkodtak erre a fordításra, sőt idéztek belőle – egyszerűen átvették ezt a megoldást.

A helyzet azonban más. *Erosz* azt jelenti: kíván, vágyódik. *Filia* azt jelenti: nagyra becsül, ragaszkodik, baráti kapcsolatban áll. *Agapé* pedig azt jelenti: magánál többre tart valamit, megelégszik valamivel, elfogad. Nygrent követve a következőkben állapíthatjuk meg a döntő különbségeket: *erosz* – szerezni vágyik, *agapé* – adni akar. *Erosz* a hiányon alapul, és ez motiválja, *agapé* viszont szabad arra, hogy a magából adjon. *Erosz* fölfelé törekszik – ez az ember útja Isten felé, *agapé* fölülről érkezik – ez az Isten útja az emberhez. *Erosz* igyekszik megnyerni az életet,

mégpedig – ahogy Platón utalt rá – isteni és halhatatlan formában. *Agapé* ezzel szemben az isteni életből érkezik, ezért van bátorsága mások érdekében veszíteni is. S. C. Lewis így fogalmaz: *erosz* a szükség-szeretet, *agapé* az ajándék-szeretet. A kulcsot azonban Nygren adja a kezünkbe, amikor azt mondja: *erosz* mindig arra irányul, amit jónak talált, *agapé* viszont mind a jó, mind a rossz iránt megnyilvánul, feltétlen, a forrása önmagában van, s a körülményektől függetlenül túlrad önmagán. *Erosz* felismeri az értéket abban, akit vagy amit szeret, és vágyik rá. *Agapé* szeret, és ezért értéket teremt abban, akit vagy amit szeret. *Erosz* azt mondja: szeretlek, hogy szeress. *Agapé* ezt mondja: szeretlek, mert szeretlek.

A szeretet: Isten világ felé tett mozdulata

S halljuk máris Jézus oly nehezen magyarázható és még nehezebben teljesíthető

parancsát: „szeressétek ellenségeiteket [...] hogy legyetek a ti mennyei Atyátoknak gyermekei [...] ha csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek [...] legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.” (Máté 5,44–48)

Ez a jézusi szó igazolja, hogy nem fordítási lelemény miatt került a keresztyénség középpontjába az *agapé* szó, hanem mert egyedül ezzel volt lehetséges kifejezni Istennek azt a szeretetét, amely minden hittapasztalatot átfog és meghatároz. Mik ezek a tapasztalatok?

Jézus azt mondja: legyetek a ti mennyei Atyátok gyermekei. Itt érkezünk el ahhoz, amit Istennek a világ felé tett mozdulatáról mondhatunk.

Isten szeretetéből van a világ

A világot mint teremtményt a keresztyének Isten szeretetéből valónak látják. Isten a maga örökkévaló dicsőségét, bölcsességét és jóságát nyilatkozta ki azzal, hogy semmiből megteremtette a világot, mondja egy 17. századi református hitvallás (*Westminster Confession*). Az óegyház egyik nagy teológusa, Nüsszai Gergely pedig az emberi természetről értekezve s az embert a kozmosz rendjében szemlélve azt állapítja meg, hogy Isten úgy alkotta meg a világot, hogy abban az embernek nemcsak kitértetett hely jutott, hanem úgy, hogy az emberben közvetlenül Isten alkotó szeretete ismerhető fel. Előbb azt mondja, a világ olyan, mint egy királyi palota, melyet Isten az embernek ajándékozott. Aztán azt mondja, a világ azért olyan gazdag, mert ezzel Isten az ember számára – mint kedves vendége számára – asztalt terített. Az emberről pedig a teremtés történetéhez kapcsolódva azt mondja, hogy mivel Isten szeretet, „a természet alkotója ezt tette meg a mi személyiségünkkel is”. Isten a maga képmására teremtette az embert, avégre, hogy Teremtőjével boldog életközösségben, szeretet-közösségben éljen.

Isten szeretetét tükrözi a gondviselés

Isten szeretetét ismerjük föl abban is, amit Isten gondviselésének nevezünk. Például a 104. zsoltár a magasztos, dicsőséges, fenséges Istent, akinek egy szavára világok álltak elő, a világegyetemet fenntartó munkájáért magasztalja. A szenvedő Jóbról azt olvassuk, hogy amikor Isten megfelel neki, szenvedései okáról nem szól semmit, de fenséges gondviselőként mutatkozik be, s Jób elnémulva érti meg Isten tükát a világegyetem kozmikus rendjéből. Egy református hitvallás, a *Heidelbergi Káté* így fogalmaz erről: hiszem, hogy világot alkotó és fenntartó Isten nekem Jézus Krisztusért Atyám, aki minden szük-

**BABITS MIHÁLY
ZSOLTÁR GYERMEK-
HANGRA**

Az Úristen őriz engem
mert az ő zászlóját zengem.

Ő az Áldás, Ő a Béke
nem a harcok istensége.

Ő nem az a véres Isten:
az a véres Isten nincsen.

Kard ha csöppen, vér ha csobban,
csak az ember vétkes abban.

Az Úristen örök áldás,
csira, élet és virágzás.

Nagy, süket és szent nyugalma
háborúnkat meg se hallja.

Csöndes ő míg mi viharzunk
békéjét nem bántja harcunk.

Az Úristen őriz engem,
mert az Ő országát zengem.

Az Ő országát, a Békét,
harcainkra sükettségét.

Néha átokkal panaszlom
de Ő így szól: „Nem haragszom!”

Néha rángatom, cibálom: –
tudja hogy csak őt kívánom.

Az is kedvesebb számára,
mint a közömbös imája.

Az Úristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.

Hogy daloljak más éneket,
mint amit Ő ajkamra tett?

Tőle, Hozzá minden átkom:
hang vagyok az Ő szájában.

Lázás hang talán magában:
kell a szent Hammóniában.

S kell, hogy az Úr áldja, védje
aki azt énekli: Béke!

ségetet be fogja tölteni, sőt azt a rosszat is, amit rám bocsát, javamra fordítja, mert megteheti azt, mint mindenható Isten, és meg akarja tenni, mint hűséges Atya.

Valamiről azonban eddig nem szóltunk. Isten gondviselése már a Tőle elszakadt embert hordozza. Itt kell kiemelni, amit az *agapé* kapcsán mondtunk, hogy az *erősz*-szal szemben a jó és a rossz iránt egyformán megnyilatkozik. Jézus a Hegyi Beszéd előbb idézett részében utal erre, amikor kijelenti: Isten személyválogatás nélkül árasztja ki jószágát gonoszra és igazra. Ebből támadhat az a gyermeki bizalom, amelyre Jézus követőit szüntelenül buzdítja: „ne féljetek”. Ezt a mély tapasztalatot fejezi ki költőien Babits Mihály *Zsoltár gyermekhangra* című verse is.

Isten törvénye a szeretet törvénye

Isten szeretete az üdvözítés történetében bontakozik ki. Isten szeretetét ismerjük fel a történelem megmagyarázhatatlan fordulataiban, Isten szabadító tetteiben is, amikor

bekövetkezik az, ami lehetetlennek tűnt. Például a 105. zsoltár ebben a fényben mutatja be az ószövetségi nép életét: az egyiptomi rabszolgaságból való kiszabadulás, aztán a honfoglalás, aztán a megmaradás a zúrvaros évszázadok során mindig úgy következett be, hogy a történelmi fordulatokat Isten könyörülő szeretetének kiáradása alapozta meg.

Isten szeretetét ismerjük fel abban, hogy e szabadítás közben törvényt, vagyis élhető életrendet adott népének, azzal az ígérettel: cselekedj ezt, és élni fogsz. Karl Barth svájci teológus mondja, hogy a tízparancsolat kőtáblái a szövetség ládájában voltak elhelyezve. Vagyis a törvény a szabadulás kegyelméhez és Isten szövetségi hűségéhez volt hozzákötve. A törvény az evangéliumban van elrejtve. A törvény beteljesítése szeretet. A prófétai és bölcsességi értelmezés szerint a törvény betöltésének a szabadulásért való hálából kell fakadnia. A hálából fakadó szeretet indít újra meg újra könyörületesre, irgalmasságra, szent életvezetésre. Árvát és özvegyet megsegíteni, a jövőt és ideget befogadni, adósságot elengedni, a törvény paragrafusain túl a másik, vagyis a felebarát számára többjogokat teremteni – nos, ez az isteni szeretetből fakadó törvény útja. Egy 20. századi bölcselkedő szerint a másik (ember) a pokol. Isten törvénye szerint a másik ember: szeretetem

célja. „Szeretetet akarok, s nem áldozatot” – hirdetik a próféták mintegy Isten szavát öszegezve (Hóseás 6,6). Jézus ezt így adja vissza: „Irgalmasságot akarok és nem áldozatot” (Máté 12,7), s máris oszlik minden hamis szentimentalizmus. A szeretet hosszútűrő, kegyes, a szeretet mindent elfedez, mindent eltűr, a szeretet nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal.

Isten ígéreteket ad szeretete végső beteljesítésére – prófétai igehirdetés

Isten szeretetéből valók azok az ígérek is, amelyek újra és újra felhangzottak az ószövetségi prófétáknál: szabadulást, vigasztalást, reményt hirdettek azoknak, akik a bűn útjára tévedtek, történelmi katasztrófákat szenvedtek el, nyomorúságok közt éltek kiszolgáltatva. Például Ézsaiás próféta több száz évvel Krisztus születése előtt így jövendöl: „A nép, amely sötétségben jár, lát nagy világosságot, és akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttük.” (Ézs 9,2) Másutt ezt mondja: „Ímé a Szűz fogan méhében, és szül fiat, és nevezi azt Immánuelnek.” (Ézs 7,11) Megint másutt pedig: „Származik egy vesszőszál Isai törzsökéből [...] akin az Úr lelke megnyugszik.” (Ézs 11,1-2) Ezekről a jövendölésekről összefoglaló értelemben ezt mondja a próféta: „A Seregek Urának buzgó szerelme mívelendi ezt.” (Ézs 9,7)

Ezeket és a még számos ehhez hasonló jövendölést a bibliai tudományok üdvpróféciáknak nevezik. Olyan isteni ígérek ezek, melyek Isten nagyszerű történelmi tetteit, gondviselését, életrendet adó jószágát, hűségét felidézve arról szólnak, hogy Isten szabadítást, helyreállítást, megváltást hoz az ember számára. Ezek a kifejezések feltételezik, hogy az embernek gyógyulásra van szüksége, Istennel megszakadt kapcsolatát, összetört istenképét helyre kell állítani, a bűn rabságából ki kell szabadulnia. Pál apostol a Rómaiakhoz írt levelében (1-3. rész) foglalja össze az ember elesett állapotát: Isten dicsősége kitészik a teremtett világból, gondviseléséből, áthatja az emberi lelkiismeretet és a történelmet. Az ember azonban nem fordul Istenhez, hanem megvonja Istentől imádatát, magára hullik vissza, megromlott természete megcsalja őt. Menthetlen vagy, óh ember, bárki légy! – mondja az apostol (Róm 2,1). Az eredendő bűn ellenállhatatlan ereje elveszésbe sodorja az embert. Másképpen fogalmazva: az ember természetéből nem következik az *agapé*. Kálvin egyenesen így mondja: Isten megmentő szeretete, mely Krisztusban elérkezik hozzánk, szinte természetünk ellenére való. Az apostol ezért Krisztust új Ádámként írja le. Jézus személye, élete, halála, feltámadása új teremtést jelöl, mely azonban nem pusztán leváltása a réginek, hanem átformáló megváltása – csak így érthetjük helyesen, amit Aquinói Tamás mond: a kegyelem nem eltörli, hanem tökéletessé teszi a természetet.

Jézus Krisztus teljesíti be az üdvösség ígértét és a szeretet törvényét

Immánuel! – jövendöl a próféta. Olyan ez az ígértet, mint az éjszaka legmélyén felhangzó kiáltás: közeleg a naptámadat. Ez a próféták magvetése. S ugyanígy hangzik az angyal szava Józsefhez, Mária férjéhez is: Immánuel! – velünk az Isten! Isten új kezdetet nyit. Mária az a szűz, aki fogan méhében – ahogy a próféta jövendölte. S Mária engedelmissége, ahogy Iraeneus egyházatyja mondta, éppen a fordítottja, mint Éváé, az első asszonyé: Éva engedetlensége miatt elveszett az üdvösség, Mária engedelmissége által újra lehetővé lett. De többről kell szólnunk itt. A megmentő isteni kezdeményezés a világ peremén indul. Nem mintha az emberben nem lett volna vágyakozás megváltásra, új életre.

Csak hogy különbség van aközött, hogy helyet készítünk Istennek: azaz erkölcsi, társadalmi, bölcséleti, politikai, sőt vallásos konstrukciókat építünk fel, s ezeken belül kijelöljük Isten helyét, megszabjuk, hol kell szeretetének hatnia; vagy pedig engedjük, hogy Isten belépjen életünkbe, vagyis nem helyet készítünk neki, hanem helyet engedünk neki, hogy szeretete szuverén módon érvényesüljön. A várandós Mária éneke, a *Magnificat* erről beszél. A megtartó Isten meglátta őt, az alázatost, elszélesztette a fel-fuvalkodottakat, hatalmasokat döntött le trónjairól, alázatosokat magasztalt fel, éhezöket töltött be javakkal (Lukács 2,46 sk). Pál apostol ezt visszahangozza, amikor azt mondja: amit az ember szíve meg nem gondolt, azt készítette Isten az őt szeretőknak.

Jézus élete, halála, feltámadása a törvény és az ígértetek beteljesedése. Jézus a Hegyi Beszédben azt a soha nem hallott kijelentést teszi, hogy ellenségeinket is szeretnünk kell. Jézus élete és halála tökéletes összhangban áll tanításával. Ugyanakkor Jézusban teljesedtek be Isten üdvígértetei is. Ézsaiás próféta jövendölései között egy szenvedő szolgáról olvasunk, aki elhordozza Isten bűn miatti haragját, engesztelő áldozatot hoz, és szenvedése folytán ledől a válaszfal Isten és ember között, hogy Isten szeretete szabadon áradhasson át az ember életébe. A keresztyén hit vallja, hogy Jézus egyidejűleg a próféták által megígért Messiás, Isten szabadító felhatalmazottja, az érettünk szenvedő isteni szeretet megtestesülése, s ugyanakkor Isten Fia, a Szentháromság második személye, aki Pál apostol szava szerint örök időktől rendeltetett az ember üdvözítésére. Immánuel – velünk az Isten. A megváltó üzenet így nemcsak Istennek a szenvedő emberrel való szolidaritását, hanem Isten teljes önfeltárukozását is hirdeti. Amint a prófétai üzenet, a bölcsesség belátásai, a vallásos élet rendje kiabrázolt előképe volt annak, hogy Krisztusban Isten Önmagát mondja ki, Önmagát közli és Önmagát ál-

dozza az ember megmentésére. *Jövel, jövel, Immánuel!* – hangzik az ádventi énekekben: a megoldásra, bűnök alól való felszabadulásra, új életre várakozó ember felismerte: várakozása felelet Isten ígértetére. János apostol így mondja: „*az által lett nyilvánvaló Isten szeretete bennünk, hogy az Ő egyszülött fiát elküldte a világra, hogy éljünk általa.*” (1Jn 4,9) Cantenbury Anselmus szép imádsága segíthet ezt az adventi váradalmat felismerni:

*Keresslek Téged vágyakozással,
Vágyakozom hozzád a kereséssel!
Találjalak meg a szeretéssel,
Szeresselek a találással!*

Summázás

A figyelmes hallgató bizonyonnyal megjegyzte, hogy két magam által feltett kérdésre még nem adtam választ. Az első az volt: milyen szeretettel köszöntöttük a hallgatókat az előadás elején? Talán előadásunk végére érkezvén nyilvánvalóvá lett igyekezetünk. Isten páratlan szeretetével, mely Krisztusban megnyilatkozott, és amelyben a Szentlélek

által részesedhetünk. Augustinus egyházatyja a Szentháromság titkáról értekezvén számos antropológiai jelenséget sorol fel, melyek mintegy analógiául alkalmazhatók. Ilyenek az akaratan, az értelemben, az emlékezetben, az emberi kapcsolatrendszerben, az erények világában felismerhető hármasságok. Ám ezek csak analógiák. „De amikor elérkezünk ahhoz a szeretethez, amely a Szentírás szerint maga Isten (1Jn 4,16), akkor felderengett a Háromság, ti. aki szeret, akire a szeretet irányul és maga a szeretet.”

A másik kérdés az volt, miképpen felel az ember Isten szeretetkezdeményezésére. Három egyszerű, de döntő vonatkozást említet.

Először is azt láttuk, Isten szeretete kezdeményező: Ő az, aki eljön. Azt is láttuk, hogy az ember szabadítására jön el. Isten visszafogadja azt, aki elveszett és meghalt (ahogy a tékozló fiú példázatában halljuk). Elfogadja az elfogadhatatlant. Az első válasznak tehát Isten megmentő kezdeményezésének elfogadása lehet – ez a hit nagy mozdulata.

Azután láttuk, hogy Isten szeretete teremt és újjáteremt. Jézus egy alkalommal egy bölcs ember kérdésére ezt felelte: „*Szükség néktek újonnan születetek.*” Karácsony nagy öröme arra hív, hogy engedjünk Isten unszolásának, aki szeretete által új életbe akar vezetni bennünket. „*Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az!*” (2Kor 5,17)

S végül láttuk, hogy Isten szeretete szent szeretet. Olyan életvezetésre, magatartásra készít, melyre egyetlen emberi törvény sem kötelezheti az embert. Immanuel Kant mutat rá az apóriára: hogyan lehet megparancsolni azt, ami nem kikényszeríthető? Ha valamit kényszerből teszünk, az nem nevezhető szeretetnek. De miért is kellene parancsolni a szeretetnek, amikor maga a szeretet parancsol. Azok értették meg jól Istennek ezt a feltétlen szeretetét, akik mintegy továbbélik azt a világban. Gyermekeim, mondja János apostol, ha ily nagy szeretetet adott nekünk az Atya, nekünk is szeretnünk kell egymást.

(Az előadás elhangzott a „*Mindentudás Egyeteme*” című tévéműsorban 2003. december 22-én)

Kedves testvérek! Családommal 2006 októberében érkezünk gyülekezetünkbe. Még ezen az őszön Nehémiás könyve 2. részének 20. versét kaptam vezetésül pomáz-csobánkai szolgálattal kapcsolatban: „Maga a menny Istene vezet bennünket sikerre, és mi az ő szolgálóiként kezdjük el az építést.”

Az elmúlt 10 évben elindult a gyermekfelügyelet, kiránduló kör, baba-mama kör, bibliaolvasó kör, Kék-kereszt, nyári napközis tábor, idén pedig a lekcio olvasás és a fiatal felnőttek köre/2016;/ strukturálódott a takarító- és diakóniai kör; évtizedek után újraindult az ökumenikus imahét, a hálaadó vasárnap, idén pedig a férfikor/nőikör. Évente tartunk Kereszt-Kérdések és Bibliái alapok tematikus sorozatot, valamint mindkét gyülekezetben tartunk evangelizációs szolgálattal. Ifjú konfirmandusaink a Reformáció ünnepe előtt szolgálnak; gyermekeink a gyermekistentiszteleteken tanultakról vasárnapi közösségünk előtt rendszeresen beszámolnak. Vasárnaponként családok egymásnak adják a gyülekezeti Bibliát (bibliai staféta), rendszeresen éneket tanulunk. Egyházunk „társadalmi missziói” börtben köztünk szolgálnak.

Mára a vasárnapi, imaórai és bibliaórai szolgálatok mellett a hét minden napján – akár több – réteggalkalmat is tartunk.

Kéthavonta megjelenő újságot indítottunk. A „Biblia évében” városi bibliakiállítás, irodalmi est, koncertet és filmklubot tartottunk; elindult a papkerti koncert; állandó résztvevői vagyunk a pomázi ARS SACRA hétnek, otthont adtunk a Wass Albert irodalmi maratonnak. Presbiterjeinknek több alkalommal csendeshétségét és kirándulást szerveztünk. Rendszeres gyülekezeti napot tartunk a Szurdokban.

Elnéptelenedett vagy szolgált hiányában megszűnt a presbiteri bibliaóra, a házi imaóra, a gyülekezeti filmklub valamint a „Terepművészet és a Házasság hete” alkalmassorozat.

Pomázon – sok apró munka elvégzésével (villanyszerelő dobozotók, zuhanyzó befejezése, rolók felhelyezése, pára elszívó) használatba vettük a gyülekezeti házat, megújult az udvar és felajánlásból elkészült a kert. A gyülekezeti ház három (edények, irattár, díszszekrény) új szekrényesort is kapott. Az emeleti szekrényben példás rendben sorakozik gyülekezetünk több százéves irattára. Ebben az esztendőben új lemezettőt kapott a melléképület.

A parókiára 10 év alatt új cserép került és az északi oldal dréncsövezését is kialakítottuk. Energetikai szempontból is megújult az épület (ablakcsere, redőnyök, led fényforrások, hőszigetelés/2016/, fűdémzsigetelés, fénycsatornák). A dolgozószobába és a parókia belső közlekedőjébe új szekrényesort vásároltunk. Felszereltük a riasztóberendezést. A parókiát és a gyülekezeti házat kifestettük. Garázs épült.

A templomban teljesen megújult az orgona, a teljes villamoshálózat és a hangosítás. Elvégeztük a belső festést/ez idő alatt a gyülekezeti házban tartottunk két istentiszteletet/ és a külső felújítást, valamint az

LELKIPÁSZTORI JELENTÉS 2016. ÉVRŐL

ablakok cseréjét. Vásároltunk továbbá 150 darab új úrvacsorai kiskelyhet. Templomunkba testvéreink adományából két úrsztali terítógarnitúrát kaptunk. Ez esztendő őszétől kiépítettük az istentiszteletek közvetítését lehetővé tevő hálózatot, így már élőben a gyülekezeti házban és ún. live stream formában interneten is hallgathatók az istentiszteletek /2016/.

A pomázi temetőt rendszeresen takarítjuk. A sírok felmérése folyamatos, a teljes adminisztráció 2017-ben digitális változatban is elkészül. A beteg fák kivágása folyamatos.

Csobánkán elkészült a faragott Székelykapu, kialakítottuk a mosdókat és a gyermekfoglalkoztatót. Teljesen felújítottuk az imatermet /ez idő alatt az iskolában tartottuk az istentiszteletet/; kifestettük a lelkési hivatalt. Isten dicsőségére, lelkes testvérek munkájából és felajánlásából elkészült az új szószék. A gyermekfoglalkoztatóba új bútorokat kaptunk. Az egykori tyúkudvar területén szép füves területet alakítottunk ki. Az automata öntöző rendszerének kiépítését ugyancsak Isten dicsőségére ajánlották fel a testvérek. Ebben az esztendőben pedig új székeket /2016/ vásároltunk.

Az elmúlt esztendőben már hitoktatóként (Bíró) Csiszár Krisztina-; beosztott lelkészként Máthé Zoltán; az adminisztrá-

cióban pedig feleségem, Nyilasné Darabos Andrea segíti szolgálattunkat. Mindemellett a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány közfoglalkoztatási programjának keretében korábban két, most egy fő végez gyülekezetünkben képesítés nélküli parkkarbantartói munkát.

Ebben az évben egyházkerületünk támogatásával egyházmegyénk megvásárolhatta pomázi gyülekezetünk által 1978-ban eladott telken (egykori harangozói lakás helyén) épült irodaházat (takarékszövetkezeti fiókot). Az épület tehát nem gyülekezetünké, hanem közegyházunké.

Húsvétól az egyházmegye által felújított helyiségekbe költözött át lelkési hivatalunk is. Mindeztért bérleti díjat nem kell fizetnünk, rezsiköltségeit pedig egyházmegyénk fizeti.

Végül 2006 év végére – az éppen egy éves Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközségben – az istentiszteleti látogatók száma Pomázon 2006. év végére 100 főre Csobánkán pedig 33 főre emelkedett. Mindemellett ekkor 25 keresztelő, 22 konfirmáció, 7 házasságkötés és 20 temetés volt a gyülekezetben. A gyülekezet perselypénze 2.344.289 Ft, az egyházfenntartói járulékmértéke pedig 1.795.400 forint volt. Mára a perselypénz 5.199.790 Ft (221%), az egyházfenntartás pedig 3.887.590 (216%) forint.

A 2016. év végén lassan készülnek statisztikáink, beszámolóink, arról, hogy mit is kaptunk, tettünk ebben az esztendőben. Évünk alapigéje Józsué könyve 1. részéből a 9. vers szólalt meg elsőjén: „Megparancsoltam neked, hogy légy erős és bátor. Ne félj, és ne rettegj, mert veled van Istened, az Úr mindenütt, amerre csak jársz.” Istennek adunk hálát, hogy minden vasárnap hangzott az Ige!

Pomázon a 2016. évben átlagosan 139 (2015: 139) fő, Csobánkán pedig 42 (2015: 40) fő vett részt az istentiszteleteken. Az istentiszteleti látogatás „megállapodása” mellett 2016-ban Pomázon összességében 128 fővel csökkent, Csobánkán pedig 16 fővel (P: 1612 fő, Cs: 423 fő) többen úrvacsoráztunk, mint az azt megelőző évben.

Társegyházközségünkben az egyház statisztikai adatok alapján a következőt láthatjuk: 31-29-10-39 (2015: 25-13-3-46 /keresztező-konfirmáció-esküvő-temetés). Ezek közül kiemelkedő a felnőtt konfirmálók száma: 18 fő. Tudjuk, hogy mindez nem egy évnek a következménye, hanem majdnem egy évtizednyi imádság és szolgálat gyümölcse.

A 2016. évben néhány alaklalommal vendég igehirdető szolgált:

- 2016. január 24-én Dr. Szabó István püspök úr
- 2016. február 21-én Pap Lászlóné lelkipásztor
- 2016. március 13-án Galsi Árpád (Református Kálvin János Kiadó igazgatója)
- 2016. április 28-án Varga Emese a KRE húsvéti ünnepi követe, május 16-án pedig Weiner-Legeza Luca a KRE pünkösdi ünnepi követe állhatott a pomázi szószéken.

- 2016. augusztus 6-án Balog Zoltán lelkipásztor, miniszter
- 2016. szeptember 11-én Becsky Eőrs marosszentgyörgyi lelkipásztor
- 2016. október 9-én Dr. Szűcs Ferenc professzor úr (presbiteri továbbképzés)
- 2016. december 4-én Dr. Szabó István püspök úr

Az évközi alkalmakon pedig sokszor helyettesített Máthé Zoltán, Koncz Zoltán és Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor testvérünk.

Belmisszió

Hajlékaink megteltek mind a bőjti, mind pedig az adventi evangelizációs estéken, ahol Dr. P. Tóth Béla lelkipásztor (Pomáz) és Pályi Péter lelkipásztor (Csobánka) szolgált. Szép és sokakat – leginkább a környező települések keresztyéneit – megmozgató, lélekfrissítő alkalom volt Bódis Miklós (Pomáz, május 31-június 3.) evangelizációja. Az alkalom után a vasárnapi csendes napon (február 21.) imádságos környezetben beszélhettünk az Igében elhangzottakról.

2016. augusztus 6-án presbiterek és családjaik alkalmá volt a parókián. A presbiteri bibliaórákat (a csekély érdeklődés miatt) ebben az évben felváltotta a férfi/női bibliaóra. Az alkalmakat mindig egy témában, ám külön-külön dolgozzuk fel férfiak és nők, majd közös énekkel és imádsággal fejeződik be az alkalom. Szolgálói pedig Nyilas Zoltán és Nyilasné Darabos Andrea lettek.

A csobánkai imaházunk udvarában (szeptember 4.) missziói napunk volt. A két gyülekezettel közösen énekelünk, imádkozunk és beszélgettünk az első pomázi istentisztelet 233. évfordulójához közel.

Második éve adják családok egymásnak – bizonyágtétellel, igeolvasással – a gyülekezeti Bibliát. Öt éve folyamatosan megjelenik gyülekezetünk Áldás, békesség! című folyóirata.

A város kulturális életébe Wass Albert 25 órás műveiből való felolvasással (február 26-27.) és az ARS SACRA fesztivál keretében két műfajában kapcsolódottunk be. Az előbbi rendezvényen vendégünk volt Petrás Mária művész; szeptember 23-án hagyományosan a Praetorius kamarakórus.

A konfirmációi felkészítés kiegészítéseként a „szeptember-májusi időszakban” kéthetente éneket tanultunk. Augusztus 21-én került lebonyolításra a V. Papkerti koncert. Kítűnő orgonamuzsikát hallottunk a templomunkban ifj. Szotyori Nagy Gábor művész és felesége tolmácsolásában.

Szász Ferenc presbiter vezetésével havi rendszerességgel szolgáltunk a Gálfi Béla Nonprofit Kft. – Magyarország második legnagyobb – pszichiátriai intézményében, valamint a Gálfi Béla Nonprofit Kft. SARA lakóotthonban.

Pilisszentkeresztben apró előrelépést tapasztaltunk: 2016. évben a sátoros ünnepeken alkalmat szervezhettünk a római katolikus kántorházban, majd karácsonytól a község Polgármesteri Hivatalának fűtött dísztermében. Istentiszteleteinket már helyi

reformátusok is keresik és várják.

Minden vasárnapi szolgálatunk meghallgatható gyülekeztünk naprakész www.pomaz.reformatus.hu oldalán, valamint ősztől már élőben, ún. live stream formában is hallgathatók az istentiszteletek.

Diakónia csoportunk kezdeményezésére ételosztó ládikát helyeztünk el az esperesi hivatal kapuján. Örömmel látjuk a jósívű adakozókat, pontosabban adományait. Egy-egy alkalommal azonban láthattuk, amint édesanyák és pedagógusok tanítják adni gyermekeiket/tanítványait. Köszönjük a jósívűek példaadását! Összeszorult szívvel látjuk azonban azt is, hogy a megtelt ládika pillanatok alatt kiürül... nagy a szükség és sokhelyütt környezetünkben nagy a szűkösség is. Rendzavarás, szemetelés, romlandó ételek elhe-

lyezése nem jellemző. A kezdeményezés betölti célját.

Szólnom kell négy elkötelezetten működő csoportunkról is: bibliaóra, bibliakör, kiránduló kör és kékkereszt csoportunkról, ahol rendszeres igelátás, igeolvasás és baráti beszélgetések alakulnak ki. Ebben az esztendőben pedig elindult a fiatal felnőttek/házasságok köre Benkő Tamás, Benkóné-Pályi Ágnes és Máthé Melinda vezetésével.

Isten iránti hálával jelentjük, hogy gyülekezetünk szolgáló közösség. Szeretném megköszönni minden gyülekezeti tagunknak, hogy áldozatvállalásával együtt szolgálhatunk bizonyágtételekben, diakóniában, beteglátogatásban, babák, gyermekek és ifjak közötti munkában, megkeresettek felkötésében, hitoktatásban, énekkarban, énektanításban, zenei-kántori szolgálatban, pilisi kirándulások rendszeres megszervezésében (kiránduló kör), az Úrszta megterítésében, újságyszerkesztésben, pénzügyi- és építési munkában, karbantartásban, takarításban, templom virággal történő díszítésében, kert- és temető rendezésben, alkalmak szervezésében, presbiteri szolgálatban. 2016-tól további segítséget kaptunk a lekió fel-

olvasásában és az úrvacsorai kelyhek eltörlésében.

Gyermekmunka, hitoktatás, konfirmáció, ifjúság

E szolgálati ág különösen fontos társegységünkben, így egyben a legnagyobb áldozatot is kívánja. A 2016. esztendőben mintegy 1.300.000 forintot fordíthattunk erre a szolgálati ágra.

A legkisebbek a Baba-mama körben találkozhattak. A hagyományos jótékonyági baba-mama alkalom 2016-ban december 10-én volt, melynek bevételével két családot támogathattunk.

Május 1-jén anyák napi szolgálat; többször az ún. „visszacatolás” volt (március 13.), ahol a gyermekeink elmondták a gyermekórában tanultakat.

Július 4-9. között „Nehémiás” című gyermekhetet szerveztünk Kömve/Tagyospusztán. 27 fiatal választotta táborunkat. A táborozók július 10-én szolgálták pomázi istentiszteletünkön.

A legkisebbeknek (50 fő) nyári napközis táborunk (27 segítővel) volt augusztus 15-17. között Pomázon.

Ugyancsak augusztusban (8-13) 12 fővel ifjúsági csendes hét volt az érsek-vadkerti Kolping házban.

Május 21-én REFISZ ifjúsági csendesnapot szerveztünk gyülekezeti házukba; máskor pedig ifjúsági kiránduláson (július 1.-), szeptember 24-én pedig Vácot egyházmegyei csendesnapon vehettünk részt.

A tanévben Malmos Attila presbiter vezetésével rendszeresen készülünk gyermekdelutánokkal, kirándulásokkal.

December 24-én verssel, énekkel, színdarabbal készültek kicsinyeink. Ifjaink pedig színdarabbal, zongoramuzsikával és igeolvasással szolgáltak az idősek karácsonyán. (december 22.)

Köszönjük a baba-mama körösök, gyermekmunkások pontos és megbízható munkáját, hűségét!

A gyermekmunka azonban nemcsak a templom falain belül működik. Isten új ajtót nyitott a 2013-ban a hitoktatás területén. Az évtizedeken át hűségesen végzett fakultatív hitoktatás mellett szeptembertől újabb csoportokban indulhatott el a szabadon választható, de kötelező református hitoktatás, így szeptember 4-én tanévnyitó istentiszteletet tartottunk.

Sok imádság, jelentés, munkaterv készítése után örömmel számolhatok be arról, hogy Pomázon és Csobánkán – óvodás kortól a konfirmációig – 250 hittanosunk van. 2016 ősztől a hitoktatás foglalkoztatási adminisztrációját és kifizetéseit a MRE Zsinati Hivatalának Oktatási Irodája végzi.

Szász Ferenc és Halász Árpádné évről-évre bejelentés és normatív támogatás nélkül szolgál az IRMÁK sérült fiataljai között is. Köszönjük hitoktatóink: (Bíró) Csizsár Krisztina, Máthé Zoltán és Benedek Julianna hűségét!

Február 14-én 18 felnőtt, május 8-án pedig 11 fiatal konfirmált gyülekezetünkben. 2016. október 30-án pedig a 2017. évben konfirmáló fiataljaink szolgáltak istentiszteletünkön.

Ünnepi alkalmak

Az év első és utolsó napjaiban (január 24.; december 4.) ünnepi hálaadó istentiszteleten köszönhattuk meg Urunk gondoskodását. Míg januárban a pomázi testvérek adtak hálát a megújult templomért (ez évben szépen lezárult a pályázat ellenőrzése is), decemberben a 70 éves csobánkai imaházban

köszöntük meg Isten évtizedeken át tartó hűségét. Mindkét alkalmunk ünnepi igehirdetője Dr. Szabó István Püspök úr volt.

Februárban gyülekezetünk közgyűlése főgondnoki szolgálatra választotta Sántha János presbiter testvérünket. Beiktatásának ünnepi istentisztelete február 28-án volt. Csendes, ám minden pillanatban szolgálatra kész személyében új presbiteri vezetője lett gyülekezetünknek. Hálaadás lehetünk gondnok úr minden szolgálatáért, aki minden alkalmunkon részt vesz. Magam is köszönöm hűségét és szeretetét! Isten gazdag áldását kérem életére, szerteire és minden munkájára!

Énekkar

Gyülekezetünk Psalmus kórusának szolgálata úttörő feladatot lát el sok tekintetben. Köszönjük a vezetők és a tagok hűségét. Február 28-án templomunkban szolgált a Pomázi Szent Cecília Énekkar. Istentiszteleteinken gyakran vállalt szolgálatot gyülekezetünk Psalmus kórusa.

Kórusunknak szép szolgálata volt Zilahon (április 1-3.). Szeptember 8-11. között pedig a marosszentgyörgyi reformátusok látogattak meg bennünket. Részt vettünk a pomázi- és egyházmegyénk (ápr. 24.) énekkari találkozásán Tahitótfaluban. Rendszeres szolgálatainkon (sátoros ünnepek: karácsony /Csobánka/, húsvét /Csobánka/, pünkösöd /Budakalász/ Leányfalu Református Idősek Otthona /február 14./; dunaparti pszichiá-

ria/december 20./) túl június 12-én évadzáró-, november 12-én jótékonyági hangversenyen magasztalhattuk énekszóval Urunkat. Adventben (november 27.) pedig a római katolikus templomban. Hálaadó (január 24. és december 4.) és ünnepi (október 31.) istentiszteleteink is énekeltünk. Számomra is megható pillanat volt, ahogyan Kiss Árpádné testvérünk Debrecenben beállt a kórusvezetői szolgálatba.

Ökumené

Január 17-22. között együtt tanúszkodhattunk az élő Krisztusról pomázi reformátusok, evangélikusok, szerb ortodoxok, görögkatolikusok és római katolikusok.

Március 19-én bilingvis/ökumenikus istentisztelettel emlékeztünk a csobánkai svábok kitelepítésének 70. évfordulóján.

Munkáink

Pomázon – a nyári hőszegetéssel – csendessé és temperálttá vált a parókia (3.214.036 Ft) és új tetőt kapott a gyülekezeti ház melléképülete (138.529 Ft). Csobánkán egy kis önkormányzati-, egyházmegyei-(600.000 Ft) és alapítványi támogatással (320.000 Ft), valamint testvéreink adományából új székeket vásároltunk a bibliaórás kisterembe (1.375.898 Ft).

Temetőnket 2014-től a Magyar Református Szeretetszolgálat által megnyert közfoglalkoztatási program keretében közfoglalkoztatott munkatárssal karbantartjuk. Munkatársaink a sok szemetet és sített kihordták, a sírokról fényképfelvételeket készítettek. A digitális feldolgozás, adatjavítás pedig a végéhez közeledik.

Nehézségeink

Legárvább istentiszteletünk Áldozócsütörtökön volt. Délelőtt Csobánkán 5 fő, este pedig Pomázon 34 (2015-ban 3 és 41 fő)

fő vett részt az „ünnepi” istentiszteleten; Reformáció ünnepnapján pedig Csobánkán 7-en, Pomázon énekkarunk szolgálata után 100-an hallgattuk az igét.

Tíz évvel ezelőtt hitoktatottjaink száma 138 fő volt. Mára – a szülők bizalmából – pontosan 250 gyermeket taníthatunk. A külső feltételek és anyagiak rendezett és megbecsült szolgálatot jelentenek hitoktatóinknak. Ám a gyermekek és szüleik megszólítása és gyülekezetünkbe való meghívása még mindig nehéz feladat. Örömmel fogadunk minden kezdeményezést és ötletet. Már több alkalommal jeleztük, hogy pedagógus testvé-

reink számára egy továbbképzéssel megszerezhető a hitoktatói végzettség; az óvodai hitoktatásba pedig (ugyan szerényebb anyagi juttatás mellett) egy-egy évre presbitériumunk a képzési feltételek alól felmentést adhat.

Hasonlóan nehéz lelkiismerettel kell beszélnünk a látogatások kérdéséről, hiszen a korábbi évekhez képest ugyan több, de összességében kevés családhoz jutok el személyesen.

I. Egyházstatisztikai adatok

Keresztelés:	17 férfi (2)	14 nő (3)	31 (3f+2i)(t: 25) összesen
Konfirmáció:	14 férfi	15 nő	29 (18f+11i)(t:13) összesen
Házasságkötés:	1 tiszta	9 vegyes (1)	10 (t:3) összesen
Temetés:	19 férfi	20 nő (2)	39 (t:46) összesen

II. Pénzügyi adatok

Bevételek	Kiadások
I. 3.887.590	XI. 6.551.892
II. 5.199.790	XI/A. 4.056.892
III. 6.156.650	XI/B. 2.495.000
IV. 8.450.562	XII. 2.620.408
V. 0	XIII. 403.828
	XIV. 2.394.483
	XV. 4.847.743
	XVI. 723.359
	XVII. 3.833.236
	XVIII. 0
-----	-----
Σ bev: 23.699.592	Σ kiad: 21.374.949

Teherként és nehézségként kell néznünk a temető környékén felhalmozódó kommunális hulladéokra. Továbbá, bár évről-évre egyre beteg fát kivágatunk temetőnk néhány éven belül teljesen megtelik és további sírhelyek kialakítására nem lesz lehetőségünk. Fontos feladat a lejáró sírhelyek korábbi megváltozó kiértesítése és a sírhelyek felszámolása. (Azt is meg kell vallanunk, hogy katolikus testvéreink ebben a kérdésben megelőztek bennünket. Az ő felszólításuk, kommunikációjuk következménye, hogy temetőnkben is több lejárt sír újra váltására is sor került az elmúlt időszakban.)

Köszönet

Köszönöm családomnak, hogy minden hibámmal együtt, minden tekintetben támogatták elmúlt évi szolgálataimat. Biztos és békés háttér nélkül nem indulhatnék reggelente a szol-

gálatba. Köszönöm türelmüket és bízom benne, hogy minden hiányomat kipótolja Urunk.

Köszönöm Máthé Zoltán tiszteletes úr szolgálatát, és Isten adjon vigasztalást családjának friss gyászában.

Köszönjük gyülekezeti tagjaink anyagi támogatását. Hálaadó vasárnapunkon (október 16.): 614.000 forint adományt kaptunk. A 2016. évben a csömöri testvéreink támogatására 121.820 Ft, az esztergomi templomépítésre 176.000 Ft céladomány-, a jég sújtotta testvérek megsegítésére 122.000 Ft érkezett. A Református Kálvin János Kiadót 164.000 forinttal; a Lepramissziót 5.000 forinttal támogattuk. Az egyházmegyei GYÜSZ Alapot 80.000 forinttal támogattuk Több tízezer forinttal (81.000 Ft) segítettük gyülekezeteinkben a szükségét szenvedő testvéreket.

Végül megköszönjük az Úristen minden ajándékát, feddését. Minden dolgunkat, hiányunkat kipótolta. Családommal együtt köszönöm minden Testvérünk imádságát, segítségét! Soli Deo Glória!
Pomáz, 2016. december 31.

Nyilas Zoltán esperes

(A képeket Dallos Hanna: „Mi Atyánk” című metset-gyűjteményéből válogattuk.)

SÁNTHA JÁNOS FŐGONDNOK ÓÉVI KÖSZÖNTŐJE

Kedves testvérek! Itt, az Úrasztalánál, hálás szívvel köszönöm – de úgy mondanám inkább, hogy mindnyájan köszönjük – az Úr Istennek, hogy megtartotta életünket az év folyamán is. Tőle kaptunk minden segítséget, biztatást, lelki támaszt, tápláló eledelt és gondviselő jó atyai szeretetet.

Ebben az évben is készítet bennünket szolgálatra, feladatokra, adakozásra, erőt adott naponként a munkák elvégzésére.

Igen hatalmas segítség volt, hogy a parókia szigetelését, ablakainak cseréjét, külső festését is el tudtuk végezni. Az is szemetleket gyönyörködtető látvány, ha távolabbról szemlélve tekintünk a templomunk és parókiánk felé, milyen ékes harmóniában tárul szemünk elé gyönyörű szép tisztasága. Urunk napról-napra megújuló gondoskodása által a nyár folyamán gyülekezetünk gyermekei és ifjai táborozáson vehettek részt egy-egy hétig (Tagyospusztán, illetve Érsekvadkerten). A legkisebbek pedig augusztusban három napos gyermektáborozáson vettek részt a gyülekezeti napközis táborban. Köszönetünket fejezzük ki érte minden szervezőnek és segítőnek.

Gyülekezetünk szerves részét teszik ki a különböző szolgálatok, így ez évben is több alkalommal szolgáltak közöttünk gyermekeink a templomban, a szentendrei Refiből is két alkalommal szupplikáltak gimnazisták. Volt papkerti koncert is, igaz, hogy most templomunkban hallgathattunk orgonahangversenyt. Szeptemberben gyülekezeti csendesnapon vehettünk részt, melyen most a csobánkai testvérek látták vendégül gyülekezetünk tagjait. A Baba-Mama kör is szolgált templomunkban, és voltak gyermektáborozásaink is, ahol a kicsik serénykedtek, kézműveskedtek, énekelgettek a szülők segítségével, kipróbálhatták képességeiket.

Gyülekezetünk Psalmus kórusa is kivette részét ez évben is Istenünk magasztalásában szép énekekkel. Szolgált Leányfalun az Idősek Szeretetotthonában, húsvét-

kor Budakalászon, Zilahon, egyházmegyei kórushangversenyen, pomázi kórustalálkozó, jótékonyági hangversenyen templomunkban, a 70 éves évfordulón Csobánkán, a római katolikus templomban, a dunaparti betegek intézetében, és karácsonykor a csobánkai testvéreknél. Hála legyen Istennek, hogy énekelte imádságban tudtuk dicsőíteni szent nevét.

Szép és színes esemény volt a Baba-Mama kör adventi csendes délutánja is, melyre igen szép számban gyűltek össze gyerekek és szülők egyaránt, az elkészített ajándékok vásárából befolyt összeggel támogatták egy rászoruló család életét. Az idén is megrendeztük az idősek és a gyermekek karácsonyát. Hála és köszönet legyen mindenkinek, de a dicsőség az Istené.

Pál apostol 2. korintusi levelének 9,6-7 versei így szólnak: „*Tudjuk pedig, hogy aki szűken vet, szűken is arat, és aki bőven vet, bőven is arat. Mindenki úgy adjon, ahogyan előre eldöntötte a szívében, ne kedvetlenül, vagy kényszerűségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.*”

A lelkészeink és a presbitérium nevében őszintén köszönjük a gyülekezet egész éves segítségét, támogatását, az adományokat, Isten áldja meg az adakozó szíveket. Bízunk Urunkban, ha hittel és őszinte szívvel ragaszkodunk hozzá, nem hagy el bennünket és gyülekezetünket a jövő évben sem, fogja a kezünket, megtart és megsegít mindnyájunkat. Így kérem Isten áldását lelkészeinkre, családjaikra, presbitériumunkra és egész gyülekezetünkre a 2017-es évben is.

Befejezésül Pál apostol filippibeliekhez írt levelének 4,4-5. 7 verseit olvasom: „*Örüljete az Úrban, ismét mondom, örüljete! A ti szelídségeitek legyen ismert minden ember előtt. ... És Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.*” Ámen!

Boldog újévet kívánok mindenkinek.

AZ ÖNVÉDELEM BÜNE

Dr. Lawrence Crabb: Mélybenező című könyvének rövidített tartalma

A szerző lelkes pszichológus, aki a biblikus önismeret és önvizsgálat fontosságán keresztül segít megtalálni az utat személyiségünk helyreállításához, éretté válásához. Feltárja, milyen okai vannak annak, hogy nem vagyunk képesek jól szeretni. Jézus Krisztusra mutat, akinek tökéletes a szeretete irántunk.

A szerző azzal a mai kereszténységben sokfelé elterjedt nézettel és tanítással száll szembe, hogy a keresztény életvitel enyhíteni tudja a létezés fájdalmát ebben a bukott világban, és a mennyei fájdalommentes boldog élet, már itt a földön elérhető. Ez a tanítás elhomályosítja a valóságot, hogy tökéletlen gonosz világban élünk, és könnyen belemelegyünk egy színlelésbe, hogy velünk és körülöttünk (alapjában véve) minden rendben van.

Az író azt mondja, hogy minden ember életének felszíne alatt el nem múló fájdalom van, hiszen jobb világra teremtettünk, és amíg ez el nem érkezik, szüntelenül sóhajtozni fogunk utána. A földön ki vagyunk szolgáltatva önmagunk és mások bűnös cselekedeteinek. Sebeket kapunk és osztunk, mégis az a vágyunk, hogy szenvedésmentes boldog életünk legyen. Ez az ellentmondás csak Jézus Krisztusban oldható meg. El kell fogadni a valóságos helyzetet, hogy a szenvedés a lét szükségessége. „*Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra szolgál, azokat, akiket elhatározása szerint elhívott.*” (Róma 8:28) A szenvedés által ismerjük fel saját bűneinket, és tisztulunk meg tőlük. Még magáról Jézusról is azt olvassuk, hogy: „*Jóllehet Ő a Fiú, szenvedéseiből megtanulta az engedelmességet.*” (Zsid. 5:8)

A megtérésünk alkalmával, amikor életünket átadjuk Isten kezébe, tudatosan bennünk elveszett, bűnös voltunk (a jó emberek nem érzik szükségét Isten kegyelmének), tehát amikor belátjuk bűnös természetünket, egyúttal bűnvallást teszünk. Az Atya Jézus Krisztusért megbocsájt, de elfordulhat, hogy azt hisszük, ezzel egyszer és mindenkorra el van intézve a bűnkérdés közöttünk és Isten között. Ez távolról sincs így. Az első bűnvallással csak a készségünket nyilvánítjuk ki, hogy a Szentlélek szavára hallgatunk, aki fokozatosan tárja fel életünk sebeit és bűneit, abból a célból, hogy meggyógyítsa azokat.

Az a vágy, hogy elfogadottak legyünk a környezetünkben, mégis arra ösztönöz, hogy a jobbik oldalunkat mutogassuk, hiszen félünk a visszautasítástól. Kapcsolatainkban éppen ezért az önvédelem válik cselekedeteink mozgatójává. Ragaszkodunk mindenhez, ami biztonságot és boldogságot ad, de az

önvédelem miatt mégis távolodunk azoktól, akiket szeretni szeretnénk. Minden emberben szükségszerűen csalódunk, ha azt várjuk el tőlük, amire képtelenek (magunkat is beleértve), hogy teljes szeretettel, elfogadással viszonyuljanak hozzánk. A csalódások okozta fájdalom miatt nem engedjük őket túl közel magunkhoz, és mi sem engedjük át magunkat (még a hozzánk legközelebb állóval szemben sem) a bensőséges, szenvedélyes szeretetnek.

(Vagy csak egy rövid időre, míg újra nem csalódunk.)

Isten mélyreható változást kíván elérni az életünkben, nem csupán annyit, hogy helyrehozzuk a felszínt. Krisztus azt kívánja, hogy szembenézzünk a valósággal, beleértve félelmeinket, fájdalmainkat, nehézségeinket, önvédelmi stratégiáinkat, melyeket keményen próbálunk leplezni. Ez önvizsgálat és belátás nélkül nem megy. Itt nem a szokásos panaszáradat legalizálásáról van szó, mert nagy a különbség a szenvedésmentes élet (jogosnak vélt vágyaink, jogaink) követelése, – és feltárása, Krisztus kezébe helyezése között.

Fontos kérdés, hogy mit kezdünk a vágyainkkal. Elnyomjuk őket, vagy tekintjük jogosnak, és válasszuk olyan bátorító teológiát, amely azt tanítja, hogy Isten betölti szívünk minden kívánságát. Jézus mondja: „*Ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám, és igyék.*” (János 7:37) Természetes, hogy vannak vágyaink, és Krisztus, amikor magához szólítja a szomjazókat, törvényesíti lelkünk vágyait. Helyénvaló hogy szenvedünk betöltetlen vágyaink miatt, de csak a jövődő tökéletes világában lesz fájdalommentes boldogság. Ha mindenáron a szenvedés elkerülésére törekszünk, nem leszünk képesek betölteni küldetésünket, és igazán szeretni a

hozzánk rendelteket. Jézus Krisztus nem boldogságot, hanem üldöztetést, és nehézségeket ígért. „*E világon nyomorúságotok lesz; de bízhatok: én meggyőztem a világot.*” (János 16:33) Vagy: „*De mindazok is, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak.*” (II.Tim. 3:12) Vagy: „*Mert én megmutatom néki, mennyit kell néki az én nevéért szenvedni.*”. Apcsel.9; 16. Ezzel együtt azt is ígérte: „*Aki hisz én bennem, amint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.*” (János 7:38) Milyen vágyaink betöltésére van Jézusnak ígérete, hogy életünk túlcsondulva másokat is megeléghet? Ezekben az igékben ezeket találjuk: aki szomjúhozik, aki bízik benne, akik kegyesen akarnak élni, akik az Ő útmutatását követik.

A szerző három részre osztja vágyainkat. Legfontosabbak a **központi vágyak**. Ezeknek teljesülnie kell, hogy életünknek értelme legyen. Arra teremtettünk, hogy a szerető Istennel legyünk élő kapcsolatban, aki által betölthetjük személyes elhívásunkat itt a földön. Senki és semmi nem elégíti ki központi vágyainkat, csak az a kapcsolat, amit egyedül Isten képes nyújtani.

Vannak még **közösségi vágyaink** is. Ezek fontos és jogos igények jó és tartalmas kapcsolatokra (házastársal, gyermekekkel, barátokkal...). Harmadik csoportba a **köznapis vágyak** tartoznak. Ha ezek nem teljesülnek, azt el lehet viselni. A közösségi vágyak nem teljesülése már komolyabban megvisel, egy időre mély szomorúságot, bénító hatású elvesztettség-érzést okoz. Végül ezekből is kilábalunk. Ezekkel szemben a központi vágyak olyan minőségű kapcsolatra irányulnak, melyet ember nem adhat, egyedül Isten képes betölteni szívünk legmélyebb vágyait. Ő pedig belülről kifelé, az önmagával helyreállított közösségen keresztül (megtérés) végzi el az emberekkel való közösség helyreállítását is. Végül a mennyben már nem lesz betöltetlen köznapis kívánságunk sem. A világi gondolkodás fordítva várja el a sorrendet. Először tölts be Isten a köznapis kívánságainkat, adjon még ideális társat, főnököt, barátokat, gyerekeket... és ha mindezt megtette értünk, akkor kiérdemelte, hogy szóba álljunk vele. (Talán a mi „hitetlen” imádságaink is ilyen kívánságokból álltak megtérésünk előtt.) Ez teljes félreértése Isten kegyelmének és szeretetének.

Szeretetre teremtettünk, és amikor másokat szeretünk, egyre kevésbé érdekel saját

hogylétünk. Ez egészen más szintje a boldogságnak, amit csak azon az úton érhetünk el, amit a boldogság akadályának gondolnánk. Önátadás, a figyelmünk és cselekedeteink másokra irányítása, sőt törvényes jogaink feladása, ahogyan például Ábrahám is lemondott Lóttal szemben a legelőválasztás jogáról. Végül: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért” (János 15:13) Az emberfeletti mérték pedig ez: „Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt.” (Róma 5:8)

Mi, emberek, csak a próbák alatt tanuljuk meg teljes bizalmunkat az Úrba vetni. Jóbbal is ez történt. Megpróbáltatásai elején még nem lázadt a sorsa ellen, de miután túl hosszú ideje nem mentek jól a dolgok, vágyakozása a megnyugvás iránt, egyre inkább követelőzéssé vált. Jób barátai valamilyen egyszerű okot keresnek Jób életében a tragédia-sorozatra. Jób is mohón lecsap erre. „Bár csak teljesülne kívánságom, és beteljesítené Isten reménységemet.” (Jób 6:8) Nem bízva várja, hanem követeli az áldásokat. Ezután szabad utat enged keserűségének. Már meg van győződve róla, hogy Istennel szemben van peres ügye és igazsága. Ahhoz, hogy ragaszkodjunk követeléseinkhez, előbb meg kell győznünk magunkat, hogy kívánságunk megalapozott, kiérdemelt és jogos. Mindnyájunkkal bántak már rosszul, és ez igazságtalan. Azonban, ha a fájdalom nem Isten iránti bizalomra indít, hogy a rosszért szeretettel fizessünk, hanem vigasztalást követelünk magunknak, ezt a követelést Isten nem fogja teljesíteni. Így könnyen azt érezhetjük, hogy Isten nem barátunk, hanem könyörtelen ellenségünk. Jób is így kezdi látni Istent. Követeli a kihallgatást, hogy számon kérje Őt. Az Úr elé áll, de először Ő kérdez. Azonnal kiderül, hogy Jób semmit sem tud, semmit sem lát át, mégis bírálja akart lenni a Minden tudónak. Jób végül belátásra jut, megalázza magát, és újra bízik, már nem a vágyai teljesülésében, hanem Isten személyében.

Jézus farizeusoknak mondott intelmeim gyorsan túltesszük magunkat, hiszen nem nekünk szólnak. Nyilván azért írtattak meg ezek, mert mindannyiunkban ott van a képzettség bűne is. Ez Jézus Krisztus tanácsa: „Vak farizeus, tisztítsd meg előbb a pohár és tál belsejét, hogy külsőjük is tiszta legyen.” (Máté 23:26) A „megtisztítás” a probléma pontos beazonosításával kezdődik. Minél egyértelműbb a beazonosítás, annál jobban felismerjük a bűn csúfságát, és annál kívánatosabb lesz Jézus keresztye, ahol a megoldás található. Mint áldozatok, családodottak, mint elkövetők vétkesek vagyunk. Az a feladatunk, hogy mindkét dologgal szembenézzünk, és ne kerüljük ki a diagnózist, mert ezzel a gyógyulást mulasztjuk el. Mint áldozatok meg

kell látnunk, hogy milyen kárt okozott nekünk mások bűnössége, ami aztán motiválja bennünk az önvédelmet, amivel már mi sértünk másokat. Úgy tudunk növekedni a szeretetben, hogy nem hagyjuk figyelmen kívül mások hibáit. Világosan kell látni (az Úrhoz hasonlóan), de az erős szeretet ettől nem inog meg. Elismeri csalódásait, de megbocsát, és továbbra is bensőséges viszonyban marad a másikkal. (Vannak olyan bűnök is, melyek nem összeegyeztethetők a kapcsolat lényegével, ha a kapcsolat fenntartása bűnpártolással járna, akkor a teljes helyreállásnak mindkét részről az a feltétele, hogy ki-ki belássa és elhagyja a maga bűneit.)

Az a kérdés, hogy tudunk-e gyengéden törődni azokkal, akik rosszul bántak velünk, ez ugyanis szeretetünk mércéje. A feljűk érzett neheztelés abból a követelőző függőségből fakad, hogy elvárjuk, kielégítsék kívánságainkat. Egészen más dühösen és méltatlankodva kezelni mások hibáját, mint

őszintén feltárni magatartásuk okozta fájdalmunkat. Az utóbbi eloszlatja a neheztelést, ha mindezt Jézus kezébe tesszük le következményeivel együtt. Isten irántunk való szeretete nem szünteti meg a másik ember szeretetlenségének fájdalmát, de megadja nekünk mindazt, ami szükséges ahhoz, hogy egész emberek legyünk, akik képesek szeretni.

A mások iránti szeretetem (és nem fordítva!) nagyon nagy mértékben meghatározza a boldogságomat és lelki egészségemet. Fontos, hogy megtanuljunk önvédelem nélkül szeretni, mert így teljesedük ki az életünk Jézus Krisztusban. Az evangélium ereje abban van, hogy Jézus Krisztussal legyőzzük, és bizalommal váltjuk fel a követelőzés lelkét, amíg bekövetkezik a teljesség, ahol megszűnik a bűn és elmúlik a fájdalom. Bízunk abban, hogy lelkünk legmélyebb vágyai jó kezekben vannak. A bizalom nehezére esik a bukott embernek, de Jézus Krisztus mondja, „aki elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt”. (Máté 10:39-b)

Haranginé Csuta Anna

„Jézus olyan út, amelyen célhoz jutunk.”
(Ecsedy Aladár)

A KESKENY ÚT ISMERTETŐJELE

„Menjete be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, amely a veszedelemre visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt.” (Mt 7,13-14)
„Ha az Úr az Isten, kövessétek őt.” (1Kor 18,21)

A földi élet hasonlít egy nagy rengeteghez, amely tele van utakkal, ösvényekkel, nyomokkal. Keresztül-kasul mennek ezek a nyomok, mindegyik vezet valahova.

A turisták nagyon jól ismerik az utak jelzéseit. Amikor erdőkben, hegyekben vándorolnak, mindig azt figyelik, hogy az ösvények mentén milyen színű jelzések vannak. A térkép a kezükben van és leolvassák róla, hogy merre vezet a kék, merre a piros és a zöld jelzés, és ez alapján indulnak el a megfelelő irányba.

A keresztyén emberek is van a kezében egy térkép. A Szentlélek írta meg, rajzolta meg ezt a térképet. Ez a Szentírás. Ebben a térképben mindent meg lehet találni, rajta minden jelzést meg lehet látni. Megmutatja, hogy hova vezet a kék jelzés, hova a zöld. De legfőképpen azt kell megtanulnia minden keresztyénnek, hogy az élet útja, a keskeny útnak a jelzése piros. Jézus piros vérével van megfestve, ez az út. Amerre csak megy az ember, mindenütt megtalálja a véryomokat.

Ha valaki nem látja ezt a véryomot, akkor álljon meg, és ne menjen tovább, mert valószínű, hogy rossz útra tévedt. Ilyen esetben inkább menjen mindaddig vissza, amíg újra rátalál a legutolsó vérral jelzett helyre, hogy azután ezen a nyomon induljon tovább.

Mi tesz bűntől tisztává? Csak a Bárány Jézus vére. Mi tesz Isten fiává? Csak a Bárány Jézus vére. Ó, drága ez a vér, Mely ömlött lelkemér', Lemossa bűnömöt A Megváltó Jézus vére!

Mi békít meg Istennel? Csak a Bárány Jézus vére. Mi köt össze a mennyel? Csak a Bárány Jézus vére. Ó, drága ez a vér, Mely ömlött lelkemér', Lemossa bűnömöt A Megváltó Jézus vére!

Mi tesz bűntől szabaddá? Csak a Bárány Jézus vére. Isten előtt igazzá? Csak a Bárány Jézus vére. Ó, drága ez a vér, Mely ömlött lelkemér', Lemossa bűnömöt A Megváltó Jézus vére!

(Prókai Árpád – Napi Ige és Gondolat, 2017. január 16.)

Református testvéreink előtt közismert tény, hogy a templomi énekeskönyvünk 150 zsoltárral kezdődik. Azok a testvéreink, akik rendszeresen olvassák a Bibliát, azt is tudják, hogy a Biblia 66 könyve között van egy 150 fejezetből álló könyv: a Zsoltárok könyve. A magyar nyelvű Bibliánkban legalábbis ennyi fejezetből áll, sőt a héber nyelvű Bibliáinkban is, amelyeket természetesen csak „a szakemberek”, vagyis a lekipásztörök tanulmányoznak, szintén 150 fejezete van ennek a bibliai könyvnek. Meglepő módon viszont a héber nyelvű Bibliából a Kr. e. II. században görögre fordított Bibliában, az úgynevezett Septuagintában (rövid jele: LXX) találunk még egy 151. zsoltárt is. Azt is mondhatnánk, rejtély, hogy valami fordításban megvan, de az eredetiben nincs benne. Akkor miből fordították?

Nos, az 1947-ben felfedezett és azóta is állandóan újabb és újabb példányokban megtalált holt-tengeri tekercsek adják meg erre a magyarázatot, mégpedig éppen a legutóbbi időkben megtalált néhány tekercs. Ezek között találták meg a LXX 151. zsoltárát, mégpedig eredeti formájában ó-héber ékírással írt tekercsben, majd annak néhány, nyilván későbbi arám betűs másolatában és a hozzáírt, ugyancsak arám betűs magyarázatokban. A LXX görög szövegének fordítói tehát ilyen tekercsekből dolgoztak, így illesztették a 150 zsoltár végéhez, amelynek egy részét Dávid írta, az ugyancsak Dávidtól származó, rövid önéletrajzzerű történetet. Az eredeti példány pedig, amelyből fordították, később elveszett.

*

Biztos vagyok benne, hogy református testvéreink közül nem sokan jártak a Holt-tengernél – nagyon tanulságos, de elég drága kirándulás –, ezért jónak tartom röviden ismertetni, hogy mi az a Holt-tenger, és miért hívják ezeket a nagyon fontos dokumentumokat éppen holt-tengeri tekercseknek. A Holt-tengernek tulajdonképpen semmi köze sincs a tengerhez. Az egy tó. 76 km hosszú, 16 km széles, és 392 m-rel található a tenger szintje alatt. Délen Izrael keleti határát képezi, alapja egy hatalmas sótömb, a Jordán folyó táplálja, de lefolyása nincs, viszont rendkívül erős a párolgása. A mostani „tenger” elnevezés már annyira átment a köztudatba, hogy azon nem volna értelme változtatni. A héber *jam* szó ugyanis mindenféle víz jelent, tengert és tavat vagy akár még csak egy kis pocolyát is egyaránt, és mivel mi szeretünk egy kicsit nagyozni, az egy lavórnyinál nagyobb víztestet már szívesen elnevezzük tengernek. Így például a Balaton, amely szintén egy tó, nekünk magyaráz tenger, a Genezáreti-tó

pedig Galileai-tenger. Azt a sással benőtt, vizenyős, mocsaras területet, amelyen keresztül Mózes népének sikerült Egyiptomból kimenekülnie, főleg a LXX téves fordítása nyomán, Vörös-tenger néven emlegetjük.

A Holt-tenger héber neve jam-hammelah = Sós-tó, de hívták Puszta-tónak, a Síkság tavának, sőt Keleti-tónak (jam-hakkadróni) is, mivel az ország keleti határát képezte. Latin neve Lacus Asphalticus = Aszfalt-tó volt. A tó nyugati partján található az Engedi-sivatagban az Ain Feska nevű oázis, amely a kumráni közösség központja volt. Ezt az oázist az esszénusok lakták, Kumrán pedig az ó szigorú kolostoruk. Innét délre állt egy magas hegyen Masszada vára, amelyet Jeruzsálem Kr. u. 70-es pusztulása után még három évig védtek a zsidó szabadságharcosok. A kumráni kolostor lakói viszont értékes tekercseiket agyagedényekbe rejtve a környező nagyszámú barlangban próbálták biztonságba helyezni. Ezek közül találnak meg 1947 óta mindmáig felbecsülhetetlen értékű tekercseket a jeruzsálemi egyetem bibliakutatói.

Miért „holt” ez a bizonyos tenger? Ugyanazért, amiért „gyilkos” az erdélyi Gyilkos-tó. Abba egy föld-rengés alkalmával beledüldt egy egész fenyőerdő, annak következtében olyan kénes a tó vize, hogy minden élőlény kipusztul belőle, sőt még a felette elrepülő madár is beleeszedül. A Holt-tenger ugyanazért „holt”. Abba nem zúdult bele semmilyen erdő, viszont a talajából állandóan mossa ki a sót a vize, aminek következtében 34%-os a sótartalma. Összehasonlítással: a nyílt tengerek sótartalma 4-5%-os. Ezért minden élőlény, amely beletéved, rögtön elpusztul benne, sőt ez a rettenetesen erős sótartalom még a bele kerülő tárgyakat is „megeszi”. Mivel a Holt-tenger az ország keleti határát képezi, elhatárolták, hogy telepítenek rá egy határőrcsónakot. Meg is építették, rá is tették a tóra, szépen kikötötték, majd megszervezték a vízi határőrség személyzetét, és amikor minden készen volt, ki-vonultak, hogy ünnepélyesen szolgálatba

helyezik a csónakot. Csakhogy a csónak nem volt sehol. Nem ellopták, a tó megette, mindenestül. Engem figyelmeztettek, mielőtt bementem a vízbe, hogy ha lenne rajtam ezüst-ékszer, tegyem le, mert a fürdőzés végén már biztosan nem lenne sehol sem. A tó azt is „megenné”. Sajnos a szakemberek szerint a tó évei meg vannak számlálva. Nemsokára el fog tűnni. Szomjan hal. Mind kevesebb vizet kap a Jordánból, mert a part menti települések folyamatosan több és több vizet vesznek ki belőle lakossági és mezőgazdasági célra, más vízforrása pedig nincs a tónak. Már most is jóval beljebb van a tó partja, mint ahol Jézus idejében volt, nemsokára pedig csak egy sómező marad belőle.

A tó partján van egy fennsík, oda telepítették az esszénusok a kolostorukat. Amikor a rómaiak 70-ben a zsidólázadás megtorlásaképpen a zsidók egész országát elpusztították, a kolostor lakói értékes tekercseiket agyagedényekben helyezték el, és a közeli barlangokba rejtették, remélve, hogy

valamikor majd újra elővehetik. Ez a „valamikor” kétezer év lett. 1947-ben találta meg az egyiket egy arab pásztor, és azóta is folyik a verseny a még rejtett tekercsek megszerzéséért a jeruzsálemi egyetem szakemberei és az arab tekercsraflók között. Ők ugyanis ezeknek a tekercseknek egy kis töredékéért is komoly pénzt kapnak a piacon, az egyetem pedig minden pénzt igyekszik megadni azért, hogy ezeket a zsidó történelem szempontjából felbecsülhetetlen értékeket megmentse.

Ezek a tekercsek azért nagyon értékesek, mert minden eddig ismertnél régebbi kéziratokat tartalmaznak. Az egyik tekercs például Ézsaiás könyvének az eddig ismerteknél régebbi kéziratát tartalmazza teljes egészében, a nemrégiben felfedezett tekercsekben pedig a LXX rejtélyes 151. zoltárának a szövegét olvashatjuk héberül ó-héber és arám betűkkel, valamint a LXX görög szövegét. Ezeket szeretném most kedves olvasóinkkal megismertetni.

*

Ezt a mai héber szövegeinkből hiányzó zoltárt a Kr. u. IV. században megtalálták egy görög nyelvű kódexben és a Sínai kódexben eltérő felirattal, a VI. században pedig az Alexandriai kódexben akadtak rá „Dávid 151. zoltára” felirattal. A Szíriai kódexben Dávidnak az I.Sám. 16:17-ben leírt hőstettei olvashatók. A Szír kódex, a LXX, az Etióp kódex, továbbá egyes arab kódexek is a 150 zoltáron túl még egy zoltárt tartalmaznak. A holt-tengeri tekercsekben két héber zoltárváltozatot találunk 151A és 151B jelzéssel. A 151. zoltár arról szól, hogyan lett Dávidból, a fiatal pásztorfiúból Izrael királya. A görög és a szír változatban meg van rövidítve a zoltár szövege, a 151B változat pedig egy töredék. Az eredeti tekercsben először ez követte a 151. zoltárt, s Dávid és Góliát küzdelmét tartalmazta (I. Sám. 17). Ez a történet a tárgya a LXX 151. zoltára 6. és 7. versének.

A 151. zoltár alakját tekintve nem himnusz vagy fohász, hanem elbeszélés, nagy hasonlóságot mutatva a 128. zoltár szövegéhez. Tulajdonképpen egy önéletrajzi költemény, amelyben Dávid elmondja, hogy ő, aki a legfiatalabb volt a fivérei között, hogyan őrizte apja nyáját, és hogyan dicsőítette zoltáraival Istent, majd hogyan kenetelt fel Izrael királyává. A héber költemény felirata: Dávidnak Jesse (Isai) fiának dicsőítő éneke, amely hasonlít a 145. zoltár feliratához, valamint a 111. és a 146. dicsőítő énekek bevezetésének a feliratához is.

Hasonlítsuk most össze a zoltár héber és görög szövegét.

A héber szöveg a 151A tekercsben:

1. Kisebb voltam, mint fivéreim, a legfiatalabb voltam apám fiai között, ezért nyájának pásztorává és kis kecskéinek gondozójává tettem.
2. Kezemmel nádsípához hasonló tölcsért képeztem, ujjaimat pedig a húrokra illesztettem, így dicsőítettem az Urat.
3. Ezt gondoltam: A hegyek nem tudnak bizonyosságot tenni

róla, a dombok sem tudják hirdetni őt, ezért emeljétek fel hangomat, ti fák és te nyáj, a költeményeimet!

4. Ki tudná számba venni, ki tudná hirdetni, majd újra megszámlolni tetteimet? A mindenség Ura látta, a mindenség Istene hallotta, és odafigyelt rá.

5. Elküldte prófétáját, hogy felkenjen engem, Sámuelet, hogy felemeljen engem. Szép termetű, jó megjelenésű fivéreim ki-

7. De én kihúztam saját kardját, levágtam vele a fejét, és elvettem Izrael népéről a gyalázatot.

*

A holt-tengeri tekercsek feldolgozásával foglalkozó professzorok közül többen írtak megjegyzéseket a 151. zoltárt tartalmazó tekercsekhez. Ezekből szeretnék most kiemelni néhány gondolatot.

Peter W. Flink professzor ezeket írja: A holt-tengeri tekercsek felfedezése Kumrán közelében és Júda pusztájának egyéb helyein forradalmasította a bibliai tudományokat. Néhány tekercs például egészen új bepillantást nyújtott a jelenleg bibliainak nevezett különböző könyvek alakjába és tartalmába. A hagyományos héber Bibliában a Zoltárok könyve 150 zoltárt tartalmaz, de néhány korábban keletkezett bibliai kézirat, például a LXX és a Szír Biblia 151, sőt 151-155 zoltárt. A LXX

Nt. Soós László lelképíztető

mentek, hogy találkozzanak vele.

6. Bár magas növésűek voltak, és dús hajuk volt, az Úr nem őket választotta.

7. Hanem elküldött értem, elhozott a nyájam mögül, felkent a felkenetés olajával, és népe fejedelmévé, a szövetség fiainak uralkodójává tett.

A LXX szövege pedig így szól:

Dávid önéletrajzi zoltára, miután páriadalban megölte Góliátot.

1. Kicsi voltam fivéreim között, a legfiatalabb apám házában. Apám nyájának pásztora lettem.

2. Kezemmel nádsípot formáztam, ujjaimmal húrokat pengettem.

3. Ki fog beszélni az én Urammal? Maga az Úr; Ő az, aki hallgat.

4. Ő volt az, aki elküldte követét, majd kiemelt apám nyájából, és felkent a kenet olajával.

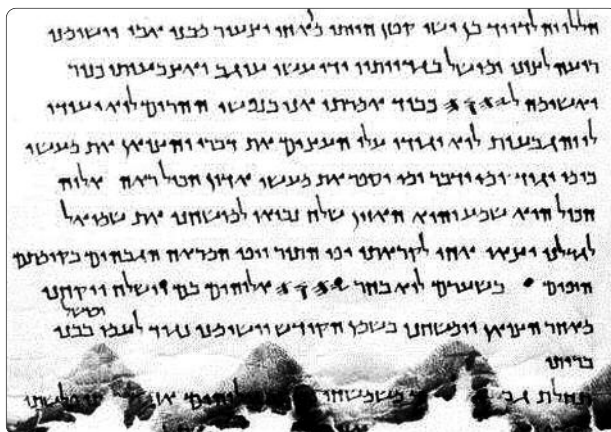
5. Fivéreim csinosak és magasak voltak, de nem tetszetek az Úrnak.

6. Elmentem hazulról, hogy találkozzam a filiszteussal, ő pedig bálványaival átkozott engem.

zoltárai között a 151. zoltár az utolsó, amelyet mindegyik ortodox egyház bevett a kánonba. A holt-tengeri tekercsek megtalálása előtt ez volt az egyetlen ismert zoltár a 150 zoltáron túl a LXX-ban és az abból készült fordításokban. A 151. zoltár héber szövegét a nagy zoltáros tekercsben találták meg, de két különböző szerkezetben: 151A és 151B. Az, hogy a LXX és a nagy zoltáros tekercs zoltárai a 151. zoltárral fejeződnek be, azt mutatja, hogy egy bizonyos korban a zsidók a 151. zoltárral végződő zoltárgyűjteményt használták. A héber szöveg és a LXX fordításának összehasonlításával betekintést nyerünk az akkor használt fordítási technikába, Dávid életének egyes eseményeiről pedig kizárólag ebből a zoltárból értesülünk önéletrajzi formában.

James A. Sanders professzor megjegyzéseiből a következő néhány gondolatra érdemes figyelni: A 151. zoltár szövege a zsidó, a római katolikus és a protestáns Bibliákból hiányzik, megvan viszont az ortodox egyházak Bibliájában. Ez azért van, mert az Őszövetség (ÓT) korai görög fordításaiban benne volt, de amikor Jeromos

a IV. században lefordította a zoltárokat, az ÓT héber maszszoréta szövegét használta, amelyik nem tartalmazza a 151. zoltárt. Ezért ez a zoltár évszázadokon át csak fordításban volt ismeretes a görög, az ó-latin és a szír keresztyén Bibliákból, de a hagyományos héber Biblia, amelyet Jeromos használt, ezt nem tartalmazta. A bibliai zoltárgyűjtemény görög fordításai régebben tartalmazták a 151. zoltárt, még mielőtt a korai egyházak a zoltárokat őszövetségi egyházi énekeként elfogadták, a görög 151. zoltár viszont

és annak szír fordítása, ahogy mi ma ismerjük, két eredeti költemény összeillesztése volt.

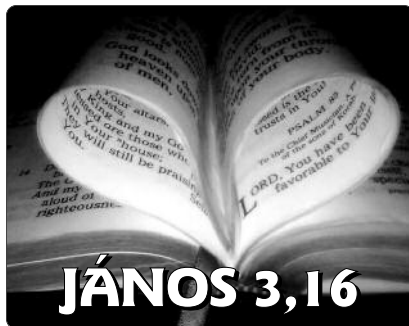
A 151. zsolttár eredeti héber szövegét a holt-tengeri tekercsek között fedezték fel. Ezeket 1962 novemberében göngyölítették ki először kétezer év után. A 151. zsolttár egyik szövegében (151A), amelyet a 11. kumráni barlangban találtak meg a nagy zsolttártekercsben, teljes egészében előttünk áll a zsolttár szövege, és azt tartalmazza, hogy hogyan választotta ki Sámuel próféta Betlehemben Jesse fiai közül királlyá Dávidot. Ez a történet I. Sám. 16-ban olvasható. A 151B szövegváltozat egy töredék, amely a fiatal Dávidnak a filiszteus Góliát felett aratot győzelméről szól, amit az I. Sám. 17 ír le. A korai görög fordítás egybeszerkesztette a két zsolttárszöveget, amelynek első öt verse az I. Sám. 16., az utolsó két verse pedig a 17. fejezetben leírtakat tartalmazza.

Jin Yang Kim összehasonlítása szerint a 151. zsolttár a héber tekercsben épségben és teljességben megtalálható: Jesse, Dávid apja nyájának pásztorává és őrizőjévé tette Dávidot, Isten viszont népe vezérévé és uralkodójává hívta el őt. Dávidnak az I. Sám. 16-ban olvasható imádsága a verses Midrás kritikus pontja: az Úr a szívet nézi (Jahve jár a lölibbél). Mít látott Isten Dávid szívében? Ennek a magyarázatát a verses Midrás rejti, amely szerint Dávid lelke mélyén dicsérte Istent. Dávid fivéreivel ellentétben kicsi, külső megjelenésében jelentéktelen volt és így kap elhívást, hogy dicsőítse lelkében Istent. Isten nem a fivéreket választotta, hanem a kis pásztor Jesse nyája mögül, és felmagasztalta a szövegséges nép (bét bölit) vezetőjévé. A 3. vers jelképei retorikai ellentétet fejeznek ki a külső megjelenés jelentősége és jelentéktelensége között. Az Úr a szívébe látott, és mindent hallott, amit Dávid mondott. Ezért úgy méltányolta Dávid kegyes életét, hogy elküldte Sámuel prófétát, hogy vegye ki Dávidot a nyáj mögül, és nagy uralkodóvá tegye.

Jin professzor gyakran hivatkozik a Midrásra, amelynek jelentése tanulmányozás, magyarázás, jelenti a szent szövegek magyarázását. Kétféle Midrás van, a Hagadá a Tórából bevezetett szokásformák gyűjteménye. Ezeket a babiloni fogság után kezdték összegyűjteni. A Maggádá a Biblia különböző törvényszövegeit magyarázó beszédek gyűjteménye. Jellemzi a történetek kiszínezése, az ige hirdetésben való felolvasása. Az alaptétel az, hogy a Tórában minden benne van. A Midrás révén kívánták biztosítani az írottak és a szóbeli hagyomány feltétlen egységét.

*

(Soós Laci bácsi ezen írása befejezetlen maradt ugyan, de hálásak vagyunk Urunknak, hogy adott még elegendő erőt Laci bácsinak, aki Isten iránti rendíthetetlen hűséggel és szeretettel, a tőle megszokott lelkiismeretességgel és alaposággal, még betegágában is a feladatát teljesíteni igyekezett, lefordította magyarra a 151. zsolttárt, és megírta újságunkba utolsó cikkét. Köszönjük!)

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egy-szülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

Úgy is nevezik ezt az igeverset: a **Biblia szíve**, mert a legfontosabb tanítás, a Szentírás lényege elfér ebben az egyetlen mondatban. Persze ebből nem az következik, hogy akkor ennyit elég ismernünk, hanem pontosan az következik, hogy ha ennyire csodálatos a Lényeg, akkor a részletekre is kíváncsi vagyunk. Olyan, mint egy könyv ismertetője, fűlszövege – ha elolvasod, akkor elkezd érdekelni az egész könyv.

A Biblia szívében – a Jn 3,16-ban – az örökkévaló **Isten bemutatkozik** számunkra.

Ilyen Istenünk van. Szeretni tudó, adni tudó, önmagát Fiában értünk adó, ránk figyelő Istenünk. De vajon tudjuk-e azt is, hogy a Jn 3,16-ra ráfelel egy másik 3,16? Egészen pontosan az 1Jn 3,16: „Ab-ból ismerjük a szeretetet, hogy Ő az életét

adta értünk, ezért mi is tartozunk azzal, hogy életünket adjuk testvéreinkért.” Ilyen tökéletes egység ez a könyv: mert itt annak rövid summáját, ismertetőjét kapjuk: mi milyennek lehetünk – ha szeretjük Istent.

Ez az **Isten szeretetére adott emberi válasz**, ha igazán megérint bennünket Isten Igéje és Leleke által, akkor az sosem marad válasz, vagyis gyümölcsök nélkül. Jn 3,16 – 1Jn 3,16.

Bevallom, nagyon szeretem Nikodémus történetét. Több mint húsz éve már, hogy először olvastam, és azóta is elkísér. Olyan, mint egy kép, mely beleivódott az életembe és sorain keresztül Isten mindig azt adta, amire igazán szükségem volt, hogy utat mutasson, formáljon, változtasson.

Még a történet helye sem véletlen (ahogy semmi sem az a Szentírásban).

János evangéliumának teljességét tekintve sorrendiségében is fontos, nagyon fontos a helye: ott van János evangéliumának szinte az elején. A Kánai menyegző és a templom megtisztítása után. Vagyis követi Jézus első jelét, ott Kánában, amikor egy örömmünnepen jelenik meg, és segít a bajba jutott családon. Jel, mellyel előre és felmutat a menny felé: velünk van Isten a hétköznapi életben is, az ünnepekben is, és követi a templom megtisztításának eseményét: amikor Isten hatalmát és erejét is megismerjük, ahogy a félreér-

telmezett emberies, kicsinyes érdekektől megtisztítja a jeruzsálemi templomot a kalmároktól.

Ezután olvashatunk Nikodémusról, a zsidók egyik főemberéről, vezető farizeusáról, aki az éj leple alatt magányosan útra kel, hogy megkeresse Jézust – akiről hallott már, akinek léte és lénye nem hagyja nyugodni.

Olyan sok van ebben a történetben, hogy ha csokorba kötnénk a gondolatokat – még a templomunkban, még a városunkban sem férne el. Hadd emeljem most ki és adjam át azokat a gondolatokat, melyeket életem során személyesen kaptam. Választ adnak számomra arra, hogy miért is szeretem olyan nagyon ezt a történetet.

Mindenekelőtt azt említem, hogy azért, **mert képekben láttam**. Mintha egy film peregne a szemünk előtt. Látjuk a csöndes, éjszakai utcákat Jeruzsálemben, az emberek alszanak, csak egy házban pislákol a fény. Az Úr Jézus ébren van és vár. Várja, hogy valaki elinduljon felé.

Kopognak az ajtón, s amikor Nikodémus belép, leülteti. Ott ülnek az egyszerű szobában. Talán a földön, ahogy a régi gondolkodók. Beszélgetnek. Jó ezt magunkban elképzelni. A mécses világítja csak be arcukat. Szavaik ma is ugyanúgy élnek, mint akkor.

Fénylenek ezek a szavak.

Szeretem ezt a történetet, mert hiszem, hogy **minden útkereső, Isten felé fordul ember története**. Az ember kicsit magára ismer általa: így indulok, indulhatok az Úr felé én is, mint Nikodémus.

Válaszokat várok kérdéseimre, és a szívem mélyén tudom, hogy a válaszokat más nem adhatja meg. Legyünk akár fiatalok, akár felnőttek, életünk során egyszer valóban megállunk és kérdéseket teszünk fel – olyan kérdéseket, melyekre önmagunkban nem találjuk a választ.

Felfele kell tekintenünk, mert Isten úgy teremtett bennünket, hogy egész életünkben vágyjunk valami után, amivel csak Ő tud betölteni. Szomjasan bolyongunk és egész életünk egy nyugtalan és nyughatatlan keresés, mindaddig amíg nem iszunk az igaz forrás vizéből.

Azért is szeretem ezt a történetet, mert számomra **Nikodémus hite, bátorsága példa is**.

Nikodémus a farizeusok vezető embere volt, mégsem kötötte guzsba a törvényeskedés (a 613 törvény, melyet a farizeusok szórásalhasogatón betartottak), hanem ki mert lépni a törvények barikádjá mögül, hogy Jézustól választ kaphasson. (Az már csak egy aprócska mozzanat, hogy a 613 törvénnyel szemben Isten elénk adja a szám fordítottjában, a 3,16-ban a Lényegét.)

Nikodémus okos ember volt. Figyelte a jeleket. Mert ne felejtjük: a zsidó nép ezekben az években várta a Messiást, akiről a próféciák szóltak. (Több száz ószövetségi igeverset lehetne most itt felhozni, melyek mind-mind a Messiasra utalnak, aki majd eljön és szabadá-

teszi a Római Birodalom elnyomásában, rabságában élő népet.) Nikodémus, mint népe egyik vezető embere velük együtt várta a Messiást, ezért is figyelte a jeleket.

Hallott a Kánában és a jeruzsálemi templomban tett jelekről. Mint az Ószövetség jó ismerője, felfigyelt ezekre a jelekre – „mert a házad iránti féltő szeretet emészt, rám hull a gyalázat, ha téged gyaláznak” (Zsolt 69,10). A többi farizeussal ellentétben Nikodémus elgondolkodott Jézus személyén.

Nikodémus ezzel a hittel és kíváncsisággal mert Jézushoz indulni. Úgy áll meg Jézus előtt – aki kor szerint akár a fia is lehetne –, hogy nem szégyell kérdéseket feltenni. Vajon merünk-e mi így, ezzel a hittel és bátorsággal kérdezni az Úr Jézustól?

Jézus értette, hogy Nikodémus miért van ott. Tudta, hogy a kissé provokatív, humoros, csipkelődő kérdések mögött **egy őszinte ember őszinte kérdései állnak.** Egy nagyon nagy tudású, magas kort megélt, bölcs ember szeretne volna igazán érteni és tudni: ki is Jézus. S én bámulom az ő hitét, mert ellentétben a kor többi farizeusával, túl mert látni a felszínen, meg merte látni az egyszerűség, a szegénység köntöse mögött Isten gazdagságát. Hiszem, hogy amikor Nikodémus az éj leple alatt elindult, már ott pislákol benne a remény: Jézus az Eljövendő, akire vártak.

Nikodémusról eszembe jut egy nagyon kedves ismerősöm, tanult, értelmes, intelligens ember, a Szentírás alapos ismerőjeként, sok év Biblia tanulmányozás után kimondta e szavakat: „Egyre inkább átélem azt a csodát – hogy Isten valójában nem az értelmünkkel, hanem a szívünkkel szeretne beszélni.” Nos, ez a nagy tudású, diplomás, templomba járó ismerősöm nem olyan régen megtért, teljes szívét átadta az Úr Jézusnak. A tudásával, a kérdéseivel, a fájdalomai, egész életével – s olyan lett hitében, még az arca, a tekintete is –, mint egy gyermek, s ez nem véletlen, mert ha hit által újjászületünk, akkor olyanokká válunk, mint a gyermekek.

S végezetül azért is szeretem ezt a történetet, **mert a folyamatosságra tanít.** Megtanít arra, hogy vándorok vagyunk. Igen, egyszer igazán el kell indulnunk – az Úr felé. Mert a hit útjának kezdete mindig az indulás. Igazán elindulunk Jézus felé. Ahogyan Nikodémus tette. Elindulunk, hogy a kérdéseinket Őelé vigyük. S Ő kegyelméből átölel és bűneinket leveszi rólunk.

Ez azonban még nem az út vége. Istenünk tudja, hogy az idők vándorai vagyunk, és nemcsak az út kezdetét mutatja meg, hanem az utat is a maga folyamatában is, mert a történet nem ér itt véget. Az út folytatódik megtérésünk után is: Isten segíteni fog, hogy ráhagyatkozva változzunk, alakuljunk, formálódjunk. Ez a hit örök jelene: mindig az adott pillanat, amelyben segít, hogy tudjuk, mi a dolgunk.

Hitem szerint ezt mutatja az is, hogy Nikodémus személyéről még kétszer hallhatunk az Újszövetségben: a Jn 7,50-53-ban, amikor a farizeusokkal szembeni vitában hittel kiáll Krisztus mellett, és a Jn 19,39-40-ben, amikor Jézus temetésére nyíltan elmegy, és drága keneteket visz magával. Biztos vagyok abban, hogy e két későbbi történet sem véletlenül került a Szentírásba, mert mindkettő arra mutat, hogy Isten, aki elkezdte Nikodémusban a jó munkát, véghez is vitte azt, vagyis a Jézussal

amennyire az számunkra szükséges. Merjünk hát elindulni Felé, és ha már elindultunk, akkor bátran higgyük, Ő meg tud tartani, mert az ígéretei tiszták és világosak.

Köszönjük jó Atyánk, hogy úgy szeretted ezt a világot, hogy egyszülött Fiadat adtad, hogy aki hisz Őbenne – el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Ámen!

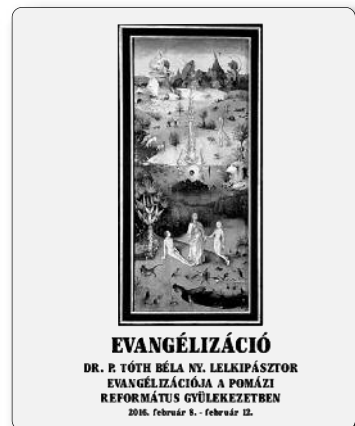
Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor ■

MEGJELENT

Örömmel adunk hírt arról, hogy presbitériumunk a Reformáció 500. évfordulója alkalmából kiadta **DR. P. TÓTH BÉLA** nyugalmazott szentendrei lelkipásztor 2016. február 8. és 12. között a pomázi református gyülekezeti házban tartott böjti evangélicációját, így már nemcsak a honlapunkon hallgathatók meg az ígehirdetések, hanem könyv alakban kézbe vehetők, és szerkesztett formában olvashatók is.

A nagytiszteletű úr evangélicációs sorozata egy hosszú lelkesítő életpálya minden tapasztalatának összegzéseként életünknek és Istennel való kapcsolatainknak azokat a meghatározó területeit vette sorba, melyek leginkább ki vannak téve az elvilágiasodás, az elidegenedés, a lelki-szellemi befelé fordulás veszélyeinek, amiktől örömtelen és a lehúzó erők fogságában vergődő az életünk, és amiből szabadulni csak küzdelemmel, az Úr Jézus személyes megismerésével és segítségül hívásával lehet, elfogadva az Ő névre szóló tiszteletjegyét, mellyel a Vele való közösségre, szeretet-kapcsolatra hív bennünket, sőt megnyegzőre, melynek páratlan örömeiben megtapasztalhatjuk, hogy ahol az Úr Jézus uralma érvényesül, ott megtisztul és megnemesedik a szív, és az Ő erejével mind jobban és jobban „megérik”, jobbá válik az ember.

A kiadvány iratterjesztésünkben kapható.

ÖKUMENIKUS IMAHÉT 2017. január 16. – január 22.

Az idei ökumenikus imahét anyagát németországi testvéreink állították össze, melynek központi igéje így hangzott: „...*Krisztus szeretete szorongat minket.*...” (2Kor 5,14). Az országos megnyitó istentisztelet a budapesti Kálvin téri református templomban volt január 15-én, amely megadta az ökumenikus imahét alap-ímatémáját, hogy egyszerre örömmel és bánattal a szívünkben érkezünk, Uram, eléd – az evangélium örömeivel és a megosztottság bánatával. Jézus Krisztus, egyház Ura, küldd el Szentlelkedet. Világosítsd meg szívünket és gyógyítsd meg emlékeinket. Szentlélek, örvendtess meg minket azokkal az ajándékokkal, amelyeket az egyház a reformációban kapott. Készíts fel minket bűnvallásra az elvált falak miatt, amelyeket elődeinkkel együtt építettünk. Tégy minket alkalmassá közös tanúságtételre és szolgálatra ebben a világban.

Az ökumenikus imahét pomázi esemény-sorát református közösségünk istentiszteleti alkalma nyitotta meg, melyen *Horváth-Hegyi Olivér* evangélikus lelkipásztor szolgált igehirdetéssel, és a keresztyén ember jellemvonásairól beszélt, felidézve egy III. században ismeretlen szerző által írott levelet (keretes írásunk). Istentiszteletünk imádságaiban a hálaadás volt hangsúlyos: „Mindenható Isten, elküldted Fiadat, Jézus Krisztust, hogy megbékéltessed a világot önmagaddal. Dicsérünk téged mindazokért, akiket Szentlelked erejével elküldtél, hogy hirdessék az evangéliumot minden népnek. Köszönjük neked, hogy a föld minden pontján élnek szeretetközösségek, akik együtt imádkoznak és dolgoznak. Köszönjük, hogy mindenfelé vannak szolgálók, akik a te nevedet hívják segítségül. Lelked ébresszen éhséget és szomjúságot a benned való egység iránt minden közösségben.”

Másnap a pomázi szerb ortodox testvéreinkhez látogattunk el. Az ortodox liturgia szerint megtartott istentiszteleten *Ljubisav Milisavic* lelkipásztor, és fia, *Stefan Milisavic* diakónus szolgált. Számunkra, akik nem értjük a szerb nyelven elmondott szövegeket,

különleges élmény volt hallgatni a *sztichirák* (magasztaló énekversek) éneklését. A liturgikus füzet magyar fordításban olvasható imádságai magasztalják Urunkat: „Derűs Világossága a halhatatlan, mennyei, szent, boldog Atya szent dicsőségének, Jézus Krisztus! Eljövén napáldozatkor, látván az esteli fényt, magasztaljuk az Atya, Fiú és Szent Lélek Istent. Minden időben méltó boldog hangon magasztalni Téged, Istennek Fia, aki az életet adtad, miért is a világ dicsóít Téged.” Az alkalom végén az imaheti program aznapra előírt vezérigéje, a 2Korintus 5,16 alapján magyar nyelven került felolvasásra igemagyarázat (külön írásunk).

Görögkatolikus testvéreinknél *Erdődi Ferenc* római katolikus plébániai kormányzó atya szolgált igehirdetőként. „Az ember – benne van a Szentírásban – igenis lehet szent és tökéletes” – mondta Ferenc atya. Az 1János 1,8 szerint azonban: „*Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság.*”. Vagyis mindenki bűnös. Ellentmondás? Nem! A megoldás Isten Igéjében van. Magunk ezt a problémát soha nem oldhatjuk meg. A két dolog ugyanis nem egy dimenzióban van. János apostol a mi lelkünk tárnáiban lévő bűneinkről, démonairól beszél, melyek a maguk helyén vannak. Mindannyian ugyanolyan bűnösök vagyunk, csak Isten kegyelme segít rajtunk. A legkisebb bocsánatos bűn elutasítása és a legkisebb jó megtételének a szándéka az, amit Isten minimális feltételként kér tőlünk. Ez független attól, hogy milyen tartalmai vannak a mi tárnáinknak. Ha mi mást akarunk is, Isten ezt akarja. Tudja jól, hogy a mi lelkünk tárnáinak tartalma koszos, de azt akarja, hogy ennek ellenére akarjuk a jót. János apostol mondata nemhogy nem ítél el minket, hanem felment minket attól, hogy milyen tartalmai vannak a mi tárnáinknak olyan tisztáknak kellene lenniük, mint az Úr Jézusnak. Koszosan nem merünk Jézusnak ajtót nyitni. Nagyon sok ember azért nem közelít hozzá, mert bűnös. Fontos, hogy megértsük, nem lehetünk olyan tiszták, mint

az Úr Jézus, de az akaratunk lehet olyan tiszta, mint az Övé. A Szentírásban kell megmosdatni a lelkiismeretünket és az akaratunkat. Már az romlottság, ha a romlott gondolatokból nem lépünk ki. A szent attól szent, hogy már a bűnös, lefelé húzó gondolatokat is határozottan elutasítja. A szent nem csúzdázhat le a bűnökbe, sőt még a csúzdára se gondolhat. És mindez nem nehéz. Csak mintaszegény környezetben nem tudjuk azt elképzelni, hogy tényleg képesek vagyunk erre.

A római katolikus testvéreink csütörtökön láttak bennünket vendégül, ezen az alkalmon *Máthé Zoltán* beosztott lelkipásztorunk szolgált. Minden keresztyén Krisztus szorongató szeretetét éli meg, ha Őrá hagyatkozik – mondta igehirdetésében. Mindenkinek szüksége van erre a krisztusi szorongatásra, mert e nélkül csak a földi, emberi, mulandó gondoktól, fájdalomtól, bizalmatlanságtól, bizonytalanságtól szorongatattunk. A világ általi szorongás, vagy a Krisztus általi szorongatás? Ez a kérdés áll előttünk. Ma újjászületésre vagyunk szorongatva. Ez a szorongatató szeretet azt is jelenti,

hogy Isten újjáteremt minket. Nem fokozatosan tökéletesedünk, hanem egyszer és mindenkorra megváltozunk. Újjászületéssel változik meg az ember: minden, ami földhöz kötött, ami mulandó, megszűnik létezni, és létrejön az új. Krisztusban újjá lenni azt jelenti, hogy a kisebb dolgoktól a nagyokig megváltozik az életünk. Naponként. Kérjük a mi Urunkat, hogy minden pillanatban ismerjük fel és szorongasson szeretetével a Feltámadott, aki ígéretet tett: „*Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*”. Az istentisztelet végén minden jelenlévő egy-egy igét vehetett ki a Szentírás lapjai közül, melyet személyre szóló üzenetként vihetett haza a szívében.

Pénteken ismét a református templomban gyülekeztünk össze, ahol evangélikus testvéreink voltak a házigazdák, és melyen *Dr. Mosolygó Péter* görögkatolikus lelkipásztor hirdette Isten Igéjét.

Hangsúlyozta: az újjászületés, a megújulás, végső soron a mi üdvösségünk az Istentől van. Vagyis ajándék. És a legdrágább ajándék, hiszen Jézus Krisztus vére árán kaptuk meg az Istennel való kiengesztelődést, az örök életnek, az Istennel és egymással való boldog szeretetközösségnek az ajándékát. Igehirdetésében emlékeztetett a szerb ortodox közösség alkalmán elhangzott egy mondatra: „üdvösségem a másik ember”. Hogy ha meg akarunk újulni Jézus Krisztusban, hogy ha az

isteni képmást eredeti szépségében akarjuk felragyogtatni, akkor nekünk is azt kell tennünk, amit Jézus Krisztus: odaadni magunkat a másik embernek. Mert a szeretet nem szavakból áll, hanem az cselekvés. A másik ember megajándékozása önmagunkkal. Ahogy a reformáció is megújulásra való törekvés volt, hogy az eredethez, a kiinduló ponthoz, Krisztushoz térjenek vissza az akkori keresztények, úgy számunkra is megerősítő gondolat, hogy az egységet csak akkor tudjuk megvalósítani, ha a kiinduló pontra, Jézus Krisztusra tekintünk. Nem tudjuk, hogy az egység hogyan fog megvalósulni. Nem valamiféle kompromisszum eredménye, hanem az Isten ajándéka lesz. Isten Szentlelke vezet az egységnek az útján. Mindezt áldjuk és magasztaljuk az Istent.

Különleges színfoltja volt az idei ökumenikus imahétnek a vasárnap délutáni istentisztelet a csobánkai szerb ortodox templomban, melyben a résztvevő reformátusok közül – tudásunk szerint – még nem járt senki. Ezen az alkalmon is Dr. Mosolygó Péter görögkatolikus parókus szolgált igehirdetőként. Krisztus példájának követését hirdette mindenkit arra hívott, hogy béküljünk meg az Istennel. Ha van is bennünk engedetlenség, ha feszülnek is bennünk kérdések, az örök életnek, az üdvösségnek a hite és reménye, istengyermekségünknek a tudata adjon békét a szívünkbe. Ha vannak is miértek, és vannak is titkok, érthetetlen történések az életünkben, azt tudjuk odahelyezni a teremtő, gondviselő és üdvözítő Istennek a kezébe. Ha békesség van a szívünkben, akkor tudunk egymás felé igazán nyitottak lenni, akkor tudunk szeretetközösséget építeni, akkor tudjuk az Isten országának a jelét, melyet Isten nekünk készített, már itt a földön fölmutatni. Adja meg a mi Szentháromság Egy Istenünk, hogy soha ne felejtjük el a zsoltáros szavát: „Tied vagyok én”. Ennek tudatában hordozzuk Isten békéjét a szívünkben. – Méltó befejezése volt ez az igehirdetés az egész heti közös gyűltelünknek.

P.A.

KIK AZOK A KERESZTÉNYEK? III. sz. elején írt ókeresztény levél Diognetoszhoz (Részlet)

V.1. A keresztényeket sem területi, sem nyelvi szempontból, még faji szempontból sem lehet megkülönböztetni a többi embertől.

2. Sehoh nincsenek olyan városok, melyekben, mint sajátjukban laknának, nincs külön nyelvük sem, melyet beszélnének, nincs sajátos, rájuk jellemző életmódjuk.

3. Nem gondolkodás és bölcselkedés révén jöttek rá a tanításra, nem is kíváncsi emberek eszmefuttatásai által, nem is emberi tételeket vallanak, mint mások.

4. Görög és barbár városokban egyformán laknak, kinek mi jutott osztályrészül, étkezés és öltözködés tekintetében alkalmazkodnak azon vidék szokásaihoz, s az élet egyéb területén mutatkozik a közösségi életük alkotmánya különösnek és elismerten meglepőnek.

5. Saját hazájukban laknak, de mégis jövevényekként; mindenben részt vesznek polgárokként, de mindent elviselnek, mint idegenek; bárhol, idegenben is otthon vannak, de minden haza idegen számukra.

6. Mint mindenki más, házasodnak, gyermeket nemzenek, de a magzatot nem hajtják el.

7. Közös az asztal, melyhez letelepednek, de nem közös az ágy.

8. Testben vannak ugyan, de nem a test szerint élnek.

9. A földön időznek, de a mennyben van polgárságuk.

10. Engedelmeskednek a meghatározott törvényeknek, de életükkel felülmúlják a törvényeket.

11. Mindenkit szeretnek, mindenki üldözi őket.

12. Félreismerik őket, elítélik őket; halálra adják őket, de életre támadnak.

13. Szegények, és sokakat gazdagítanak (vö.: 2Kor 6,10); mindenben szűkölködnek, és mindenben bővelkednek.

14. Gyalázzák őket, és a gyalázatban megdicsőülnek; káromolják őket, és megigazulnak.

15. Szidják őket, és ők áldást mondanak

(vö.: 1Kor 4,22). Megalázzák őket, és ők tiszteletet tanúsítanak.

16. Jótevők, akiket gonosztevékként büntetnek; amikor megkínózzák őket, örvendenek, mint akik életre támadtak.

17. A zsidók küzdenek ellenük, mint tőlük idegenek ellen, a görögök üldözik őket; de akik gyűlölik őket, nem tudják megmondani a gyűlöletük okát.

VI.1. Egészen egyszerűen: ami a testben a lélek, azok a keresztények a világban.

2. A lélek áthatja a test minden tagját, ugyanúgy jelen vannak a keresztények a világ városaiban.

3. A lélek is a testben lakik, de nem a testből való; a keresztények is a világban vannak, de nem e világból valók.

4. Láthatatlan a lélek, melyet a látható test bőrtönöz be; a keresztényeket is úgy lehet megismerni, mint akik a világban vannak, de vallásuk láthatatlan marad.

5. A test gyűlöli a lelket és küzd ellene, noha a lélek nem követ el ellene semmi igazságtalanságot, csak akadályozza a gyönyörök élvezetében; a világ is gyűlöli a keresztényeket, akik semmilyen igazságtalanságot nem követnek el, csak ellenállnak gyönyöreinek.

6. A lélek szereti a testet, mely őt gyűlöli, és a test tagjait is; a keresztények is szeretik azokat, akik gyűlölik őket.

7. A lélek ugyan a testbe van zárva, de a lélek tartja össze a testet; így vannak a keresztények is, a világba vannak zárva, mint börtönbe, de mégis ők tartják össze a világot.

8. Halhatatlan a lélek, mely halandó hajlékban lakik; a keresztények is mulandó dolgok közepette zarándokolnak, a mennyben várják a romolhatatlanságot.

9. Ha étel és ital dolgában mostohán bánnak vele, a lélek jobbá válik; a keresztények is sokasodnak, noha naponta üldözik őket.

10. Isten rendelte őket erre a helyre, nem lenne illendő elhagyniuk azt.

(Szerzője ismeretlen)

Kedves testvérek, az idei ökumenikus imaheti alkalmak mai vezérszövege Pál apostol Korintusiakhoz írt 2. leveléből az 5. fejezet 16. verse. A teljes vers így hangzik: „Mi tehát mostantól fogva senkit sem ismerünk test szerint. És ha Krisztust test szerint ismertük is, most már nem úgy ismerjük.” (2Kor 5,16)

Testünk misztériuma Krisztus testén keresztül tárul fel előttünk: mert Krisztus saját teste által nyilatkoztatta ki a mi testünk isteni értelmét, örök célját, el nem múló értékét, és megmutatta a test Istentől elrendelt útját is: a halálon keresztül a feltámadáshoz, a feltámadásból a mennybemenetelhez, a mennybemenetelen keresztül az Atya Isten jobbán való ülésig. Íme, ez a mi testünk titka; íme, kezdetben ezért teremtette az Isten, íme, ezért születünk testben. Máskülönben, ha pusztán a saját emberi testünket tekintjük, annak kapcsolata nélkül Krisztus istenemeri testével, nincs lehetőségünk megtudni, mi célból vagyunk testben, miért adatott nekünk a test. Krisztus teste, az Új Ádám testeként, az általános, az egyetemes emberi test: magában hordozza és feltárja előttünk minden egyes emberi test titkát és az összes emberi test titkát együttvéve. Ezzel egyszersmind megmutatkozik számunkra a matériának, az anyagnak – Isten e csodás teremtetésének – misztériuma is.

Hogy mi az anyag – ezt Krisztus értette meg velünk: saját testének a születéstől a mennybemenetelig vivő útjával. Ebben rejlik az anyag minden misztériuma. A szent apostol hatalmas örömhírt ad tudtunkra: „*Mi tehát mostantól fogva senkit sem ismerünk test szerint. És ha Krisztust test szerint ismertük is, most már nem úgy ismerjük.*” Igen, az Istenember Krisztust test szerint ismertük, az Isten megtestesülése által, az Istennek a megtestesülésen alapuló üdvösségterve által. Amióta azonban testben felment a mennybe, és ül az Atya Isten jobbán, már nem test szerint ismerjük, hanem a Szentlélekben.

Mert maga a Szentlélek mutatja meg, adja hírt, nyilatkoztatja ki Krisztust és tesz tanúságot róla. A Szentlélek, az igazság Lelke vezet be minket Krisztus igazságába, és teszi nyilvánvalóvá számunkra, hogy Krisztus – az Igazság (vö.: Ján 16,13; 14,6; 15,26). A Szentlélek, az Isten és Úr nyilatkoztatja ki és tanúsítja, hogy Jézus – Isten és Úr (vö.: 1Kor 12,3). A Szentlélek, az Egyház Lelke mutatja meg nekünk, hogy az Egyház – Krisztus Teste (vö.: 1Kor 12,11-13). Amíg az Úr Krisztus testben volt a földön, egyedül „test szerint”, testi jelenlétén keresztül lehetett megismerni őt. Amióta azonban testben fölment a mennybe, már nem korlátozódik testi jelenlétére és egy bizonyos helyre az ő megismerése, hanem egyetemesen bárki, bárhol, a Szentlélek által ismerheti meg őt. Maguk a szent apostolok, a megtestesült Isten Ige szemtanúi és

követői, vajon mikor ismerték meg jobban, mélyebben, teljesebben az Úr Jézust? Amíg testben volt jelen a földön, vagy miután testben fölment a mennybe, és elküldte nekik a Szentlelket? Tudjuk: akkor, amikor már testben fölment a mennybe, és elküldte nekik a Szentlelket. Ezért minden idők minden kereszténye számára igaz az apostol örömhíre: „...*ha Krisztust test szerint ismertük is, most már nem úgy ismerjük.*”

Mármost az a kérdés, hogyan ismerjük meg őt a Szentlélek által. Amikor megjelent tanítványainak a feltámadását követő 40 nap alatt, első látásra többnyire nem ismerték fel őt. Akkor ismerték csak fel, amikor a Lélek arra irányította figyelmüket, ami az Úrban a leglényegibb volt – nevezetesen, hogy közösséget terem, amelybe önként és szeretettel lép be az ember, ez a közösség pedig egymás felé fordít bennünket. Ezért történt, hogy feltámadása után hol egyikünkre, hol másikunkra hasonlított.

Krisztusban mindannyiunkból van valamennyi, mivel ő a tökéletes ember, az Új Ádám. Ugyanígy mindannyiunkban van valamennyi Krisztusból, legalább annyi, amennyit istenképű, krisztusképű, értelmis teremtményekként születésünktől fogva magunkban hordozunk. Így mindannyian összetartozunk Krisztus által és Krisztusban, és az a feladatunk, hogy ezt az összetartozást megmutassuk.

Amikor azt mondta az Úr: „*amit egyggyel e legkisebb testvéreim közül cselekedtetek, velem cselekedtetek*” vagy „*amikor az éhezőnek enni adtatok, a szomjazónak inni adtatok, a beteget és a foglyot meglátogattatok, velem cselekedtetek*” – elsősorban nem a humanitárius tevékenységre gondol, amelyet bárki más is végezhet, ha nem is tagja az Egyháznak, sőt talán nem is hisz semmiféle istenben. Végezhetik azt vagyonos emberek is, azért, hogy kevesebb adót fizessenek, vagy azért, hogy politikai hatást gyakoroljanak. Nos, minden bi-

zonnyal ez is valamiféle jó cselekedet, ám az Úr az idézett versben a másik emberhez fűződő kapcsolatra gondol. Arra szólít bennünket, hogy közösségben legyünk a másikkal, gondoskodjunk róla – hogy szeressük őt. Hogy Isten távlatából, eszkatológikus távlatból lássuk őt, mert Istené vagyunk, és már most a Szentlélek által Krisztust ismerjük fel a másik emberben. Ez tehát nem az a pszichológiai szeretet, amikor ölbe tett kézzel ülünk és elgondolozunk rajta, mennyire szeretünk minden embert. A szeretet cselekszik – ha éhes vagy, ha szomjas vagy, ha beteg vagy, akkor segítek rajtad. De általánosságban is azt jelenti ez a szeretet, hogy a másik ember mindig a testvérem, mindig gondom van rá. Úgy tekintek rá, mint saját legközelebbi rokonomra, mert pontosan ő az, akivel az Úr azonosul. Jegyezzük meg ezt az isteni igazságot: egyedül a másik ember iránti szeretet jelenti az Isten iránti szeretetet, és ebből következik, hogy az Isten megismerését is. Minden más pusztán csak pszichológia. Ezért a mi imádságunk a szent eucharisztia, a közösség imádsága. Amikor közösségben összegyűlünk, és ez azt jelenti, azonosulunk egymással, akkor ott van közöttünk az Úr, és azonosul velünk. Ez az örök élet előzetes megjelése. Azért kaptuk, hogy ne a múltban időzzünk, sem a jelen valóságában bizva ne ringassuk magunkat hamis álmokba, hanem mindent az Isten eljövendő országának távlatából szemléljünk, amelyen kívül semminemű élet nincs és nem is lesz soha.

Látható tehát mindebből, hogy ítéletünk – kárhozatunk vagy üdvösségünk – titka a másik emberben rejlik. A másik ember az én ítéletem és az én üdvösségem. Mert a másik ember az Isten ikonja, és ezen az ikonon keresztül jelenik meg az Isten. És mivel az Isten az életünk forrása, a másik ember is az élet forrásává válik számunkra. Ez természetesen megerősíti és megvilágítja az Egyház tanítását, amely szerint a másikért, és nem kizárólag önmagunkért kell élni. Hiszen ebből a távlatból – az eszkaton távlatából – nézve a valós, igazi élet a másikért élt élet. Az Isten Fia, mielőtt kínhalt szenvedett, ezt mondta: „*Atyám, ha lehetséges, müljék el tőlem ez a pohár, de ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen.*” A háromszemélyű Isten három személyének mindegyike a másik két személyért él. Ezen alapszik minden igazi élet, mert az Isten az Élet és az Életadó. ■

Talán kevesen tudják gyülekezetünk tagjai közül, hogy néhány testvérünk már hosszú évek óta végez szolgálatot a kiskovácsi kórház különböző részeiben. Mi most Szász Ferenc csobánkai presbitert kísértük el egy bibliórára.

Négyen vártak ránk, amikor vasárnap délután három órára megérkezünk a bibliórára. Csendben üldögéltek a tágas könyvtárszobában, előttük énekeskönyv. Érkezésünkre a reakciók visszafogottak, csak egy asszony élénkült meg:

■ Nekem lenne hová mennem – adja tudtunkra már a beszélgetésünk kezdetén. – Alkoholprobléma miatt vagyok itt. Már három éve. Amit aztán meghosszabbítottak kettővel – teszi még hozzá.

A bentlakásos SARA otthonba érkezünk, 150 beteg, idős, beteg vagy „csak” gondozásra szoruló otthonába. Ferenc már több mint 15 éve tart itt bibliórákat a feleségével vasárnap délutánonként. Általában elkísérik őket a csobánkai gyülekezetből Halászné Éva néni és Tankó Mária is, de most betegség, illetve utazás miatt nincsenek velünk.

■ Válasszunk éneket – javasolja.

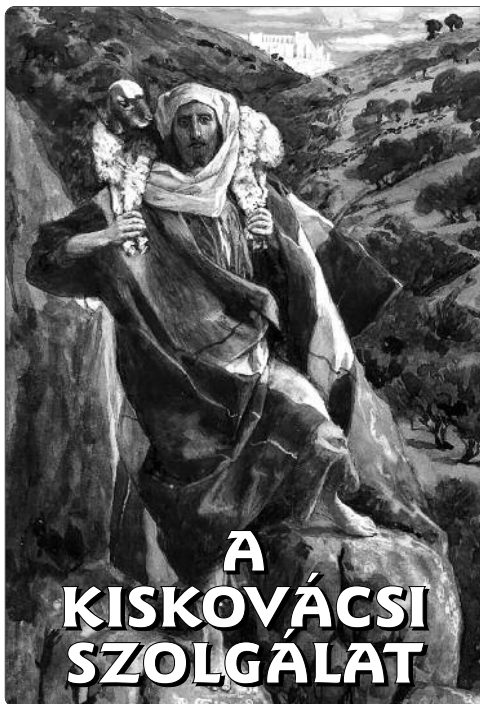
■ 460. – szólal meg egy asszony az asztal végéről.

■ Amint vagyok sok bűn alatt – mondja az egykor alkohollal küszködő asszony anélkül, hogy kikereste volna az éneket. Kiderül, hogy valamikor levelezőn teológiát tanult.

Közben Ferenc körbejárja a szobákat, hogy hívogassa a ház lakóit. Szállingóznak is lassanként, mire a biblióra véget ér, tucattal többen üljük körül az asztalt.

■ Már két éve megyünk sorban a Lukács evangéliumának igéin – magyarázza Ferenc. – Most a 15. fejezetből az elveszett bárány történetét olvasom fel. „A vámszedők és a bűnösök mind Jézus köré gyűltek, hogy hallgassák őt...”

Lassan, tagoltan olvas, majd magyarázza a hallottakat sorról sorra, mondatról mondatra.

Vissza-visszatér a már elmondottakra, időnként összefoglalja. És időről időre igyekszik bevonni a hallgatóságát a történet értelmezésébe.

Befejezésül visszatér az előző alkalommal elhangzottakhoz, összeköti a mostani történettel.

A biblióra végén kiki hangosan is imádkozhat. Ezzel a lehetőséggel most nemigen élnek, bizonyára feszélyezi őket a jelenlétünk.

Búcsúzóul süteményt és üdítőt kap még mindenki. A végén pedig az énekeskönyvek visszakelnek a cipősdobozba

a jelenlévők nevét tartalmazó füzetekkel együtt.

■ Jövő héten a kórházi részlegnél gyűlünk össze. Aki tud, jöjjön át. Tudjátok, ők nem jöhetnek ide, viszont a testvérek mehetnek oda.

A biblióra véget ért, mi még azonban Szász Ferenc csobánkai otthonába tartunk egy rövid beszélgetésre.

■ Szolgálat nélkül nincs hívó élet, mondta annak idején Pap Lászlóné nagytisz-

teletű asszony – emlékezik a kezdetekre. – Isten engem végül erre a szolgálatra hívott el.

Az alkoholbetegek közötti bibliórárt jó húsz évvel ezelőtt indította Pap László a Dolinában. Amikor azt az intézetet bezárták, épült a SARA, s került ide a betegek egy része, s tartották azután itt a bibliórákat. Azt nem állítja Ferenc, hogy a kórház vezetése kitörő örömmel fogadta, és értette a bibliórák jelentőségét, ám az akadályokat mindig sikerült legyőzni.

Egy-egy szolgálatra általában egy hétig készül, no, persze nem folyamatosan, inkább gondolatban. A jutalom pedig a beteg bizalma, hitéletük kiteljesedése. Az, amikor eljutunk egy-egy problémáját megbeszéljük vele, ő pedig a Szentírás szerinti válaszokat tud adni.

Sokáig a pasaréti gyülekezet szolgáló tagjaival együtt felváltva tartották az alkalmakat, néha 7-8 szolgáló csoport is. A szolgálótársak azonban lassanként kikoptak Ferenc és a felesége mellől, így egyre többször került rájuk a sor.

■ Ilyenkor, télen még ráérünk, ám nyaranta, amikor a munka dandárja van, már ne-

hezebb – említi a kertészkedésből élő Ferenc. – Meg aztán szeretnénk legalább egy-egy hétvégére elmenni a Tisza menti hétvégi házukba pihenni. Nem hinnénk, hogy Isten a megszakítás nélküli szolgálatot várja el tőlünk, azt, hogy soha ne pihenjünk. Ehhez viszont szolgáló testvérekre lenne szükségünk.

Ferenc meggyőződése, hogy a mondani való egy megtért testvér számára soha nem lehet probléma. Aki érdeklődik a szolgálat iránt, annak javasolja, hogy kísérje el őket egy-egy ilyen alkalomra, és ha elhívást érez, akkor a többit megadja az Úr.

Hardi Péter

■ Kire haragszik Isten, a bűnösre vagy a bűnré? – kérdezi.

■ A bűnré – szólal meg valaki.

■ Így van. Csak a bűnré haragszik. A bűnöst szereti. Mindannyian bűnösök vagyunk.

Szépen, egyszerűen magyarázza a tiszta evangéliumot, azt, hogy a pásztor egyetlen bárányát sem hagyja elveszni, érte megy, és örvend, amikor megtalálja.

■ És ki a pásztor? És ki a juh?

ÚJ SZOLGÁLATI LEHETŐSÉG!

Felhívjuk a kedves testvérek figyelmét, hogy a kiskovácsi kórházban és a SARA otthonban bibliórák szolgálatot végző csoport munkatársat keres. Aki szívesen megnézné, mit is jelent ez a szolgálat a gyakorlatban, az tartson SZÁSZ FERENC testvérünkkel egy ilyen alkalommal, ha pedig úgy érzi, hogy elhívása van erre a szolgálatra és vállalja a feladatot, az keresse meg őt a részletek megbeszélése érdekében.

Amikor Máthé tiszteletes úr megkérdezi az ifiseket: Ki segít? – Anna az első, ki segít. És ez nem pusztán szójáték, tényleg Anna mindig az első, aki jelentkezik, ha segíteni kell. Nemcsak örök derűjével, mindig nevető szemével és mosolygó szívével vidámitja meg a körülötte élők életét, hanem mindennap tanúbizonyságát adja annak, hogy az ő mindennapi kenyere szeretetének gyümölcsei: figyelmessége, gondoskodása, segítőkészsége. Számára csak annak a kenyérnek jó az íze, amit mások is megízlelhetnek, és csak az a szeretet az igazi, amit másokkal megoszthat.

Már kora gyermekesétől fogva olyan megpróbáltatások lelki terhe alatt él, mely más embernek egy egész életre is sok lenne, Isten mégsem engedi, hogy a csüggedés, a kétségbeesés legyen úrrá az életében. Érezte Annával, hogy mindig vele van. Anna pedig énekel neki...

A szüleimet autóbalesetben veszítettem el. Én is ott voltam az autóban. Csak Mama (anyai nagymamám) és én éltük túl. Tizenegy éves voltam. Akkor kerültem ide Mamóékhoz (Apa anyukájához). Ők fogadtak be és nevelnek, azóta is. Amikor kisebb voltam, sokkal könnyebb volt, mert még nem fogtam fel teljesen, hogy mi történik körülöttem, hogy Anyáék már nincsenek. Csak most, amikor olyan események vannak az életemben, mint a szalagavató, ballagás, érettségi, jön elő egyre többször, hogy hiányoznak.

Engem a szüleim öröke fogadtak, amikor picit voltam, mert Anyának és Apának nem lehetett gyerekük, ezért ezt az utat választották. Ezt először Apa anyukája javasolta nekik, mi lenne, ha megpróbálnák. Így lettem az övük. A vérszerinti szüleimet nem ismerem, ahogy megszülettem, rögtön megtörtént az örökbecfogadás. Születésem után másnap Apa és Anya már jöttek értem Mamóval együtt. A szülőanyám, amikor terhes lett velem, már tudta, hogy nem akar engem. Papó (Apa édesapja) a kórházból való hazajövetelem előtti nap tudta meg, hogy unokája lesz, és nagyon boldog volt. De az egész család (Peti, Brigi, Tutu, Kata) nagyon örült az érkezésemnek.

Nekem a legszebb emlékeimet jelenti az a tizenegy év, amit a szüleimmel élhettem. Jó lett volna még pár ilyen év. Kint laktunk a Dolinában. Jól emlékszem a szülinapjaimra, sokat mentünk Anyáékkal vidámparkba, állatkertbe. Emlékszem a karácsonyokra, mindig Apával együtt díszítettük fel a fát. Anya főzte a vacsorát, majd együtt ajándékoztunk. Olyan jó volt a családi hangulat. Apa is sokszor vitt be a munkahelyére, a Parlamentbe. Még karácsonykor is bevitt. Együtt voltunk, és olyan nagyon jó volt minden.

Mamó azt mondja, hogy a baleset után a kórházban sokat sírtam, mégis úgy érezte, hogy tizenegy évesen még nem nagyon fogtam fel a dolgokat, pedig sokat beszélgettünk arról, hogy mi történt. Azt tudtam persze, hogy Anyáék elmentek, és hogy Istennél vannak, de hogy mi lesz ezután, vagy hogy tényleg soha többé nem látom őket, ebbe nem gondoltam bele, csak már most, kamasz fejjel. Én minden-

ben a szépet kerestem, ezért talán nem is látták rajtam annyira a fájdalmat; ahogy pedig egyre nőtem, mindig próbáltam úgy felfogni, hogy majd egyszer úgyis találkozok velük odaát, és hogy nincs okom szomorkodni, mert nem

örökre veszítettem el őket, csak Isten így akarta, hogy nekem máshogy alakuljon a sorsom, mint ahogy én gondoltam. De azért sokszor kérdeztem az Urat (bár ma már csak inkább gondolkozom rajta), hogyha a szülőanyámnak nem kellett, és egy normális családba adott, akkor miért kellett tőlük is elvennie engem. Sokszor imádkoztam ezt, és nagyon sokáig gondolkoztam ezen, és igazából a mai napig sem tudom rá a választ. De előbb-utóbb biztosan megtudom.

A zenetanulást még Anyáék idejében kezdtem. Hároméves voltam, mikor egyszer Mamóék elvittek magukkal a kórusba, és ott megtanultam egy éneket. Az alkalom végén elkezdtem énekelni. Ásztai Kati néni odajött, és kérdezte, hogy ki ez a kislány. Mamóék mondták, hogy az unokájuk. Kati néni már akkor megmondta, hogy ennek a kislánynak nagyon szép hangja van. És ahogy nőtem, mindig énekeltem. Mamóval református énekeket, Anyával népdalokat, és felfedezték bennem, hogy jó ritmusérzésem van és szép a hangom. Először szolfézsra jártam Cseri nénihez, nagyon szerettem. Utána hangszer kellett választani, és én a fuvolát választottam, mert Ásztai Kati néni fuvolát tanított. De ő egy év múlva nyugdíjba ment, ezért már nem tudott elvállalni, így kerültem Herczeg Zsuzsa nénihez, akit nagyon megszerettem, és nyolc évig fuvoláztam nála. A pályám ugyan nem a zene irányába visz, de abahagyni semmiképpen nem szeretném. Lehet, hogy jövőre folytatom a zeneiskolát, de az érettségi

miatt most egy évet halasztottam.

2011-ben léptem be hivatalosan a kórusba, én voltam a legfiatalabb tag. Nagyon szeretem a kórusban, hogy Istent dicsőítő énekeket énekelhetünk, és az Urat szolgálhatjuk. Megismerkedhetem fiatalokkal, amikor Zilahra és Marosszentgyörgyre utaztunk, és egy csomó baráti kapcsolat lett ebből. Minden évben alig várjuk, hogy találkozzunk egymással.

Hat éves korom óta óvónéni szeretnék lenni, nagyon szeretem a gyerekeket. Mindig babáztam, gyerekekkel foglalkoztam, leginkább a két unokatesómmal, és egyszer Anyáék beszélgették, hogy mi lenne, ha belőlem óvónéni lenne, mert kedves vagyok velük és tudok bánni velük. Egyre többször voltam a gyerekek között, vigyáztam a picikre a gyermekgyógyzóban, Brigi (pót-anyuci) mellett segítőként szolgálom a gyermekintenzív osztályon. Többektől visszahallottam, hogy nekem óvónének kellene lennem. Amikor gimibe mentem, el is határoztam, hogy óvónó leszek. Van már egy kis tapasztalatom is benne, mert tavaly meg tavalyelőtt nyáron diákunka keretében egy-egy hónapot óvodában dolgoztam.

Mamó mesélte, hogy amikor kicsi voltam, mi nagyon sokat beszélgettünk, együtt olvastuk a Bibliát, és egyszer, amikor közösen imádkoztunk, mintha nem is az én szavaim lettek volna, ahogy imádkoztam, hanem egészen máshogy beszéltem. Mintha Jézus szolt volna az én szavaimból, és akkor én kimondtam, hogy én Jézushoz akarok tartozni. Azóta próbálok az életemet úgy élni, hogy neki tetsző életet éljek. Több ilyen meghatározó esemény volt az életemben, amikor éreztem, hogy ott van velem.

Például a középiskolai felvételinél nagyon sokat imádkoztam, és kértem az Urat, hogy mondja meg nekem, merre vezessen az utam, mert volt, aki azt mondta, hogy gimnázium, utána óvónőképző, de volt, aki azt mondta, hogy konzervatórium – és én nem tudtam eldönteni. Írtam egy nagyon gyenge felvételit, ezért úgy gondoltam, hogy Isten azt akarja, hogy konzervatóriumba menjek. Ott nem nézik a felvételi eredményét. A szentendrei Refibe nem is vettek fel, kevés lett a pontszámom. Nagyon kétségbe voltam esve, az volt az álmom, hogy odakerüljek. Utána elmentem a Mustármagba szóbelizni, és fura volt, hogy nem kértek pontokat. Nézték a

Cseri László és felesége a kis Annácskával

a bizonyítványomat, beszélgettünk, a végén meg azt mondták a tanárok, hogy „reméljük, ide fogsz jönni”. Aznap este imádkoztam, hogy Uram, mutasd meg nekem, hova kell menjek. Másnap olvastam a Bibliát, és az volt

Konfirmáció 2012-ben

benne, hogy „Hagyjad az Úrra a te útadat, és bízzál benne, majd ő teljesíti.” (Zsolt. 37:5) Annnyira jót tett nekem ez az ige, hogy nem is görcsöltem tovább, hanem azt mondtam, „Uram, Te tudod”. Megvárom, hogy ide fölvesznek-e, és ha fölvesznek, akkor ide kell mennem. Két nap múlva küldték az e-mailt, hogy fölvettek ebbe az iskolába, és nagyon boldog voltam.

Azért persze sokszor elbizonytalanodom, mert minden nap követek el hibákat, és nem tudom, tényleg jó irányba megyek-e ahhoz, hogy Jézust kövessem, da ha ezeket a bűnöket megbánom előtte, és elmondom neki, hogy miket tettem és Ő megbocsátja, akkor Felé haladok. Mindennap meg kell kapjam a bocsánatát ahhoz, hogy ne legyek bűnös.

Van egy csomó olyan barátom, aki nem hívó, de nekem – úgy érzem – az a feladat, hogy Jézusról beszéljek nekik, és hogy segítsen őket afelé, hogy megismerjék Őt. De tudom, hogy nem mindig képviselem helyesen Jézust a világban, vannak még előttem csábítások: barátok, társaság, rendezvények. Felkeltik az érdeklődésem, és ha úgy van, akkor elmegyek szórakozóhelyekre, amelyek nagyon távol állnak Istentől. Való igaz, utána más a „légköröm”. Hazajövök, és máshogy beszélnek a családdal, mint szoktam. Kicsit kifordulok magamból.

De tartja bennem nagyon a lelket az ifi, amelyhez nagyon kötődöm. A gyülekezethez is, de leginkább az ifihez. Amikor 2012-ben konfirmáltam, utána azonnal elkezdtem járni, előbb rendszeresen, aztán elmaradozva. Akkor tértem vissza igazából, amikor Máthé Zoltán tiszteletes úr jött közénk. Ismertem őt már korábról, mert egyszer találkoztunk a Dunaparti Intézetben, ahol a kórusal szerepeltünk, ő pedig mint a Leányfalui Idősek Otthonának a lelkésze szolgált a betegek között. Amikor Papák megemlégték, hogy lesz majd egy új beosztott lelkészünk, és új vezetője lesz az ifinek, akkor én teljesen spontánul azt mondtam, milyen jó lenne, ha Zoli lenne az. Úgy érzem, nagyon össze tudnám tartani az ifit. Két hét múlva mondta Papó, hogy Máthé Zoltán tiszteletes úr lesz az új beosztott lelkészünk, és ő lesz az ifi vezetője.

Az első alkalmon nem voltunk sokan, de nagyon tetszett az új hang, és reménykedtem

benne, hogy az ifi újra fellendül. Mára olyan ifi alakult ki, hogy alig várjuk a péntek estéket, hogy együtt lehessünk. Nagyon jó a kapcsolat egymással. Bár mire be lehet fogni minket, legyen az például karácsonyi szolgálat a templomban, színdarabban szereplés, vagy bármi más szolgálat, senki nem vonja meg a vállát. Zoli különleges programokat is szervez, megyünk például az „Ez az a nap” keresztény zenei fesztiválra. Felejthetetlenek a táborok, de különösen az idej, ott kovacsoltunk össze igazán.

A gyerekek általában nem nagyon akarnak énekelni, de az ifiben mindenkinek van kedve ehhez.

Annnyira jó ez! Zoli néha dobol, néha trombitál, én fuvolázom, és lehet, hogy lesz végre egy gitárosunk is. Az igei részben is sokan vesznek részt. Együtt olvassuk és dolgozzuk föl a Bibliát. Tartunk filmklubot, csapatfoglalkozások vannak, és mindenben, még a játékokban is Istent próbáljuk keresni. Azért keresünk bibliai játékokat, hogy mindenhol Ő legyen a középpontban.

Vannak nálunk olyan fiatalok is, akik nem konfirmáltak, de más gyülekezetből, vagy máshonnan jöttek közénk, általuk is szeretnénk még több fiatal megszólítani. A múltkor például az egyik lány testvére jött el, de az én barátom is lassan már másfél éve jár az ifibe, ő pedig a húgát hozta el. Ma éppen Pálffy Zsuzsiék hoznak majd osztálytársakat. Máthé Zoltán tiszteletes úr egyszer volt a Refiben hétfő reggeli áhítatot tartani, és mindenki azt mondta, hogy milyen jól beszél, és mindenki jönni akar az ifibe. Ennek nagyon örülünk, így egyre többen leszünk, gyarapodunk. Máthé Zoli próbálja az ifit közelebb hozni a gyülekezethez is, ezért egy sorozatot indítottunk „Nyitott kapuk, nyitott szívek ifije” címmel. Vendégeket hívunk bizottságot tenni. Sántha János gondnok úr után talán sikerül elhívni Pápai Tamást, aki fogvatartása idején

A családdal

tért meg, majd egy olyan embert, aki a függőségéből szabadult Isten kegyelméből, és aki bizonyosságot tesz arról, hogyan munkálkodik az Úr az ő életében.

Isten minden nap velem van. Ezt érzem. Leginkább a kis Andriskában látom Istent, Zoli kisfiában, hogy olyan, mint egy gyermek, akit bármikor lehet szeretni, és bármikor megvigasztal minket.

Puskás Attila

Szalagavatói kép

2017. február 12-én harang szólt BÓNA ZSIGMOND és KATONA SÁNDOR pomázi '56-os mártírok halálának 60. évfordulóján. Közösségünk megbecsüléssel és tisztelettel emlékezik testvéreink érettünk hozott áldozatának napján, egyben erőt és vigasztalást kérünk az emlékező családoknak.

(A képen balról az első Bóna Zsigmond, jobbról a második Katona Sándor)

Új sorozatot indított az ifi „Nyitott kapuk, nyitott szívek ifije” címmel. Máthé Zoltán lelkipásztor, az ifi vezetője által adott tájékoztatás szerint minden hónapban meghívunk egy ifi alkalomra egy gyülekezeti tagot, presbitert, régi ifist, hogy beszéljenek életükről, Istennel való találkozásaikról, megtérésükről. Ezzel is hidat állítva a fiatal és az idősebb generációk közé, hogy az idősebbek hite által a fiataloké is erősödjön, mely egyben szolgálja a Krisztusban való tanítványozás fontos ügyét is. Az első alkalommal SÁNTHA JÁNOS főgondnok úr volt az ifi vendége.

János bácsi a Biblia segítségével hívásával mindenekelőtt arról szólt, hogy ki is Jézus Krisztus, és mit kell róla tudni. Mindent tudni kell ugyanis arról, akit követni akarunk. És mi Őt akarjuk követni.

Amikor Jézus prédikálni kezdett, az Isten által rábízottakat így hirdette: „Betelt az idő, és elközelített már az Isten országa: térjete meg, és higgyetek az evangéliumban.” (Mk 1,15) Ahogy összegyűjtötte tanítványait, az első felszólítása mind a mai napig érvényesen hív minden tanítványt őhozzá: „Kövess engem!” (Mk 2,14) Jézus földi szolgálata során azonban nemcsak a tanítványokat, hanem az egész sokaságot tanította és hívta követésre. A követés azt jelenti, hogy a megszólított ember felkel, és mindent otthagya követi Jézust.

Jézus nem azért jött, hogy az igazakat hívja, hanem a bűnösöket. Amikor a farizeusok szóvá tették, hogy miért eszik Jézus bűnösökkel, Ő így válaszolt: „Menjete meg, és tanuljátok meg, mit jelent ez: Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot.” (Mt 9,13) Csak az az irgalmasság, ami segítőkés cselekedetekben merül ki, Isten ismerete van benne. Ne áldozat legyen, hanem megtérésre hívjon, hogy forduljunk oda hozzá. Jézus az irgalmasság alatt visszahelyezi az embert abba az igazságába, amit nyújt neki.

A jerikói vak meggyógyításának története (Lk 18,35-43) is azzal végződik, hogy a Jézus által meggyógyított ember „követte őt, dicsőítve az Isten”. A követést megelőzően ez az ember azonban már hallott Jézusról, és hitt benne. Nem látta, de biztos volt abban, hogy ha valaki meg tudja őt gyógyítani, csak Jézus lehet az. Bízott benne, pedig nem látta. Jézus ezért mondja neki: „Láss! A hited megtartott.” Amikor ez az ember megtért Jézushoz, visszanyerte a látását.

A jerikói Zákeus is találkozni akart Jézussal (Lk 19,1-10). Azért akart találkozni vele, mert tudta, hogy csak Jézus az, aki változthat a bűnös életén, aki megbocsáthatja bűneit. Felmászott egy fára, mert nem láthatta a sokaságtól. Ilyen a mi életünk is: a tömeg eltakarja előlünk Jézust. Tömeg alatt nemcsak sok embert értünk, hanem a csillogó, ideigvaló, csábító, trükkös dolgokat is, mindent, ami eltereli a figyelmünket az Úr Istenről. A mi világunkban is a tömeg eltakarja Jézust az emberek elől.

Akik követték Jézust, hittek benne. Honnan való a hit? A hit akkor jön, amikor

meglátjuk a bűnt és Jézust. Hogy Jézus megszabadítson a bűntől. A Róma 10,17-ben Pál apostol így fogalmazza meg, honnan való a hit: „A hit tehát hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által.” Hirdetjük az élő Ige, mégpedig a hit Igéje. Ha Jézust elfogadom, benne bízok, és Jézust tartom megváltómnak, akkor a bűnt el kell hagynom. A bűn távol tartja az embert Jézus Krisztustól, ami hatalmas gátja a felé való közeledésnek. Az ember az első bűneset óta bűnben él. Bűnterhűntől pedig csak úgy tudunk megszabadulni, ha Jézushoz fordulunk, követjük Őt, és megpróbálunk a bűntől megszabadulni. Hogyan szabadulhatunk meg a bűntől? Úgy, hogy meg kell élnünk a hitünket. Egy énekünkben így fordulunk az Úrhoz: „Hinni taníts, Uram, kérni taníts! Gyermekei, nagy hitet, kérni taníts! Indítsd fel szívemet, Buzduljon fel, neked Gyűjteni lelkeket! Kérni taníts!” Ha már tudunk kérni, akkor azt is tudjuk mondani, hogy „add meg, Uram!” A kórusunk egyik szép énekében így kérjük:

„Add meg, Uram – A mindennapi kenyeret, A minden esti nyughelyet, Nyáron a nyájas kék eget, Télen a tűzhely meleget ... És mindennapi hitemet.”

Aki a bűnét meglátja és megvallja, bűnbocsánatot nyer, de aki Jézust akarja követni, annak a bűnt el kell hagyni, fel kell venni Krisztus keresztségét, és követni kell Őt. Ha valaki keresni kezdi Jézust, és Igét kap, elkezdődik az ébredés. Az Ige elindítja azt a folyamatot a keresztségre, amit úgy hívunk, hogy újjászületés. De először fel kell ragyogni Jézusnak a szívünkben. „Úgy ragyogjon a ti viláosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,16) Az ének szerint „Istennek tetszened úgy lehet, hogy ha van tiszta, nagy hited.” Akiben Jézus munkálkodik, az annál inkább követője lesz. Azaz Jézusnak tökéletes terve van velünk, csak élnünk kell a Krisztusban.

„Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa.” (Mt 4,17) Mi is az a megtérés? Jézusnak ez a két szava: „Kövess engem!”, nagyon mélyen megérintette János bácsit úgy 10-12 évvel ezelőtt, amikor Biatorbágyon járt egy csendeshéten a Belmisszióban. Az ember életében csak két út van, vagy az Isten útja, vagy az ördögé. Aki nem ismeri Istent, az az ördög utasításait tartja szem előtt. Ha jól megy a sora, látszólag jól működik minden, azt mondja, nekem nincs szükségem Istenre. De egyszer csak elkezdődik az életében a leépülés. Odalesz a gazdagság, szétszülnek a család, egyre kilátástalanabb helyzetbe kerül, a gödörből kimászni pedig nagyon nehéz. Csak egyféle módon szabadulhat meg, ha Jézus Krisztus karon fogja, és elvezeti arra az útra, ahol az Igazság jár. Ahol a Békesség, ahol a Szeretet jár – azaz Jézus. Trausch Liza néni – aki alapította a missziót – erre az útra szerette volna terelni az embereket. Hangzik az Ige, a megtérés Igéje: „Térjete meg!” Mert nincs más út, nincs más megoldás – Őt kell követni. Nem kell a csendeshétre odavinni semmit, csak a posványos életünket, hogy egy hét alatt megpróbálják rendbe hozni az Ige erejével.

Ha megtelik a szívünk Szentlélekkel, szeretettel, az embertársaink iránti megbecsüléssel, és a hittel, hogy nincs más út, követni kell Jézust – akkor megtaláljuk a megoldást az életünkre.

A csendeshéten egy közös beszélgetés során az egyik lelkész felrajzolt egy keresztet a táblára. Beleírta a bal oldalra, hogy „Halál”, alá, hogy „Bűn”, a jobb oldalra pedig, hogy „Élet”, alá, hogy „Isten országa”. Ahhoz, hogy a bűn országából eljussunk Isten országába, át kell menni a keresztben. Az pedig csak úgy lehetséges, hogy a bűneimet a kereszt alá hajítom. Ha a bűnben élek, a halál az én „jutalmam”, ha viszont Jézus Krisztussal akarok lenni, és Őt akarom követni, akkor az Isten országába vezet az út, és az az örök élet felé visz. János bácsi ekkor értette meg, hogy nincs más út az örök élet felé, csak ha a bűneitől megszabadul, ha leteszi a kereszt alá. Mi is az a bűn? Hazudtam, csaltam, becsaptam, loptam, paráználkodtam – rengeteg bűne van az embernek. Sok bűnt csak akkor lát meg, ha Jézus világosságában végiggondolja. Akkor jött rá, hogy ő addig csak követgette Jézust, de nem követte. Szülei kisgyerekek korától vitték a templomba, aztán később – amikor iskolába került – elkanyarodott az útja Jézustól, majd megint visszakanyarodott. De még nem adta át teljesen az életét. Aki átadja magát az Úr Jézusnak, az kivételes helyzetben van, mert Ő vigyáz rá, megtartja, megkeresi. Jézus utána megy az elveszett bárányoknak.

Az, hogy neked az élet kell, vagy a halál, az a te döntésed, de ennek a döntésnek az a lényege, hogy befogadod-e az életedbe

de némán kulcsfordulásra vársz. Mi mondjuk, hogy miénk vagy, te vagy a név, a jel: Ó, szégyen, hogy te légy az, akinek várni kell.” Ha belegondolunk, hogy Jézus az Ő tökéletes tervét akarja velünk megvalósítani, hogy nekünk örök életünk legyen, akkor valóban szégyen, hogy neki várni kell. Ma kell kitérni a szívedet előtte, ma kell ajtót nyitni neki! Ma még lehet, holnap már késő! Úgy van vele az ember, hogy majd holnap. Pedig lehet, hogy holnap már zárva lesz a szoros kapu.

Jézus csak úgy lehet követni, ha átadod a szívedet. Ez a lényeg. Ezért nem szeretett volna János bácsi az életéről mesélni, a maga „nagy dolgairól”, mert Jézust az nem érdekli. Az érdekli Jézust, hogy mi hogy állunk vele: befogadtuk-e Őt, elfogadtuk-e megváltónknak, átadtuk-e az életünket neki. Tudjuk-e mondani neki, hogy Uram, úgy legyen az életem, ahogy Te akarod. Tudjuk-e mondani, hogy „Krisztussal együtt kereszt-re vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.” (Gal 2,20)

Úrnak, Királynak Jézust. Átadod-e a szívedet neki, aki a keresztben elhordozta a bűneidet. Ha átadod, akkor ez a megtérés gyümölcse, ami azt jelenti, hogy visszatérsz Jézus Krisztushoz. Az újjászületés uralomváltást jelent. Isten országa „igazság, békesség és a Szentlélekben való öröm” (Róma 14,17) – ha átadod életedet az Úrnak, ezekben leszel részes. Jézus azt akarja, hogy befogadd Őt a szívedbe. Mi is énekeljük: „Ó, Jézus, árva csöndben, az ajtón kívül állsz, Bejőnnél már,

Milyen is a megtért ember? Szelíd, türelmes, szereti a másikat, jóságos, békeszerető, megbocsátó, segítőkész, megértő – és itt János bácsi átadta a szót a fiataloknak, mondják el ők, mi látszik a megtért emberen. Íme a válaszok: a megért ember olyan, aki nem keres kifogásokat, nem mutogat másokra, ha segíteni kell, soha nem használ ki másokat, bizonyágtevő, nyíltan mer és tud Jézusról beszélni, van lelki békéje, maga elé tud engedni másokat, szerény, félelem nélküli, ki-

BERDE MÁRIA ADD MEG, URAM!

A minden napi kenyeret
A minden esti nyughelyet.
Nyáron a nyájas kék eget,
Télen a tűzhely meleget.
Vizek jötevő hűvösét,
Tisztaság tisztos köntösét.
A harcban már kíméletet,
s hogy elbírjam az életet,
Kis gondot értem, mennyi bár
koccant tojásnak is kijár.
És néha jó sugalmakat,
Még el ne üljek hallgatag.
Mesét, mely feltör könny helyett,
És másoknak is enyhület.
Főlőslegképp meg ne tagadd,
Néha mosolyom is megadd,
Csak a kevés kedvesekért,
Kinek ez még örömet ér.
És mindennapi hitemet,
Hogy elvezesse szívemet,
A Tőled gyűlő pici lángot,
A mindennapi Miatyánkot.

egyensúlyozott, megvilágosodott... János bácsi egyetértően fűzte hozzá: Ezek látszanak meg azon az emberen, aki Isten gyermeke, aki Jézust követi, aki nem tér el tőle se jobbra, se balra, és bátran hirdeti az Igét akár alkalmas, akár alkalmatlan időben. János bácsi bizonyosságot tett arról, hogy ő Jézus Krisztust kívánja követni egész életében, és nem kíván letérni az Ő útjáról.

Befejezésül elmondta, hogy amikor először járt Biatorbágyon (mert azután még kétszer volt ott), az első este vacsora előtt így imádkoztak közösen: „Te, aki bűnösökkel egy asztalhoz ültél, és velük kenyeret is ettél, jövel, Jézus, légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk. Ámen!” – abban a pillanatban végigfutott rajta a gondolat, hogy Jézus a bűnös emberekkel volt, a bűnösöket keresi, hogy térjenek meg hozzá. Ekkorra ő már lelkileg az „asztal alatt” volt, mert felismerte, hogy őt ha Jézus hívja, akkor ő is bűnös ember. Jézus csak a bűnös embert hívja, akinek meg akarja bocsátani a bűneit. Ő megbocsát, csak kérni kell Tőle, hogy bocsásson meg. Minden nap elé kell vinnünk bűneinket, mert aki nem kér, nem is kap bocsánatot.

P.A.

A massachusetts-i Melrose-ban egy általános iskolai tanárnő azt a házi feladatot adta tanulóinak, hogy tanulják meg kívülről és az órán szavalják el *William Ernest Henley* *Invictus* című versét. A verset az angol irodalom klasszikusának tekintik, és a tanárnő azt gondolta, hogy a diákoknak már ismerős. A költő erejének, függetlenségének és bátorságának szellemével inspirálja a nem gondolkodó embereket. A vers latin címének jelentése: „Meghódíthatatlanul”.

A Meghódíthatatlanul valójában egy istentagadó vers. Megkérdőjelezi Isten létezését, és gúnyolódik rajta, vajon létezik-e. A szerző saját önelégültségével dicsekszik. Nincs szüksége Istenre, hogy meghatározza a sorsát, vagy megmondja neki, mit tegyen. Dacol a Mindenhatóval.

Íme a vers:

MEGHÓDÍTHATATLANUL

Az éjből, mely mindent beborít,
koromfeketén, északról dél,
köszönöm nektek, ismeretlen istenek,
büszke, meghódíthatatlan lelkemet.

A körülmények könyörtelen szorításában
meg se rezzenem, és nem is jajgattam;
a véletlen súlyos csapásai alatt
fejem véres, de meg nem hajtottam.

Túl a harag és könnyek e helyén
csak az árnyék iszonyata rémlik,
mégis, az évek fenyegetése
nem ijeszt már meg engemet.

Nem számít, a szoros milyen keskeny,
és milyen büntetés van a tekercsen,
én vagyok a sorsom ura
és a lelkem parancsolója.

Ezek a szavak problémát okoztak *Edit* *Vail*nek, egy keresztyén lánynak az osztályban. Ha elszavalná ezt a verset az osztály előtt, akkor megtagadná azt, amiben hisz. Ezzel meggyalázná azt, akit mesterének és parancsolójának ismert el. Úgy érezte, hogy ez istenkáromlás lenne Urával és Üdvözítőjével szemben.

Csak egy dolgot tehetett. Odament a tanárnőhöz, és udvariasan elmagyarázta neki a helyzetét. Nem volt sem harcias, sem tiszteletlen. A tanárnő megpróbált érvelni neki.

Elmagyarázta, hogy Editnek nem kell azonosulnia a költő érzéseivel, de ismernie kell a verset, mint nagy irodalmi alkotást. De haszontalanul. Edit meghúzott egy vonalat maga előtt. Meggyőződése megingathatatlan volt.

A tanárnő úgy érezte, hogy ez az engedelmesség megtagadásának tipikus esete. Jelentette az esetet az iskola vezetésének, de ezzel a dolog még nem ért véget. Valaki informálta a helyi lapokat, és az úgy hamarosan híressé vált. A címlapokra került: egy diák, aki makacsul elutasítja, hogy engedelmessé váljon a tanárának. Editet Jehova Tanúhoz hasonlították, akik megtagadják, hogy felesküdjenek a zászlóra. Nyilván valamilyen lázadó és talán Amerika-ellenes vallás követője.

A környéken élő keresztyének buzgón imádkoztak Editért. Aztán az egyik hívő a segítségére sietett egy zseniális javaslattal. Elmondta Editnek, hogy Henly versének van egy keresztyén változata, amelyet *Dorothy Day* írt. Talán a tanárnő megengedné neki, hogy ezt szavalja el a megbotránkoztató költ-

temény helyett. Pontosan ez történt. Edit megmutatta tanárnőjének a keresztyén változatot. A legnagyobb meglepetésére a tanárnő

beleegyezett. Edit kiállt az osztály elé, és elszavalta az alábbi verset:

AZ ÉN PARANC SOLÓM

A fényből, mely megszedít,
és ragyog mint a nap, északról dél,
köszönöm az Istennek, akit jól ismerek,
Krisztust, aki meghódította lelkemet.

Mivel ő uralja a körülményeket,
meg se rezzenek, és nem jajveszékelek;
a szabály alatt, amit véletlennek neveznek,
örömmel és alázattal hajtom meg fejemet.

Túl a bűn és könnyek e helyén
vár az élet Óvele! Ő segít,
hogy az évek fenyegetése ellenére,
ne kelljen soha többé félnem.

Nem félek, bár a kapu keskeny,
Ő eltörölte a büntetést a tekercsen,
Krisztus a sorsom Ura
és a lelkem Parancsolója.

Isten az ember haragját az ő dicsőítésévé változtatta. Megvédett egy bátor fiatal hívőt, aki hajlandó volt elszenvetelni a szidást, hogy hűséges maradjon Krisztushoz. Ezzel sok embert szembesített a kikerülhetetlen Krisztussal.

Gerincesnek kell lenned, hogy hűséges maradjon az Úr Jézushoz akkor is, amikor úgy tűnik, hogy a világ ellened van. Edit Vail egyike volt e gerinces embereknek.

(*William MacDonald* története a „*Rendkívüli életek*” című könyvéből)

A KIRÁNDULÓ KÖR TÚRÁJA DOBOGÓKÖN - 2017. JANUÁR 28.

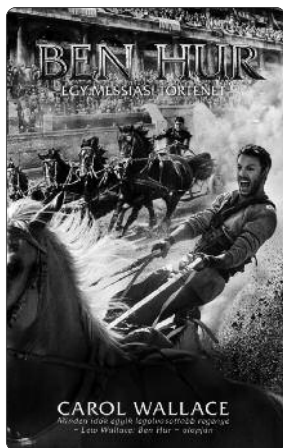

KÖNYVAJÁNLÓ EGY MESSIÁSI TÖRTÉNET

Bizonyára mindenki hallott már Ben Hurról. Ha a könyvet nem is olvasták, de az ötvenes évek végén a regényből készített híres filmet biztosan sokan látták.

A könyvet Lewis „Lew” Wallace (1827-1905) írta, aki Indianából származó amerikai ügyvéd volt, a polgárháború idején unionista tábornok, majd Új-Mexikó kormányzója, politikus, diplomata, író. Több regényt és életrajzot is írt, ismertségét leginkább mégis a XIX. század legnagyobb hatású könyvének tartott történelmi kalandregényének, a Ben Hurnak köszönheti, melyet 1880-ban adtak ki először. A regény első kiadása azonban elég nehézkesen valósult meg, mert a kiadó aggódott amiatt, hogy Jézus Krisztus szereplőként jelenik meg egy regényben.

A történet főszereplője Júda Ben Hur, Júdea rómaiak által elnyomott zsidó népének ifjú nemesembere. Legfőbb ellensége a római Messala, aki gyermekkorában a legjobb barátja volt. Ellenségeskedésük, küzdelmük többször is szembeállítja őket a regényben – a döntő összecsapást az ismert kocsihajtó versenyen láthatjuk. Egymás ellen fordulásuk oka egy véletlen baleset: Júda a Hur család palotájának tetőteraszáról nézi, ahogy honfitársai a Jeruzsálembé bevonuló új római helytartót heccelik, amikor véletlenül lever egy cserepet a mellvédéről, ami megsebesíti Valerius Grastust. A villámgyors, erőszakos válaszreakció szétszakítja Júda világát, elválasztja családjától, és végül gályarabbá teszi. Merénylet vádjával letartóztatják, és hiába kér segítséget Messalától, az elárulja őt, és elintézi, hogy tárgyalás nélkül azonnal súlyos ítéletet mondjanak ki rá, anyját és húgát pedig igazságtalanul börtönbe zárják. A gályarabságra ítélt

Júda megfogadja, hogy egy napon majd visszatér és bosszút áll. Amikor azonban követni kezd egy ácsot, Jézust, akiről úgy véli, hogy harcolni fog a rómaiak ellen, rá kell ébrednie, hogy Krisztus útja nem a földi bosszú. Ben Hur végül eljut a Megváltó megismeréséhez és megértéséhez.

A regény cselekménye leginkább Jézus Krisztus aktív szolgálatának idejére, illetve az azt megelőző évekre összpontosít. A könyvben Jézus ábrázolása tiszteletteljes, és csak olyan szavakat, mondatokat mond, amelyek a Bibliában olvashatók. Ezért is döntött a kiadó a megjelentetés mellett. Emellett az a keresés is különlegessé tette a Ben Hurt, amely Lewis Wallace kiinduló ötletének lényegét alkotta: a vívódás Jézus Isten voltával kapcsolatban. A négy évig tartó kutatás és írás során Lewis Wallace hívó lett, s ez meglátszik a regényen is.

Ma már láthatjuk, hogy a Ben Hurban minden megvan: kaland a szórakozásra vágyóknak, érzelmek a hölgyeknek, koldusból királyfi mese... Az aprólékos kutatás eredményeként született leírások élénk képeket festenek az olvasóknak a Közel-Keletről. Mindezek egyre sikeresebbé tették a Ben Hurt: színpadra állították, filmet készítették belőle több ízben is. A regény évtizedekig állt az amerikai népszerűségi lista élén, és páratlan sikeressége még ma is töretlen.

Ben Hur történetét most Lewis Wallace ükunokája, Carol Wallace írta újra: Ben Hur – Egy messiási történet címmel, családja és barátai unszolására. Az eredeti regény szereplői, eseményei változatlanok, de a leírás színesebb, élvezetesebb, mai nyelven íródott. Az író meggyőzően és izgalmas feladatnak tekintette, hogy átírhatja a regényt a modern olvasóközönség számára.

Carol Wallace: Ben Hur – Egy messiási történet – Immanuel Szószóró – Szombat hely, 2016

Hamar Jánosné Enikő

Részlet a könyvből

Az az ember Jézus volt. Mind egyszerre ismertük fel. Tudtam, hogy a tanítványok is ugyanúgy éreznek, mint én: megnyugodtunk. Visszajött! Szeret minket, mindnyájunkat! Még engem is, bár én nem tartozom közéjük. És mégis vezetni fog minket. Valahogyan.

A szobában csend lett, mindenki arra várt, hogy Júda folytassa.

- A parton tűz lobogott, és friss, meleg kenyér is volt. Az Úr így szólt: „Jöjjetek, egyetek!”. Úgy is tettünk. Megtisztítottunk és megsütöttünk néhány halat. Pompás reggel volt, soha nem fogom elfelejteni. A szellő elült, a tó vízében visszatikrózódtól az ég. Olyan volt, mintha alulról és felülről

is fény venne körül bennünket. Jézus kiszolgált minket. Beszélt hozzánk, megérintett. A szegek helye még látszott, de úgy tűnt, fájdalma nincs. Mindenkit olyan kellemes érzés töltött el.

Nagyot sóhajtott.

- Aztán Péter feltette neki azt a kérdést, amelyet újra meg újra felteszünk mi is: *Most mit tegyünk? Azért mondom el nektek ezt a történetet, mert én életem nagy részében rossz választ adtam erre. De most, amennyire tőlem telik, megpróbálom azt tenni, amit Jézus mondott. Azt mondta Péternek, és mindnyájunknak: „Legeltesd a bárányaimat! Vigyázz a juhaimra! Kövess engem!”*

(Fordította: Kriszt Éva)

WALLACE ÉS BEN-HUR

Bizonyára sokan ismerik köztetek mindkét nevet. Wallace, a nagy amerikai író írt egy könyvet Ben-Hur címen. A történet az első keresztyénülözések idején játszódik le Rómában, és megragadó példája a hithez való hűségnek. Itt nem akarjuk a könyv tartalmát összefoglalni, csak azt akarjuk elmondani, hogyan jutott el Wallace a könyv megírásához.

Egy napon egyik barátjával vonaton utazott. Kínéztek az ablakon. A táj rohant mellettük, itt-ott egy templomtorony tűnt fel. „Különös – mondta a barátja –, hogy oly sok ember, aki intelligensnek látszik, még mindig hisz azokban az ostobaságokban, amiket ezekben a templomokban hirdetnek. Wallace, maga tudós ember! Nem volna kedve alaposan megindokolva kifejteni a világnak, hogy milyen képtelen ostobaság a keresztyének tanítása? Írhatna erről egy könyvet, és híressé lehetne általa. Ezzel véget vetne annak, hogy az emberek oly könnyen higgyenek a világ állítólagos Megváltójában.”

Ezek a szavak mély benyomást tettek Wallace-ra. Ő maga sem hitt Istenben, még kevésbé a Megváltóban. Elhatározta tehát, hogy haladéktalanul munkához lát. Hazatérve elmondta szándékát feleségének, aki hűséges tagja volt egy gyülekezetnek, és nagyon elszomorította férje szándéka. Wallace elkezdett régi iratok után kutatni, amelyek azidőtájt keletkeztek, amikor Jézus élt. Több éven át kutatott sok nagy könyvtárban régi szövegek után.

Végül úgy gondolta, most már egyáltalán a szükséges anyag, és hozzáfogott az íráshoz. Megírta az első fejezetet, aztán a másodikikat, majd a harmadikat. A negyedik fejezetnél azonban letette a tollat, és elkezdte önmagát vizsgálni. Zavarban volt, mert rájött, hogy hirtelen önmaga is hitre jutott. Jézus valóban élt. A bizonyosság kényszerítőleg hatott rá. Mit tegyen? Ő, aki tagadni akarta Jézus életét, bizonyosságot nyert afelől, hogy Krisztus nem fantázia szüleménye, hanem valóságos, élő személy volt.

Még egy másik gondolat is gyötörte. Ha Jézus valóban élt, akkor Isten Fia és a világ Megváltója is lehet! Egyik éjszaka nem tudott elaludni a sok tépelődéstől. Kiszállt az ágyából, letérdelt, és életében először kérte Istent, hogy jelentsen ki magát neki, és bocsássa meg bűneit. Reggel felé megvilágosodott szívvel kelt fel. Gyorsan elmondta feleségének, mi történt. Mikor befejezte, az felkiáltott: „Attól a naptól kezdve, hogy belefogtál a könyv megírásába, szüntelenül azért imádkoztam, hogy írás közben Jézus megtaláld!”

De mi legyen az összegyűjtött anyaggal? Ebben is tudott tanácsot adni az asszony. „Írd újra az első fejezeteket, és a továbbiakban bizonyítsd be, hogy Jézus Krisztus valóban az volt, akinek mondta magát: Isten Fia, a világ Megváltója.”

Így is történt, és a könyv a Ben-Hur címet kapta.

Jean Louis Stuedler

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

- 2017. január 4. ■ Férfi / női bibliára
- 2017. január 16-20. ■ Ökumenikus Imahét Pomázon.
- 2017. január 22. ■ Úrvacsorai közösség istentiszteleteinken. Ökumenikus Imahét Csobánkán.
- 2017. január 28. ■ A Kiránduló kör túrája Dobogókőre.
- 2017. január 29. ■ Gyermekdelután; szülők délutáni alkalma. Presbiteri gyűlés.
- 2017. február 12. ■ Felnőtt konfirmáció Pomázon.
- 2017. február 15. ■ Férfi / női bibliára
- 2017. február 19. ■ Gyermekszolgálat az istentiszteleten. Gyermekdelután; szülők délutáni alkalma. Presbiteri gyűlés.
- 2017. február 25. ■ A Kiránduló kör túrája Csobánkára

TERVEZETT ALKALMAINK:

- 2017. február 27-március 3. ■ Egyházmegyei presbiteri/gyülekezeti munkás csendes hét Mátraházán.
- 2017. február 27-március 3. ■ Bűnbánati alkalmak.
- 2017. március 5. ■ Bibliavasárnap, böjti úrvacsorai közösség. Énekhar szolgálat a leányfalui Református Idősek Otthonában.
- 2017. március 6-10. ■ „Az emmausi tanítványok” címmel evangelizációs esték Pomázon. Közöttünk szolgál *Pogrányi Károly* diósi református lelképásztor.
- 2017. március 19. ■ Cigánymisszió bemutatkozása a pomázi templomban. Gyermekdelután; szülők délutáni alkalma. Presbiteri gyűlés.
- 2017. március 22. ■ „A tanítványság kérdései” címmel, szerdánként 8 héten át tartó hitméllyítő sorozatot indítunk.
- 2017. április 10-13. ■ Bűnbánati alkalmak.
- 2017. április 14. ■ Nagypénteki úrvacsorai közösség
- 2017. április 15. ■ Nagyszombati istentisztelet
- 2017. április 16-17. ■ Húsvéti úrvacsorai közösség

KERESZTELŐ:

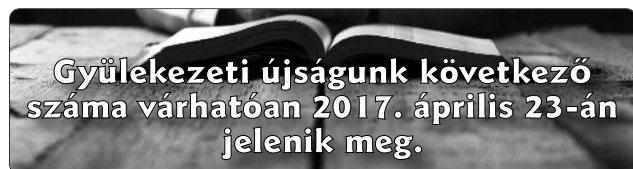
- 2017. január 22. ■ **Tóth Simon és Tóth Máté**
- 2017. február 12. ■ **Serege Marcell és Serege Máté**
- 2017. február 19. ■ **Molnár Csenge Zita**

FELNŐTT KONFIRMÁCIÓ:

- 2017. február 12. ■ **Serege Gábor, Dr. Serege-Siket Nikoletta, Vívó Péter, Aszódi Melinda, Tóth Gábor Zoltán**

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

- 2016. december 12-én elhunyt **Rézműves László** (†74) testvérünk, temetése 2016. december 22-én volt a pomázi ravatalozóból.
- 2016. december 15-én elhunyt **Megyeri Ferenc** (†86) testvérünk, temetése 2017. január 25-én volt a pomázi református temető kertben.
- 2016. december 29-én elhunyt **Czender Sándorné** (†95) testvérünk, temetése 2017. január 3-án volt a csobánkai ravatalozóból.
- 2017. január 9-én elhunyt **Szép József** (†85) testvérünk, temetése 2017. január 25-én volt a pomázi református temető kertben.
- 2017. január 17-én elhunyt **Tóth Gábor** (†78) testvérünk, temetése 2017. február 1-én volt a pomázi református temető kertben.
- 2017. január 20-án elhunyt **Zemlényi Istvánné** (†70) testvérünk, temetése 2017. február 3-án volt a pomázi református temető kertben.
- 2017. január 20-án elhunyt **Lippai Miklós Tamás** (†68) testvérünk, temetése 2017. február 8-án volt a Budapesti Rákoskeresztúri új köztemetőben.
- 2017. január 28-án elhunyt **Tózsér György** (†87) testvérünk, temetése 2017. február 15-én volt a pomázi református temető kertben.
- 2017. január 31-én elhunyt nagyapátiszteletű **Soós László** (†93) aranyokleveles református lelképásztor testvérünk, temetése 2017. február 25-én volt a budakalászi Csalogány utcai temetőben.
- 2017. február 4-én elhunyt **Kovács László** (†67) testvérünk, temetése 2017. február 15-én volt a pomázi ravatalozóból.

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan 2017. április 23-án jelenik meg.

PRESBITERI GYŰLÉS

A presbitérium a január 29-i gyűlésén elfogadta a 2016. évi lelkeszi jelentést, zárszámadást és vagyonmérleget, valamint az ez évi költségvetést.

KARÁCSONYI ISTENTISZTELET PILISSZENTKERESZTEN

GYŰLEKEZETÜNK RENDSZERES ALKALMAI

- Hétfő:** 9.30 baba-mama kör Pomázon (hónap első és harmadik hétfőjén)
17.00 imaóra (páratlan heteken) Pomázon
- Kedd:** 18.00 kékkereszt alkalom Pomázon
18.00 bibliára Csobánkán
- Szerda:** 18.00 bibliára Pomázon
- Csütörtök:** 18.00 imaóra (páratlan heteken) Csobánkán
- Péntek:** 19.00 ifjúsági bibliára Pomázon
- Vasárnap:** 9.00 istentisztelet és gyermekistentisztelet Csobánkán az imaházban
10.30 istentisztelet és gyermekistentisztelet Pomázon a templomban, illetve a gyülekezeti házban

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-00000034-47170002

Csobánka: 10918001-00000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelképásztor
(e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila
(e-mail: dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor
(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben.
Adományokat köszönettel elfogadunk.

Izgatott gyerekekkel, kíváncsi szülőkkel és nagyszülőkkel telt meg ismét imaházunk a hagyományos karácsonyi gyermekmúsort. Gyülekezetünk lelkipásztorának köszöntő szavai és rövid áhítata után Bianka lépett elő bátran elmondva a *Karácsonyi ajándék* című verset. Őt követte Benedek gondnok úr lányunokáinak – Viki, Sára, Hanna – bátor előadásában a *Karácsony, karácsony, áldott ünnepünk* kezdetű ének, majd Janka versben tett fel nekünk néhány nagyon fontos *Karácsonyi kérdés-t*, köztük ezt is:

*Angyali ének hangzik a mennyből:
Jézus, a régvárt megszületett,
Isteni lélek szózata csendül:
Megszületett-e már teneked?*

Ezután végre következett az első fiú, Ábel, aki két rövid darabot játszott el zongorán nagyon koncentráltan. Zsófi segítség-

gével gondolatban visszatértünk a 2000 évvel ezelőtti Betlehembe, ahol mi is találkoztunk az angyalokkal, pásztorokkal, a királyokkal és végül magával a Megváltóval. Versét az alábbi megszívlelendő sorokkal zárta:

*Gondolatban most is nála jár a lelkem,
Betlehemi úton kövessetek engem.
Fogadjátok be Őt, áldjátok a nevét,
Rátok árasztja majd örök szeretetét.*

A versek sorát *A Királyfi balladája* zárta Matyi nagyon komoly, csodálatosan átél előadásában.

A versek és énekek mellett, mint minden évben, a gyermekeink idén is készültek egy színelőadással. Ezúttal egy „klasszikus” verses pásztorjátékot adtak elő egy nagyanyó (Viki), unoka (Huba), négy pásztor és négy angyal közreműködésével. A békességre, szeretetre, megtisztulásra és megváltó szabadítására vágyakozó pásztorok (Nimi, Bami, Ábel, Vince) megrettennek a mennyei küldöttek (Bianka, Zselyke, Sára, Veronika) megjelenésekor, de bátorításukra elindulnak szerény ajándékaikkal megkeresni az isteni gyermeket.

*És térdre borulva hálákat adának,
Ők a jó Istennek, az ég s föld urának.
És azután csendben, elindultak vissza,
A szívük boldog volt, tekintetük tiszta.*

Gyermekeink felnőtteket megszégyenítő bátorsággal, talpraesettséggel és eredetiséggel játszották el a színdarabot, amit az „*Ez az a nap*” kezdetű ének közös eléneklésével zártunk.

Végül az elmúlt évhez hasonlóan, gyülekezetünk ifjúsága ajándékozta meg a csobánkai híveket zenés-igés műsorukkal, Máthé Zoltán vezetésével.

Vidáman, békés örömmel, finom ajándékokkal indulhattunk haza, remélhetőleg nemcsak csokoládéval és gyümölcscsel a kezünkben, hanem azzal az indulattal, vágygall, ami a pásztorok szívét is feszegette: találkozni Jézussal, Isten fiával!

„Mert megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.” (Tit 2,11)

Soli Deo Gloria

Kerekes Balázs

ADVENTI GYERMEKDÉLUTÁN 2016. december 18.

ELMENT KÖZÜLÜNK SOÓS LÁSZLÓ, A TITKOK IGEHIRDETŐJE

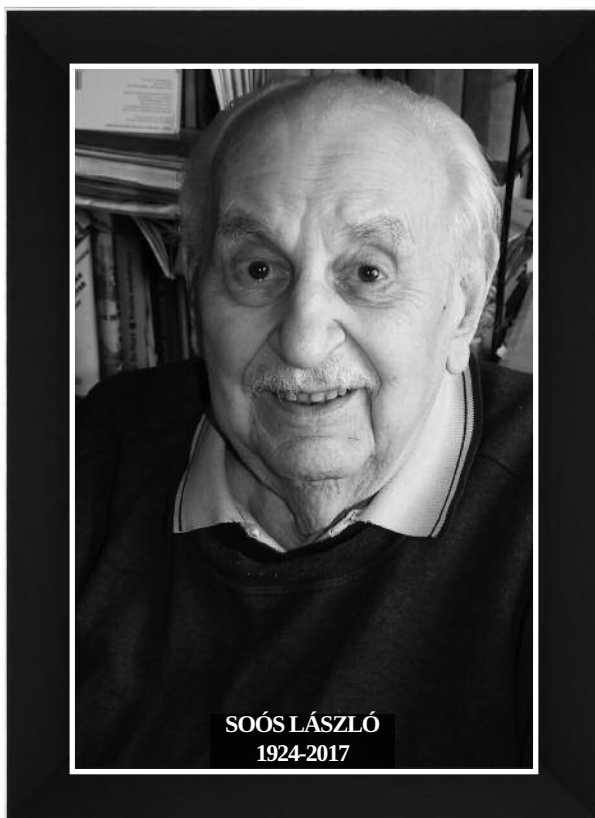
„Öt évig eredményesen küzdöttem a gyilkos kórral. Most legyőzött. A kegyelmi idő véget ért. Elkezdődött a visszazámolás... A kérdés most már csak az lehet: meddig még, Uram?... Elkezdtem írni életem utolsó napirendi pontját... Búcsúzom, Isten veletek!” – olvastuk és hallottuk SOÓS LÁSZLÓ sorait 2012 novemberében.

Most 2017-et írunk. A „meddig?” prófétai kérdésre adott feleletet mi már tudhatjuk: január utolsó éjszakáján a családi imádság után csendesen hazatért Megváltójához Soós László lelkipásztor testvérünk, Laci bácsi.

Tíz éve találkoztunk. Sok emlék, kérés, útkezesés, közös várakozás, beszélgetés, könny és imádság tódul fejembe. Laci bácsi közöttünk élt: presbiterként, csobánkai kántorként, igehirdetőként, testvérként, barátként. Életét, gondolatait közkinccsé tett igehirdetéseiből, később pedig önéletrajzi kalandjaiból ismerhetjük. Zsoltárokat fordított, Jézus életrajzot írt. Úgy hiszem, ez utóbbi éltette leginkább a közelmúltban.

Talán mindig írt. Még halálos ágyán is értünk dolgozott. Őszintén beszélt mindarról, amit mások elkerülnek: a legnehezebb dolgokról: életről, halálról. Sokszor ismételt gondolata volt, hogy a Szentírás nem mesekönyv, hanem mindenki számára érthető és éltető Ige. S, hogy mindenki megértse az Írás magyarázatokor, elvezette a hallgatót

a misztikumtól az értelem határához. Meggyőződéséért vállalta a konfliktust is. De nem őrizgette a megbánottság tüskéjét.

Tudta és vallotta, hogy az élet Jézusban az örökkévalóság kapuja. Ő maga fordította:

Ha nem lenne húsvét,
A hit akkor csak szárnyszegett,
Élet reménye elveszett,
Többé erőre nem talál,
Az élet árny, szörny a halál,
Ha nem lenne húsvét.

...
Ha nem lenne húsvét...
De volt, s Krisztus feltámadott.
Ha bűn s halál elragadott,
A lelked Krisztussal felkél,
A küzdelem mindent megér,
Mert mégis van húsvét.

Bizony! A húsvéti szív mindig túllát a halálon, az emberi élet végsőnek vélt határállomásán! Hisszük, hogy a mi Megváltónk él és a halál kapuján túl vár reánk! Ez a mi hitünk és reménységünk! És ez nem kitalálás! Ez Jézus Krisztusnak, Isten Fiának a kijelentése, amely így hangzik: „*aki hisz én bennem, ha meghal is él!*” Ezért bátorít minket is az Ige, hogy ne csak ebben az életben reménykedjünk a Krisztusban, mert akkor minden embernél nyomorultabbak vagyunk! Ám ebben a földi életben feltétlenül ragaszkodjunk Hozzá, ha azt akarjuk, hogy a síron túlra is reménységünk legyen!

Hazatért Urához Soós László, a titkok igehirdetője. Hisszük, hogy a testvérünk most már a halál kövén túl ott áll szemtől szembe az ő Teremtő Urával, Krisztusával, akitől várja földi küzdelmei után az örök élet koronáját!

Laci bácsi számunkra áldás volt – s most szorongató hiány lesz. Így marad közöttünk.

Ám Krisztus ajkáról halljuk most a vigasztaló szót: „*légy hí mindhalálig s néked adom az életnek koronáját!*”

Így magunk, a boldog feltámadás reménysége alatt, egy kis időre búcsúzunk!

Nyilas Zoltán esperes ■

